

ERNK'nin öncüsü PKK'nin 14. zafer yılında

ÖZGÜRLÜK ATEŞİ DÖRT BİR YANI SARDI

DÖNEMEÇTE ARAYIŞ

Ulusal kurtuluş mücadelemizin öncüsü PKK'nin 13. savaşı yılında yaşanan gelişmeler ve halkımızın bu yılda kazandığı güçlü mevziler, tarihin şu an yaşamakta olduğumuz kesitini, hem bizim açımızdan hem de düşman açısından önemli bir dönemeç noktası durumuna getirmiştir. Mücadelemiz askeri, siyasi ve kitlesel alanlarda yeni ve daha ileri bir aşamaya girmiş, gerek içte ve gerekse uluslararası alanda bunun etkisi çok açık biçimde kendisini göstermiştir. Özellikle 20 Ekim genel seçimlerinin sonuçları bir gerçeği, yıllardır çeşitli biçimlerde anlatmaya çalıştığımız ama bir türlü anlaşılacak istenmeyen bir gerçeği sömürgeci TC yetkilerinin önemli bir kesimine kavratmış görünmektedir. Sözü edilen gerçek şudur: Kürt sorunu diye tanımlanan ve varlığının gizlenmesi artık mümkün olmayan soruna, ya polik bir çözüm bulunacak ve bunun için gecikmeksizin birtakım adımlar atılacak; ya da çok kanlı bir savaş ve bunun doğuracağı büyük yıkımla karşı karşıya gelinecek!

Devamı 3. sayfada

- Berwarî: Mişata Jor Karakolu'na baskın: 5 düşman askeri öldürüldü
- Dağıtımdan gelen düşman askerlerine gerilladan karşılama töreni: Cizra Botan Otobüs Terminali basıldı
- Bir kez daha Hezex şehir merkezi basıldı
- Nisêbîn'de komando takımına gerilla saldırısı: Düşmandan 4 ölü, 20'yi aşkın yaralı
- Mêzger'de 6, Melekan'da 2, Çewlik'te 3 asker 2 özel tim, Pasûr'da 2 asker öldürüldü
- Halka düşmanlıkta ısrar etmenin sonu: 8 korucu, 6 ajan ölümle cezalandırıldı
- Yollarda gerilla denetimi
- Nisêbîn, Gercews,

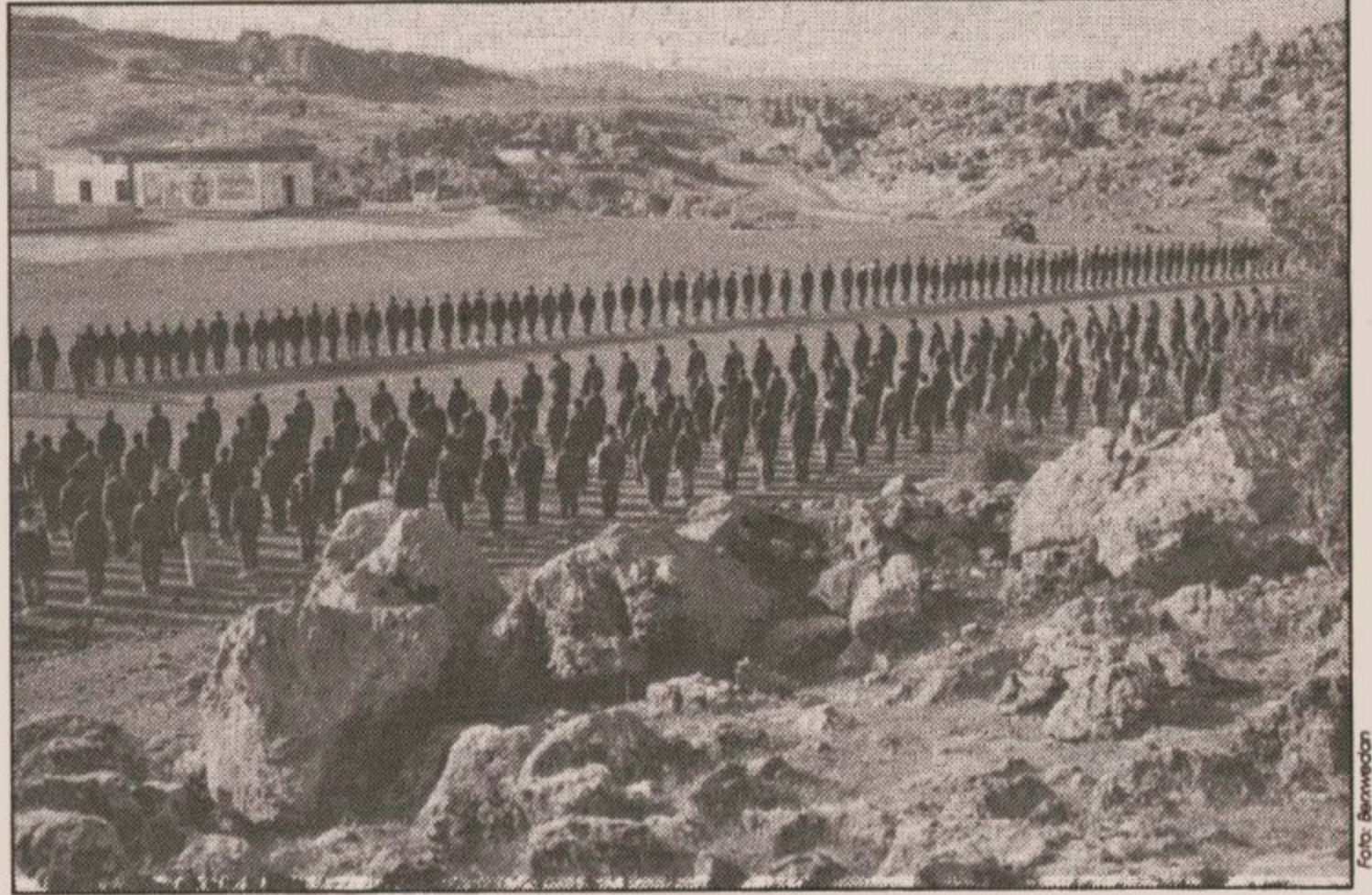

Foto: Berxwedan

Dêrika Çiyayê Mazî, Midyad, Kerboran, Hezex, Kosar, Êlih, Heskîf, Îdir vd. şehirlerde kepenkler düşmanın yüzüne indi, okullar kapandı, halk sokaklara döküldü

● Türkiye metropollerinde 13. yıl

kutlamaları

- İstanbul ve Adana'da karakollara gerilla baskınları
- Öğrenci gençlikten kontr-gerillaya karşı eylem
- Koruculuk sistemi ölüm döşğinde

● Qilaban, Basan, Dih, Çel, Mêrdîn'de 100'ü aşkın çete silah bıraktı; onlarcasının silahlarna da gerilla el koydu

Berwarî'de 2, Çewlik'te 3, Pasûr'da 1: 6 ARGK savaşçısı şehit düştü

Haberleri 4-7. sayfalarda

Şanlı önderi PKK'nin 13. Kuruluş Yıldönümü kutlamalarında

Halkımız büyük coşku, heyecan, gurur ve onurlanmayı yaşıyor

Foto: Berxwedan

■ PKK G. Sekreteri A. ÖCALAN'ın gerilla savaşı ve serhildanlardan oluşan görüntüler eşliğinde videodan sunulan mesajı, izleyenleri Kürdistan'ın yüce dağlarının özlemiyle doldurdu

■ Almanya'nın Köln, Bremen ve Mannheim kentlerinde 28 bin Kürdistanlı öncüsünün yıldönümü kutlamalarında ulusal birliğin, dayanışmanın ve kenetlenmenin güzel örneğini sergiledi

■ HUNERKOM'un kurduğu senfoni orkestrasıyla Kürdistan ulusal kültürünü geliştirme yolunda önemli adımlar atması Kürdistanlıları duygulandırdı

Haberleri 10-11. sayfalarda

İşte TC'nin insan haklarından anladığı!

- Dilûk(Antep)'te Murat Özsat, Farqîn(Silvan)'de Mahmut Eken, Amed(Diyarbakır)'te Misbah Doğru, Girê Sor (Siverek)'da İ. Hakkı Kocakaya adlı yurtseverler, İstanbul'da da Yücel Özden işkencede katledildiler
- Fethullah Eken, Saliha Eken adlı yurtseverler ağır yaralı
- İbrahim Gündem, Hüseyin Toraman, Süleyman Atalan, Hüseyin Taşdelen hala kayıp
- Mediha Curabaz'a gözaltında tecavüz
- Çewlik ve Palî'de çok sayıda yurtsever gözaltında

HABERLERİ 8-9. SAYFALARDA

YKWK Temsilcisiyle röportaj:

Kürdistan işçi sınıfının esas kurtuluşu özgürlük ve bağımsızlıktadır

14-15. SAYFALARDA

İÇİNDEKİLER

- Avrupa'da yurtseverlerin etkinlikleri / 12. s.
- PKK'nin 13. Kurtuluş Yıldönümü vesilesiyle okuyucuların Berxwedan'a ilettikleri mesajlar / 13. s.
- AT-Türkiye Karma Parlamento Komisyonu üyesi Yunanistanlı D. Pagoropoulos ile söyleşi / 16. s.
- M. Belli'nin D. Perinçek'e mektubu / 16. s.
- Avrupa basınında Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi / 17. s.

Özverili bir yaşam, soylu anılar yaratır Abdurrahman YILDIRIM

*İncecik bir türkî yankılanır, Herekol eteklerinde
İner yayılır Mîsarê vadilerine
Serin bir esintiyle kucaklanır, sarmalanır birden bire
Ve çınlar kulakları yolcuların, her ordan geçişlerinde*

*Bir yığdın özverilik türküsüdür bu, derinden kopup gelen
Kıpkızıl durur toprak, ışıklar buğularken
Ve durup bakar yolcu, dudaklarında gülümseyiş; yaş akar gözlerinden
Elindedir şapkası ve dimdik yürür ayrılırken kabri PERWER'den*

Haklı ulusal kurtuluş savaşı-mızın gelişip boyutlanmasının etkilediği ve kendi bağrına çekerek Kürdistan halkına kazandırdığı binlerce Kürdistan'lı gençten biri olan **Abdurrahman YILDIRIM (Perwer)** yoldaş; 1973 yılında Dih(Eruh)'ın Naviyan(Dağ-yeli) köyünde dünyaya geldi. Kato, Welato, Piro, Serxwebûn ve Kela Memê gibi yüce Botan dağlarının arasında gür ormanlıkları, serin pınarları olan bu köyde yaşamını sade bir şekilde geçiren ailesinin yedi çocuğundan altıncısı olan **Abdurrahman** arkadaş, daha çocuk yaşta düşmanın baskı ve işkencelerine yakından tanık olur. Düşmanın, "Botan'ı insansızlaştırma" politikası gereği köylüler üzerinde yürüttüğü amansız baskı ve sürgün uygulamalarına dayanamayan ailesi birçok Botan'lı aile gibi, evlerini terketmek zorunda bırakılır. **Perwer** yoldaşın yurt-severlik özü güçlü olan ailesi, köyünü terketmek zorunda kalmasına rağmen, ülkesini terketmeyi kendisine layık görmez ve fazla uzak olmayan il merkezine, Sêrt (Siirt)'e yerleşir.

Ancak, Sêrt'e gelmeleri, onların mücadeleye olan katkılarını ve yürekten bağlılıklarını engellemez. Orada da parti ile ilişkilerini sürdürerek, katkılarını devam ettirirler.

Bu arada ailesinin maddi darlıkları nedeniyle **Perwer** yoldaş, İstanbul'da çalışan ağabeyinin yanına gider ve orada en ağır, en tortu işlerde, inşaatlarda çalışarak ailesinin geçimine katkıda bulunmaya çabalar.

Ancak, metropol kentlerindeki yaşam, çekilmezdir. Düşmanın, karın tokluğuna; canını çıkarırcasına sunduğu egemen yaşam, O'nu bir türlü doyuramaz ve Botan dağlarına olan özlemini asla söndüremez. Sürekli kendi gerçekliğiyle düşmanın gerçekliğini karşılaştırır ve sunulan yaşamın bir kölelikten ibaret olduğunu görerek kahrolur. İşte bu bilinçle **Perwer** yoldaş, partiyle olan yurtseverlik düzeyindeki ilişkilerini bir karar aşamasına ulaştırır ve yönünü kutsal vatan topraklarına çevirir. Artık coşkulu ve kanı sıcaktır. Ülke topraklarına yeniden kavuşmanın ve doğduğu Mîsarê dağ-

larının doruklarına yeniden tırmanabilmenin mutluluğuyla dopdoldur.

Perwer yoldaş, doğduğu yer olan Mîsarê mıntıkasında ARGK saflarına 27.7.1990 günü katılırken; tüm yeteneklerini, partinin hizmetine sunmaya hazırdır. Karış karış tanıdığı sarp dağlarda, arkadaşlarına öncülük ederek büyük bir özveriyle gerçekleştirebilir.

Saflara katıldığı andan itibaren, çekici üslubu, sonsuz fedakarlığı ve bitmez-tükenmez çalışkanlığıyla arkadaşları arasında saygın bir yer edinen ve yapımızla tez zamanda kaynaşan **Perwer** yoldaş, sistemli bir eğitim görme olanağını bulamadığı halde, yoğun çabalarıyla manga komutanlığına kadar yükselir.

Araziyi iyi tanıdığından, düşmanın hareket yollarını iyi bildiğinden sürekli düşmanın pusularını boşa çıkararak birliğini rahatlatan **Abdurrahman YILDIRIM** öncülük yetenekleri ge-

oldukları köyde, köylülerin düşmanın baskılarından duydukları korkuyu gidermek için şöyle konuşuyordu:

"Dayikên me; çima hûn xwe ev qasî ditirsînin? Em, ji evqas rêya dîr û bi zehmet bi saeta dimeşin, tîn malên we ku we bibînin, çend peyvên we yên şêrîn guhdar bikin û ji kûl

na xwe bi kêfxweşî birîjînin. Me sond xwariye ku em gelê xwe ji bin tîrsa dijîmin derxînin û li hember dijîmin bi xwîn û can şer bikin. Dayikno, hêviya me ji we ev e; êdî xwe ji dijîmin netirsînin!"

Bu konuşmadan sonra, kaygıları dinen köylülerle uzun bir süre sohbet eder ve gerilla birliği

Bir şahin uçuşu Herekol'dan
Pençeleri yeni bilenmiş
Tiz bir sestî kanatlarından yayılan
Ve yankılandı Piro'da Kela Memê'de
Kucaklandı Bestler ormanlarında
Ve uzandı ta Kato'ya Kurdê'ye
Sindi her kayaya, her ota, her çiçeğe
Ve duyulur oldu seher vaktinde
damla damla akarken sular
Kucak kucak esintilerde
devrederken yıldızlar kızıl güneşe

Şehit PERWER yoldaş (ortada)

Foto: Berxwedan

lişkin, dikkatli, atik ve coşkulu bir yoldaştı. Büyük cesareti, partiye sonsuz bağlılığı ve düşmana olan sonsuz kını; yoldaşları arasında olduğu kadar, halk arasında da onu sevilir kılmuştı.

Bulunduğu mıntıkada birçok başarılı askeri ve siyasi eylemde yer alan ve güçlü rehberlik özellikleriyle arkadaşlarını bu eylemlerden kayıpsız çıkartmada rol oynayan **Perwer** yoldaş, sahadetinden bir gece önce köy toplantısı yapmak üzere gitmiş

kedera we re bibin derman. Lê ez dibînim hûn xwe ji dijîmin ditirsînin û dibêjin, 'Wê dijîmin were zilmê li me bike: xû rabin!' Ma rojek heye ku dijîmin zilmê li ser serê gelê me nake ku hûn weha dibêjin? Hûn baş dizanin ku me gelek şehîd di oxira we de, ji bo dîtin û bi we re axaftinê dane. Zani-bîn ku em ber dewama wan şehîdên gelê xwe ne. Ku dijîmin bê, bile bê; em herdem amade ne ku di rêya gelê xwe de xwî-

köyden ayrılarak üs noktasına yönelir. Köy toplantısı başarıyla gerçekleşmiş, hem köylüler hem de gerillalar sonuçtan memnun kalarak ayrılmışlardır. Gündüz geçici bir konaklama noktasında kalan gerilla birliği, gerçekleştirmiş oldukları köy toplantısını değerlendirip dinlendikten sonra, akşamleyin esas üs noktasına doğru yeniden yola koyulurlar.

Kendilerine şahin yuvası sarp kayalıkların doruğunu üs edinen gerillalar, bir süre yol aldıktan

sonra, zorlu tırmanışa geçmeye başlarlar. **Perwer** yoldaş yine birliğin önünde ve sarp yolları aşılır kılma çabasıdadır. Ancak birliğe katılan bazı yeni savaşçılar, Kürdistan'ın bu muhteşem dağ doruklarına tırmanmaya henüz alışmamış olduklarından, yoldaşlarının yardımlarına ihtiyaç duyarlar. İşte **Perwer** yoldaş, bu arkadaşlarına yardım edebilmenin derin sevinci ve coşkusuyla bir önden geriye, bir geriden öne koşuşturur durur. Dar ve zorlu uçurum kıyılarında ellerini basamak yaparak arkadaşlarının geçişini sağlar...

...Ve o, kahrolası çakıl taneciği
ağır olmalıydın, sen
durdugu yerde ağır olmandır,
sevilen
sen sevimsizsin gözlerimde,
kaymakla yerinden
sen, düşmansın gözlerimde
sebepl olurken can yoldaşıma
ve sen kahrolasısın,
çakıl taneceği...

Yirmi metre kadar yüksekliğindeki yarıdan uçuruma düşen **Perwer** yoldaşın kafası, sarp kayalıklara çarparak, ağır şekilde yaralanır ve kan kaybından kısa sürede fedakarlık ve yoldaşlık sevgisinin ödülü olarak yüce şehadet mertebesine ulaşma onurunu kazanır.

17.7.1991 tarihinde saatlerin şafağa yaklaştığı 03.30 sularında, uğrunda savaştığı topraklarla kucaklaşan, onu kızıl kanıyla daha da kutsallaştıran **Perwer** yoldaşın naaşı, bir köylünün katırına yüklenerek, bir arkadaşları aracılığıyla köyüne gönderilir. Ancak, yolun sarp olması nedeniyle, arkadaşları bunu başaramaz ve yarı yolda, yoldaşının naaşını toprağa bırakıp üzerini kamufle etmekle yetinir. Yoldaşlarının yanına döndüğündeyse, gerçekçi söylemeye yüzü tutmaz ve, "Hevalno min da gun-diyan" der. Ne var ki çok geçmeden **Perwer** yoldaşın naaşı bazı köylülerin vasıtasıyla düşmanın eline geçer.

Abdurrahman YILDIRIM (Perwer) yoldaşın fedakarlık ve çaba dolu kısacık yaşamı, mücadelemizin ebedi güç kaynakları arasında gerekli tarihi değerini bulacak ve anısı düşmana karşı savaş azmimizde ışık tutacaktır.

Mücadele Arkadaşları

Berxwedan

Rojnameya Kurdî û Tirkî

Berxwedan-Verlags-GmbH

Marken Str. 5-7

Postfach 10 15 31

4000 Düsseldorf 1 - BRD

Verantwortlich für den Inhalt
WALTHER BRAUN

NAVENDA NÜÇEYAN
(HABER MERKEZİ)

Tel.: (49-0211) 72 71 46

Fax: (49-0211) 77 35 03

Çap: Druckhaus Bonn
Belavkirin: Agri Verlag Köln

Avustralya 3.00 \$ / Avusturya 18.00 s.

Belçika 60.00 bfr. / Danimarka 8.00 dkr.

Fransa 6.00 ff. / Hollanda 3.00 hfl.

İngiltere 0.80 £. / İsveç 6.00 skr.

İsviçre 2.50 sfr. / Norveç 10.00 nkr.

ABONE KOŞULLARI

Almanya içi

6 ay 30.- DM

12 ay 60.- DM

Almanya dışı

6 ay 35.- DM

12 ay 70.- DM

Stadtsparkasse Düsseldorf

Kto Nr. 360 168 06 / BLZ 300 501 10

DÖNEMEÇTE ARAYIŞ

Baştarafı 1. sayfada

Seçimler ardından kurulan DYP-SHP koalisyon hükümetinin güvenoyu alıp göreve başlamasıyla birlikte bu soruna birinci derecede yer ve önem verilerek gündemin başına alınması, durumun kendilerince de kavrandığının bir göstergesi sayılabilir. Bu kadarı bile, yani işin önemi ve sürecin anlamının kavranması dahi olumlu karşılanabilir. Ancak yeterli değildir. Eğer gerçekten her iki halkın da acı çekmemesi ve evlatlarının kanının dökülmemesi isteniyorsa, bu tarihi süreçte doğru karşılık verilmesi ve bunun için de gerekli pratik adımların atılması kaçınılmaz bir zorunluluktur. Bütün politik güçler bu anlamda en başta kendi halklarına ve tarihe hesap vermek durumunda olduklarını, er veya geç bu hesabı vermekten kaçınamayacaklarını iyi bilmelidirler.

Sürecin kısaca belirtilmeye çalışılan bu özelliğinden ötürü, son günlerde her iki tarafın da tutumu dünya güçleri ve politik çevrelerce hassasiyetle izlenmekte, atılan her adım bu çerçevede değerlendirilmekte ve çeşitli yorumlara konu edilmektedir. Gerçek bağımsızlıkçı direniş mücadelemizin öncüsü PKK'nin, gerekçe de TC'nin yaptığı açıklamalar her zamankinden daha fazla yankı yaratmaktadır. Yani dikkatler Kürdistan üzerinde alabildiğine yoğunlaşmış bulunmaktadır.

Öncelikle bir noktada dost ya da düşman çoğu çevrelerin görüşleri hemen hemen aynı. TC'nin oldukça ciddi arayışlar içerisinde olduğu ya da olması gerektiği yaygın bir kanı durumunda. Örneğin, ABD'nin en fazla şatan gazetesi *Wall Street Journal*'in 13 Kasım 1991 tarihli sayısında, sermaye çevrelerinin dikkatleri PKK'nin nihai hedeflerine çekiliyor ve Türkiye'nin "iç savaşın eşiğinde" olduğu vurgulanıyor. Aynı haberde, 20 Ekim genel seçimlerinden büyük bir güçle çıkan Kürtlerin temsilcilerinin Kürdistan'daki oyların %70'ini aldığı belirtiliyor ve PKK'nin legal kanadı olduğu iddia edilen HEP'in bu politik başarısının hükümet yetkililerini yeni arayışlara ittiği belirtiliyor. Haberde ayrıca bir hükümet yetkilisinin "ya federasyon ya da iç savaşın kaçınılmaz olduğunu" belirttiği ve bu düşüncesinin Özal tarafından da desteklendiği kaydediliyor.

Demirel ve İnönü ile birlikte Kürdistan'a giden gazeteciler arasında yer alan Hasan Cemal de 8 Aralık 1991 tarihli Cumhuriyet'te, bir an önce bazı adımlar atılması gerektiğini vurguluyor ve şunları ilave ediyor:

"Ama elini çabuk tutmasında yarar var yeni hükümetin. Çünkü edindiğimiz izlenimler öyle ki, bu gidişle devlet sanki gılgide çekilecek buralardan, boşluğu da başkaları dolduracak. Bunun izleri buralara gelince daha da belirginleşiyor."

Görüldüğü gibi arayış oldukça ciddi ve önemli. Genelde 70 yıllık kemalist inkar politikasının iflas ettiğinin ve özde de son yıllarda PKK önderliğindeki ulusal direniş mücadelemize karşı yürütülen çok yönlü özel savaşın başarısızlığının kanıtı olmaktadır.

Seçimler ardından oluşturulan koalisyon hükümeti tüm e-

nerjisini ve zamanını bu soruna ayırmış görünüyor. Meclisten güvenoyu alır almaz hemen harekete geçen Demirel, peşpeşe düzenlenen brifinglerde askeri ve sivil çevrelerden detaylı bilgiler toplamaya başladı. Mecliste bu konuda bir genel görüşme açılacağı belirtildi. Ve ardından da Milli Güvenlik Kurulu (MGK) toplandı. Burjuva basın sayfalarına da yansdığına göre, MGK toplantısında askerler tarafından getirilen "Körfez savaşı nedeniyle Kuzey, Irak'ta boşluk doğduğu ve PKK'nin bu boşluktan yararlanarak güçlendiği" tezine Demirel bile razı olmadı. Ve PKK'nin içte gücü ve desteği olduğunun kabul edilmesi gerektiğini belirtti.

Nitekim Demirel-İnönü ikilisi, Kürdistan gezileri boyunca Amed (Diyarbakır) başta olmak üzere uğradıkları her yerde en çok, "Bijî PKK" ve "Bijî Serok APO" sloganlarıyla karşılaştılar ve böylece PKK'nin halktan aldığı desteği daha yakından gördüler.

Demirel ve İnönü'nün bu gezileri sırasında ve dönüşlerinde yaptığı açıklamalar -amaçları ne olursa olsun-, kemalist inkarcı politikanın bir daha onarılamayacak derecede parçalandığını ortaya koydu. Denilebilir ki, PKK önderliğindeki ulusal direniş mücadelemizin gelişimine paralel olarak yıpranan katı inkarcı yaklaşım ve politikalar, ölümcül darbeyi de böylece almış oldu. Demirel'in, "Kürt realitesini Türkiye tanımıştır ve son bir senenin en büyük olayı budur" tarzındaki sözleri başka türlü yorumlanabilir mi?

Burada bazı noktalara işaret etmekte yarar var. İlki; hükümet kanadında bazı ciddi arayışlar ve yeni söylemler görüldüğünü belirtmemiz, yine TC yetkilileri tarafından son günlerde sık sık atılan kardeşlik ve eşitlik nutukları, bunların artık şiddetten ve imha politikalarından vazgeçtikleri hal ve soruna gerçekten demokrasi çerçevesinde siyasal çözümler getirmek istediği tarzında anlaşılmalıdır. Nitekim orduyu profesyonelleştirme, özel timleri ve birlikleri daha çok Kürdistan'a sevk etme, olağanüstü hal ve koruculuk sistemini ısrarla ayakta tutmaya çalışma ve kontr-gerilla eylemlerini daha da yoğunlaştırma pratikleri gözler önündedir. Bu durum, demokrasi, barış ve kardeşlik gösterilerinin tamamen bir taktik, özel savaşın bir faktörü olarak da gündemleştirilmiş olabileceği kanısını güçlendiriyor.

Ama düşmanın çok iyi tanıdığını şimdiye kadarki pratiğiyle kanıtlamış bulunan cephemizin öncüsü PKK, sömürgeci özel savaşın her türlü girişimine zaten hazırlıktır. Koşulları giderek olgunlaşan ulusal ayaklanma ve ulusal ordulaşma çabaları yo-

ğun biçimde sürdürülmektedir. Ve bu doğrultuda her geçen gün daha ileri adımlar da atılıyor. Yoksa, bu denli yakıcı bir pratikten geçen ve bunca deneyim sahibi bir hareketin, ayakları havada bazı aldatmacalara kanacağı beklenmemelidir.

İkinci husus, Başkan Abdullah ÖCALAN yoldaşın da çeşitli vesilelerle dile getirdiği gibi, Türkiye'de iktidarın gerçek sahibinin hükümetler değil, özel savaş yönetimi, MGK vb. militarist güçler olduğudur. Bu güçler tarafından iki kez iktidardan uzaklaştırılan Demirel, bu kez gerçekten iktidarı bunların ellerinden almayı başaracak mıdır? DYP Erzurum milletvekili daha dün verdiği demeçte, "Türkiye'yi gizli güçler yönetiyor" diyor ve siyasilerin de bu güçler tarafından yönlendirildiğini belirtiyor. Melik Fırat'ın, "Ben 1975'de parlamentoya girdim. Ondan önce de ilgim vardı. Biz Demokrat Parti olarak 10 sene iktidarda kaldık. Fakat iktidar olmayan iktidardık. Darbe geldi ve bizi götürdü. Ondan sonra hep darbeler görüldü" sözleri anlamlıdır ve aynı gerçeği dile getiriyor.

Dolayısıyla mevcut hükümet, bazı demokratik adımlar atmayı gerçekten istese bile, bunu uygulayıp uygulayamayacağı, iktidara gerçek anlamda sahip olup olamayacağıyla da yakından bağlantılıdır. Bu noktanın da gözardı edilmemesi gerekiyor. Gerçi Demirel anayasa değişikliğinden, genelkurmayın millî savunma bakanlığına bağlanması gereğinden söz ediyor ve bu doğrul-

tarının düşmesini sağladiysa ve ondan sonraki gelişmeler nasıl 12 Eylül rejiminin planlarını adım adım boşa çıkardıysa; şimdinin yaygın gerilla savaşı ve serhildanları da, 12 Eylül'ün en son kalıntıları da silip süpürecek ve Türkiye'deki demokrasi sürecine olumlu etki yapacaktır. Bu gerçeği görmesi gereken güçlerin başında da Türkiye solu ve demokrasi güçleri gelmektedir.

Mevcut hükümetin arayış ve girişimleri ister iyi niyetli, isterse bir özel savaş taktiği olarak gündemleştirilmiş olsun, öncü gücümüz PKK herşeye rağmen Kürdistan ve Türkiye halklarına karşı duyduğu sorumluluk ve saygının bir gereği ve kendine güvenin bir göstergesi olarak yine de bu girişimleri karşılıksız bırakmıyor. Sorunun politik çözümünü doğrultusunda atılabilecek her adıma, karşılık vermeye, gerektiğinde karşılıklı ateş kesip görüşmeler başlatmaya, federasyon tarzı çözümleri de tartışmaya hazır olduğunu en yetkili ağızlarından ilan etmektedir.

Bu tür açıklamalar, sürecin hassasiyeti nedeniyle gerek içerde gerekse uluslararası alanlarda her zamankinden daha çok yankı yaratıyor. Dolayısıyla TC'nin dünyayı, "PKK şiddetten başka yol-yöntem tanımıyor" tarzında aldatması olanağını da ortadan kaldırıyor.

Bu arada Talabani'nin, üzerine hiç de vazife olmadığı halde Başkan APO'ya, birkaç aylığına savaşı durdurması istemiyle mektup yazması; ve aldığı yanıt hiç de öyle olmadığı halde, "PKK'nin Newroz'a kadar ateşkes ilan ettiği" tarzında söylentilere neden olması, ortalığı daha çok karıştırmış oldu.

Talabani'nin mektubundaki tek taraflı ateşkes çağrısı aslında bir teslimiyet çağrısıdır ve PKK'ye böyle bir çağrı yapması kendisi açısından büyük bir talihsizliktir. Çünkü karşı taraf olanca gücüyle savaşı geliştirme çabasında iken, tek taraflı olarak savaşı durdurduğunu söylemek ve silahları susturmak bir ateşkes değil, teslimiyet olur. Oysa PKK'nin ateşkes çağrısı bundan çok farklıdır. Her iki tarafın da, özellikle de başta saldırgan sömürgecilerin adım atmasını; olağanüstü hali, özel tim ve kontr-gerillayı ve koruculuk sisteminin kaldırılmasını öngörmektedir. Tartışmalara ancak bu durumda başlanabileceği vurgulanmaktadır.

Sorunun daha fazla kan dökülmeden, halklarımız daha fazla acı çekmeden çözüme kavuşması için ve devrimci sorumluluk gereği takınulan bu tutumunun ne denli isabetli olduğunu tarih teslim edecektir. Ve bu olumlu tavra gerekli karşılığı vermeyenleri de kuşkusuz tarih yargılayacaktır.

Kimileri olaya çok daha basit ve yüzeysel yaklaşarak, bu tutumuyla PKK'nin geri adım attığını, taviz verdiğini, hatta bağımsızlık amacından vazgeçtiğini, daha fazla savaşacak gücünün kalmadığını iddia ettiler. Ya da böylesi bir sanıya kapıldılar.

Oysa PKK'yi tanyanlar, PKK'de anlamını bulan bağımsızlık kavramının hiçbir zaman mutlak ayrı bir devlet kurmayla özdeşleştirilemeyeceğini iyi bilirler. Eşit ve özgür koşullar olduktan sonra değil sadece Türk halkıyla, tüm Ortadoğu halklarıyla

bir federasyona gidilebileceği tezi, daha yıllarca önce büyük enternasyonalist Kemal PİR tarafından boşuna dile getirilmiştir. Ve günümüzde Türkiye'den yüzlerce genç aydının PKK saflarına akın etmesi de, onun bu enternasyonalist özünden dolaydır.

Böyle bir tavır güçsüzlük olarak görenlere, bu denli kör olanlara ise bizzat pratikte yaşanan gelişmeler yanıt vermektedir. Kasım ayının son günlerinde, PKK'nin 13. Kuruluş Yıldönümü'ne tekabül eden bu günlerde yaşanan olaylara bakmak bile fazlasıyla yeterlidir. Belirtilen günlerde Kürdistan'ın geniş bir alanı fiilen gerillanın denetimine geçmişti. Yollar ARGK birliğince denetleniyor, çok sayıda askeri birlik büyük zayıflara uğratılır ya da imha edilirken, pek çok düşman askeri esir alınıyor, yine çetelere ölümcül darbeler vuruluyordu. Öte yandan Kürdistan'ın hemen her eyaletinde halk PKK'nin 13. Kuruluş Yıldönümü'nü serhildanlarla karşılıyordu. Onbinlerce kişi sömürgeci teröre meydan okuyarak ilk kez PKK'nin kuruluş yıldönümünü bu denli kitlesel bir boyutta kutluyordu. Birçok kent merkezinde kepenk ve kontaklar kapatılıyor ve okullarda boykot ilan ediliyordu. Bütün bu gelişmeler, Kürdistan'da ulusal ordulaşma ve genel ayaklanma koşullarının ne denli olgunlaştığını ve önümüzdeki yılda savaşın çok daha geniş boyutlara varacağını kanıtlamaktadır.

Öte yandan ARGK'nin gücünün ve sömürgecilere istediği alanda nasıl darbe vurabileceğinin bir göstergesi olarak, TC genelkurmay başkanı ile kuvvet komutanlarının İstanbul'da planlı bir eylem sonucu zehirlenmesi olayı anılmalıdır. Sömürgecileri büyük bir telaşa düşüren bu olay hakkında TC yetkilileri birbiriyle çelişen açıklamalar yaparak durumu kurtarmaya çalıştılar. Oysa herhangi bir ölüm vakası olmazsa bile ARGK'nin düşmanın başkomutanlık karar-gahuna kadar girerek bu tür bir eylemi gerçekleştirmesi, sömürgecileri dehşete düşüren ve ARGK'nin gücünü en somut biçimde kanıtlayan bir örnektir.

Bu eylem aynı zamanda Türk ve Kürt halklarının kardeşçe ve eşit koşullarda yaşamaları önünde dikilen engellerin ortadan kaldırılarak iki halkın özgür geleceğinin sağlanması doğrultusunda sergilenen bir kararlılık örneğidir.

Ulusal kurtuluş mücadelemizin öncüsü PKK, tarihin bu önemli döneminde halklarımızın daha fazla kan döküp acı çekmemesi için üzerine düşeni yapıyor ve son derece sorumlu tavır takınıyor. Savaşın bundan sonra sürdürülüp sürdürülmemesi, kan dökülüp dökülmemesi TC'nin takınacağı tutuma bağlıdır. PKK, hükümete önemli bir şans tanıyor. Eğer TC yöneticileri gerçekleri görüp bu şansı değerlendirebilirse, yani devlet terörü, şiddet ve imha politikalarını bir yana bırakıp, siyasal çözüm yöntemlerini esas alırsa, sorunun daha fazla kan dökülmeden de çözümü mümkün olabilecektir. Yok eğer özel savaşçı çılgınca geliştirme yolunu yeğlerse, hiç kuşkusuz bundan en büyük zararı kendileri göreceklerdir.

ERNK'nin öncüsü PKK'nin 14. zafer yılında ÖZGÜRLÜK ATEŞİ DÖRT BİR YANI SARDI

Zaferin garantisi gerillalar görev başında

Foto: Berxwedan

Kışın soğukluğu, Kürdistan devriminin sıcaklığına dayanmıyor

Ulusal kurtuluş savaşımıza hiçbir engel tanımadan ta ki özel savaş yöneticilerinin kahvelerine ve çorbalarına ulaşacak kadar büyüyor. Artık TC devleti şaşkıncıdır; filin bastığı karınca gibi sırtı yerküreyle bütünleşmiştir. TC devleti artık ne Ortaasya'dan gelen ataları gibi at koşturabiliyor, ne de "Ya Allah" deyip kılıç sallayabiliyor. Ringte nakavt olmuş boksör gibi çaresizdir, zavalıdır. Bugün tarihlerine ters bir şeyler artık söyleyebiliyorlarsa, bu kuyruk acısındanadır. Gerçeği içlerine sindiremiyorlar ama nafiye, çıkış yolları da artık kapanmıştır. ARGK birimleri, generallerin kahvesine, çorbasına ulaşacak kadar inisiyatif ele geçirmişlerdir. Artık rejim için güvenilir hiçbir yer kalmamıştır.

Bugün TC devleti, karşı-devrim siyasetini daha da gizlisiz-saklısız sürdürme gereğini duyar duruma gelmiştir. Bu, sömürgeci rejimin çaresizliğidir. Gerillaya karşı ordusunda düzenlemelere gitmektedir. Kürdistan'da "asayiş kolordusu", "özel tim", "köy koruculuğu" vb. uygulamalarla "özel savaş" rejimini kurumlaştırmak, özünde gerilla karşısındaki çözümsüzlüğünü göstermiştir. İçinde bulunduğumuz süreçte yaygınlaşan ve gerillayla bütünleşen serhildanların, ulusal kurtuluş siyasetini dörtbir yana taşıması karşısında TC kontra faaliyetlerini yaygınlaştırmaktadır. Son bir yıl içinde onlarca faili meçhul cinayet işlenmiştir. Katledilen kişiler, defalarca gözaltına alınıp işkenceye geçirilmiş, tehdit edilmiş, ancak tüm bunlara rağmen savundukları düşüncelerden vazgeçmeyen, halk tarafından sevilen sayılan insanlardır. Açık ki, ulusal kurtuluş mücadelesinin vardığı aşamada sömürgecilerin tirmandırdıkları bu kontra terörünün şehir merkezlerinde de daha önceki baskılara eklenilerek yaşatılmak istenmesi, bundan sonraki süreç için önemli göstergeler durumundadır.

Bu gerçeklik, sömürgeci terör açısından olduğu kadar, ulusal kurtuluş mücadelesi açısından ve buna daha şiddetle cevap verilmesi açısından da böyledir. Sömürgeciler ellerindeki araçların tümünü giderek tüketmeye başlamışlardır. Yeni politika arayışları içine girmek zorunda olduklarını, daha bir aciliyetle hissetmektedirler. Bunun içindir ki, havarisi kesildiği "hürriyetçi"liği bile bir yana bırakarak Kürdistan'da açık katliamlara yönelebilmştir. TC katliamcılığı kadar yoğun olmasa da buna benzer uygulamalar dünyanın çeşitli yerlerinde yaşanmaktadır. Filipinler'de "kelle avcılığı", El Salvador'da "ölüm mangaları" bu pratiğe en açık örnekleri teşkil eder durumdadırlar. TC'nin böylesi bir pratiğe sarılması ise, Kürdistan batağında boğulmak anlamında olduğunun en belirgin ifadesidir. Bugün milyonlar sokaklara akın ediyor. "Bijî Serok APO" diyor. Şehitlerin anısına kepenk kapatıyor.

PKK'nin 14. yılına girişini bir bayram havasında karşılayan Kürdistan halkı zaferi garantilemiştir. Gerillanın sınır tanımaz eylemliliği karşısında tam bir çözümlü süreci içinde olan TC devleti, içte ve dışta da tam bir tecrit sürecini yaşamakta ve halkımızın sıcaklığı karşısında erimektedir. Kürdistan halkı Cizîra Botan'da, Kerboran'da, Dêrika Çiyayê Mazî'de, Şîrnex'te, Êlih'te, Kosar'da, Dilûk'ta, İstanbul'da, Mersin'de, İzmir'de, Kürdistan ve Türkiye'nin dörtbir yanında TC'yi kuşatmaya almıştır ve bu kuşatmada TC'yi boğacaktır.

Berxwedan muhabirleri bildiriyor

BOTAN EYALETİ

Karakola baskın

Berwarî(Pervari): 28 Kasım 1991 günü Berwarî'nin Heşeta Jor (Belenoluk) karakolu, ARGK gerillaları tarafından basıldı. Saat 21.30'da gerçekleştirilen baskın eyleminde 5 düşman askeri öldürülürken, diğer askerlerse karakolu terkederek kaçtılar. Askerlerin geride bıraktığı çok sayıda silahı gerillalar beraberlerinde götürürken, baskın eyleminin başarısının verdiği sevinçten tedbirsiz davranış içeriğine giren 2 ARGK savaşçısı, çatışma bitimine doğru şehit oldu.

Direnış kalesi TC'yi korkutuyor

Cizîra Botan(Cizre): 29 Kasım 1991 akşamı saat 18.30-19.00 arasında, ağır silahlarla otobüs terminaline baskın düzenleyen ARGK gerillaları, dağtımdan yeni gelen düşman askerlerine, ağır kayıplar verdirdi. TC'nin son günlerde Kürdistan'a yaptığı yoğun askeri yığınakla birlikte Cizîra Botan'a da çok sayıda yeni askerin sevk edildiğini haber alan ARGK gerillalarının otobüs terminalini basarak gerçekleştirdikleri bu eylemde, moral ve sayı itibarıyla ağır bir darbe yiyen düşmanın kayıplarını gizlediği bildirilmektedir.

Bu eylemin eşliğinde bir başka ARGK birliği de şehir merkezinde, düşman panzerine roketatarla ateş açtı. İsabet alan panzerin tutaşarak yanması üzerine dışarı atlayıp kaçmak isteyen düşman askerlerini gerillalar taradılar ve panzerde bulunan 6 düşman askeri öldürül-

dü. Bununla birlikte diğer gerilla birimlerinin de devletin resmi kurum ve kuruluşlarını ağır hasara uğrattıkları bildirildi.

Bu geniş hedefli eylem esnasında düşmanın inisiyatifini tamamen yitirerek can telaşına düştüğü ve gerillaların eylemi başarıyla tamamlayarak üs alanlarına geri çekildikleri bildiriliyor.

TC, yaşayan her şeye düşman

Şîrnex: Botan bölgesinde bulunan Cûdî, Herekol ve Kela Memê dağlarının düşman uçakları tarafından bombalanmasının ardından, 2 Aralık 1991 günü sabah erken saatlerde Gabar Dağı da bombardımana tutulmaya başlandı. Zaten Türk ordusu, bir aydan beridir Gabar istikametine doğru yoğun bir askeri sevkîyat yapmaktaydı. 2 Aralık günü sabahı, Türk savaş uçakları Gabar Dağı'nı, çevresindeki köyleri ve yöre ormanlarını bombalamaya başladılar. Akşama dek süren bu bombalama toplam 72 sortinin yapıldığı belirlendi. Ayrıca, ormanlar ağır otomatik silahlarla, helikopterlerden düzenli olarak tarandı. Ormanlar ateşe verilerek doğa, ağır hasara uğratıldı. Düşman uçakları tarafından bombalanan alanlardaki zayıflık kamuoyuna yansımaması için Gabar alanı, TC tarafından basına ve halka kapatıldı.

MÊRDÎN EYALETİ

Hezex'e gerilla baskını

Hezex(İdil): 29 Kasım günü şehir merkezinde, ARGK güçleri ile düşman kuvvetleri arasında çıkan çatışmada, düşmana ağır kayıpların verildiği, ancak düşmanın bu kayıplarını gizleyerek, şehrin giriş-çıkışını kapattığı ve sıkı kimlik kontrolü yaptığı bildirilmektedir. Gerillalar başarıyla üslerine çekilirken düşmanın operasyonlara başladığı, halka baskı, işkence ve hakaretlerde bulunduğu gelen haberler arasındadır.

Gelin, zaferi hep birlikte yaşayalım

Nisêbîn(Nusaybîn): Son günlerde Kürdistan'da yoğunlaştırılan kontr-gerilla terörünü protesto etmek amacıyla başlatılan kitlesel eylemler, PKK'nin kuruluşunun 13. yıldönümü nedeniyle kitlesel gösterilere dönüştü.

Nisêbîn'de, 27 Kasım günü 1000 kişiyi aşkın insan saat 10.00 sularında terminal civarında yürüyüşe geçti. Daha sonra kitlenin şehitliğe doğru yürümeye başlamasıyla beraber katılım artarak 3.000'e ulaştı. Lisenin yanından geçen kitleye, öğrencilerin de katılımıyla sayı daha da arttı. Şehitliğe varan göstericiler Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi şehitlerinin anısına bir dakikalık saygı duruşunda bulundular. Saygı duruşun-

dan sonra şehir merkezine yönelen kitle, "Bijî Serok APO", "Bijî PKK" sloganlarını haykırarak yürüyüşünü sürdürdü. Ancak polis yolda barikatlar kurarak bu insan selini durdurmaya çalıştı ve bu amaçla halkın üzerine ateş açtı. Açılan ateşe kitle aynı sloganlarla kararlı bir şekilde karşılık verince yenilip geri çekilen düşman oldu. Gösterilerin sona ermesinden sonra devlet güçleri operasyonlar yaparak en az 50 kişiyi gözaltına aldı. Gözaltına alınan bu insanlardan çoğunun daha sonra serbest bırakıldığı bildiriliyor.

7 Aralık günü de saat 19.00 sularında, ARGK gerillaları önceleri yetimler yurdu olan komando taburuna baskın düzenledi. Roketatar ve ağır otomatik silahların kullanıldığı baskın eyleminde düşmana ağır zayıflık verildi. Aynı saatlerde şehir merkezinde de polisler ait otolar gerillalar tarafından tarandı ve başka bir gerilla birimi tarafından da Çukobirlik'e ait bir depo havaya uçuruldu. Düşman kuvvetlerinden en az 4'ünün öldüğü, 20'ye yakın yaralı olduğu ve gerillaların kayıp vermeden başarıyla üslerine geri çekildikleri bildiriliyor.

Mêrdîn'de eylemler durmadı. ARGK gerillaları bu esnada Midyad'a bağlı Nebilê(Toptepe) köyüne baskın düzenleyerek, koruculara silah bırakma çağrısında bulundular. Korucuların iki yakınına rehin alan gerillalar, silahlarını bırakmadıkları takdirde onları cezalandıracaklarını belirterek köyden ayrıldılar.

9 Aralık günü ARGK gerillaları, Nisêbîn'in Çalê(Çalıköy) köyü eski muhtarı işbirlikçi İsmail Ergül'ü ölümle cezalandırdılar. Bu işbirlikçi unsur, aynı zamanda 1986 yılında devlete teslim olan Mehmet adlı ihanetçinin kardeşidir. Şu an Mardin Tuğayı'nda gardiyanlık yapan ihanetçi Mehmet'in düşmana teslim olup ifade vermesiyle 6 gerilla şehit olmuştu. İşbirlikçi İsmail Ergül de yaptığı ihbarlarla halka aşırı derecede zarar vermişti. Daha önce 1990 kışında uyarı amaçlı olarak gerillalar tarafından evi yakılmış, ancak düşmana hizmet etmekten vazgeçmemişti. Bunun üzerine ölümle cezalandırılarak Omeryan köylüleri bir hainden daha kurtarılmış oldular.

2 Aralık günü Nisêbîn'in Dara (Akçatlar) köyüne baskın düzenleyen ARGK gerillaları, düşmana ajanlık yapan ve birçok uyarıya rağmen bu ihanetlerinden vazgeçmeyen Hacı Hüseyin ve oğlu Feshî'î ölümle cezalandırdılar. Ali adlı ajan da yaralandı. Bu işbirlikçi hainlere daha önce uyarı mahiyetinde para cezası da verilmiş ancak bir türlü düşmana hizmet etmekten vazgeçmemişlerdi.

Kalplerde aynı duygu ve istem var

Kerboran(Dargeçit): Kerboran halkı kendi arasında karar alarak bundan sonra gençlerini TC'nin askerliğine göndermeyeceklerini devlet yetkililerine bildirirken, ARGK saflarına katı-

lunda da yoğun artış olduğu bildirilmektedir. "Yıllardır bilme-yerek düşmana askerlik ettik. Artık kendi ordumuz var ve düş-manımızı tanıyoruz. Gençleri-mizi kesinlikle TC'nin asker-liğine göndermeme kararın-dayız. Eğer düşman bizi zor-larsa biz de çocuklarımızla be-raber ARGK'ye katılır ve sa-vaşırız. Bunda kararlıyız" diyen Kerboran halkı, düşmana karşı aldıkları bu tavır ve tutumlarının Kürdistan'da savaş hükümetine doğru giderken her Kürt insanından beklenen doğru ve haklı bir tutum olduğunu belirttiler ve Kürdistan'ın diğer şehrilerindeki halkımızın da bu kararlarına ortak olmasını istediklerini dile getirdiler.

Serîhildan ağacı büyüyor

Gercews (Gerçüş): 8 Aralık günü Gercews halkı, bölgede gelişen kontr-gerilla terörünü protesto etmek amacıyla gösteriler düzenledi ve esnaf üç gün boyunca kepenklerini kapalı tuttu. Kepenk kapatma eylemine TC güçlerinin müdahalede bulunmadığı bildiriliyor.

Kimse bize geri adım attıramaz

Dêrika Çiyayê Mazî (Derik): Bölgede tırmanış kaydeden kontr-gerilla eylemlerini protesto etmek amacıyla Dêrika Çiyayê

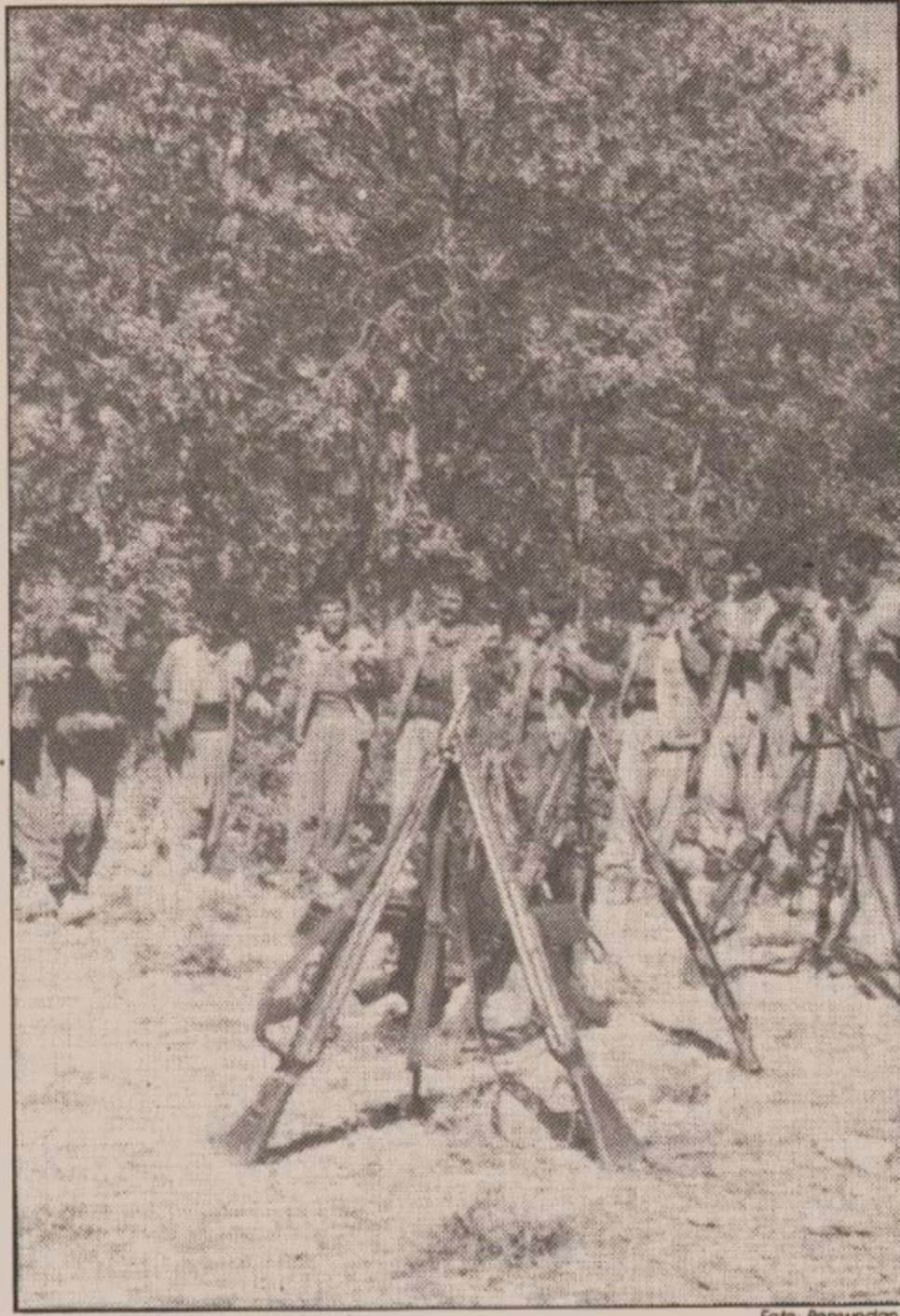
Mazî esnafı 3 günlük kepenk kapatma eylemi gerçekleştirdi. Bu eylemle, Dêrika Çiyayê Mazî kaymakam vekili (aynı zamanda cumhuriyet savcısı) Ali Erol'un sıklıkla düşünlere baskın yaparak insanları keyfi yakalatması, tartaklayıp hakaretlerde bulunmasını ve kontr-gerilla terörünü protesto eden Dêrika Çiyayê Mazî halkı ve esnafı devlet güçlerinin bu insanlık dışı tutumları sürerse daha gelişkin serîhildanlarla karşı duracaklarını belirttiler. Devlet güçleri kepenk kapatmaya müdahalede bulunamazken; bazı yurtseverlerin evlerine baskın düzenleyerek tutuklamalarda bulunduğu bildiriliyor.

Yolların denetimi gerilladan sorulur

Midyad (Midyat): Aralık ayının ilk haftasında, ARGK gerillaları Kerşaf (Budaklı) ile Nihilê (Yemişli) köyleri arasındaki karayolunu denetimleri altına alarak, Şorizbehê (Çavuşlu) köyünden, 1 Dêrizbînê (Acırlı) köyünden 2 kişiyi rehlin alıp koruculara silah bırakma çağrısında bulundular.

Bu arada Midyad şehir merkezine baskın düzenleyen bir ARGK gerilla birimi de ajan Faik Acar (Fayikê Heyderê Zaxûranî) ve oğlunu cezalandırdılar. Ağır bir biçimde yaralanan ajan ve oğlunun hastaneye kaldırıldığı bildirilmektedir.

Kontr-gerilla terörünü protes-

Dersim: Botanlaşma yolunda

Foto: Berxwedan

to etmek amacıyla, Kürdistan'da yaygınlaşan kitlesel eylemlere Midyad halkı da katıldı. 9 Aralık

günü, çevre köylerden ve ilçe halkından oluşan yüzlerce insan biraraya gelerek, "Kahrolsun kontr-gerilla", "Bijî PKK", "Bijî Serok APO" sloganları eşliğinde yürüyüşe geçtiler. Bu arada Midyad esnafı da kepenklerini kapatarak gösterilere katıldı. Göstericileri videoya kaydetmeye çalışan polise, halkın karşı çıkması üzerine, devlet güçleri halka saldırıp tutuklamalara girişti. Yaklaşık 80 insan tutuklanarak sorgulandı. Daha sonra bir kısmı serbest bırakılan göstericilerden halen Bahwer (Gülveren)'li 4, Arnas (Bağlarbaşı)'li 3, Batê (Bardakçı)'li 4, Kerboran'a bağlı Bakisyan (Alagöz)'li 3 ve Selhê (Barıştepe) köyünden de 4 kişinin gözaltında tutulduğu bildirilmektedir. Midyad halkı yaptıkları açıklamada gözaltına alınan köylülerin serbest bırakılmaması durumunda gösterilerini süresiz devam ettireceklerini belirttiler.

Terör lanetlendi

Hezex (İdil): 8 Aralık günü Hezex halkı, devletin faşist baskı ve katliamlarını protesto etmek amacıyla sokaklara döküldü. Kadın-kız, çocuk-geç 5000 kişiyi aşkın bir insan seli, büyük boy Kürdistan bayrağını taşıyarak, Newroz Meydanı'nda bir araya geldiler. Hezex'in çevre köylerinden de katılımın çok büyük olduğu bu gösterilerde, "İşkenceye ve zulme hayır", "Yaşasın Kürdistan", "Bi can, bi xwîn em bi te re ne ey Serok" "Berxwedan jîyan e" sloganlarını haykırdılar ve üzerinde, "Sömürüye-faşizme hayır", "Yaşasın sosyalizm" yazılı pankartlar taşıdılar. Daha sonra, Newroz meydanından şehitliğe doğru yürüyüşe geçen halk kitlesi, ulusal kurtuluş şehitlerinin mezarları başında bir dakikalık saygı duruşunda bulundular. Orada, devlet terörünü kınayan ve şehitlerin anısına bağlılıklarını dile getiren konuşmalar yapıldıktan sonra yeniden yû-

rüyüşe geçerek Newroz meydanına gelen göstericiler, meydana şiiirler okuyup özel savaş uygulamalarını teşhir ve protesto eden konuşmalar yaptılar. Kürdistan'da bulunan özel valilik, koruculuk sistemi, özel tim ve devlet baskılarını kınayarak bölgeyi ziyaret eden hükümet ve ordu yetkililerini protesto ettiklerini belirten Hezex halkı, "Her gün binbir çeşit baskı ve işkence uygulamalarına maruz kalan insanlarımızın sabrı artık taşmıştır. Buna kesin bir çözüm bulunmalıdır" diyerek savaşlarındaki kararlılıklarını dile getirdiler. Gösteriler esnasında sıkı güvenlik önlemleri alan devlet güçlerinin halka müdahalede bulunmadığı bildiriliyor.

Kerboran'da okullar boykot edildi, kepenkler açılmadı

Kerboran (Dargeçit): Kontr-gerilla terörünü protesto etmek amacıyla ayaklanan Kerboran halkına ilk, orta ve lise öğrencileri okulları boykot ederek, esnafın kepenk kapatarak, şoförler de kontak kapatarak katıldılar. Üzerinde, "Bijî PKK", "Bijî Serok APO", "Kahrolsun kontr-gerilla" yazılı bir pankartı Saray mahallesinde duvara asan kitle, daha sonra Gerger mahallesine doğru yürüyüşe geçtiler. Bahçe başı mahallesine varıldığında sayısı 3000'i aşan halk kitlesinin Kaymakamlık binasına doğru yürüyüşünü engellemek amacıyla devlet güçleri tarafından yola barikat kuruldu ve göstericilere saldırılarak bir kadın dövüldü. Bunun üzerine göstericiler ile devlet güçleri arasında taşlı sopalı çatışmalar başladı. Çatışmalar esnasında Kemal adlı faşist assubayın askerlere, "Gebertin bu pis Kürtleri, ikinci bir Halepçe yaratın" diyerek emirler verdiği duyuldu. Bunun üzerine askerlerin daha da saldırganlaştığı ve 8 yaşındaki Hacı Turan adlı çocuğun kafasına dipçikle vurarak yaralandıkları; **Makbule Çelik** adlı hamile bir kadını da tekmelemek suretiyle hırpaladıkları görüldü. Olayları görüntülemeye çalışan gazetecilerin makinelerini alarak, onları da tartaklayan devlet güçleri kudurmuşçasına halka saldırarak tutuklamalarda bulundular. Bunun üzerine Kerboran halkı gösterilerini yoğunlaştırıp sürdürerek, tutuklananlar serbest bırakılıncaya dek devam ettireceklerini bildirdiler. Düşmanın çaresizlik içinde tutukluları serbest bıraktığı bildiriliyor.

Kosar (Kızıltepe): Aralık ayının ilk haftasında Kosar halkı, düşmanın kontr-gerilla terörünü protesto etmek amacıyla yürüyüş yaptı, şehir esnafı da buna kepenk kapatarak katıldı.

Koruculuk ölüm döşeginde

Mêrdîn (Mardin): Silah bırakma yarışına Mêrdîn'in korucuları da katıldı. Mêrdîn'e bağlı çeşitli yerleşim yerlerindeki korucular, gerillaya haber göndererek, en kısa zamanda silah bırakma sözü verdiler ve bir kısım korucu da silah bırakmak için devlet yetkililerine başvurular.

Newroz'da dağa yönelen ve Gabar'da şahadete ulaşan Cûdî kahramanı

Kod adı: *Selim*

Adı ve soyadı: *Mahmut Sadak*

Sadak

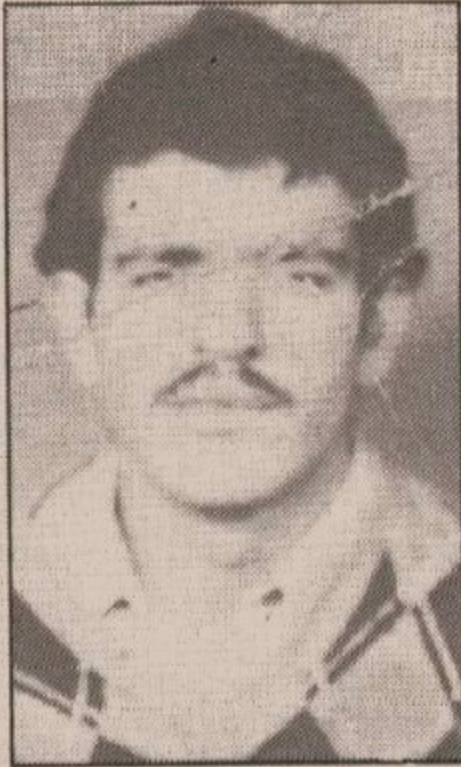
Doğum yeri ve yılı: *Serdehlê köyü, Cizîra Botan-1965*

Mücadeleye katılış tarihi:

1989 Newroz'u

Şehadet tarihi: *1990*

Cizîra Botan-Serdehlê (Bağlarbaşı) nüfusuna kayıtlı, esasen aynı ilçeye bağlı Batilê (Tepeönü) köyünde dünyaya gelen **Mahmut SADAK (Selim)** yoldaş, yaşamı sade, yurtsever bir ailenin çocuğu olup 1980 yılına kadar köyde çiftçilik ve hayvancılıkla geçimlerini sağlamaya çalışırlar. 12 Eylül faşist darbesiyle birlikte Kürdistan'da azgınca başlatılan baskı, işkence ve vahşiyane devlet terörüne tüm yöre halkı gibi onlar da maruz kalırlar ve bunlara daha fazla dayanamayarak, ailece Girgê Amo (Silopi) ilçesine göç etmek zorunda kalırlar. **Mahmut SADAK** yoldaş, Girgê Amo'da restaurantlarda garsonluk, inşaatlarda işçilik vb. gibi tortu işlerde çalışarak ailesinin geçimine katkıda bulunmaya çalışır. Ancak Kürdistan'da şanlı 15 Ağustos Atılımı'yla başlatılan ulusal kurtuluş mücadelesi onu gittikçe sarmalamakta ve derinden etkilemektedir. Derin bir yurtseverlik özünü ve düşmana karşı da büyük kin ve nefrete sahip olan **Mahmut SADAK (Selim)** yoldaş, mücadelelerin sıcaklığından uzak durmaya dayanamayarak gerillalarla ilişkiye geçer ve paritimize sempatisan düzeyde çalışmalar yû-

rûtmeye başlar. 1987 yılından 1989 yılına kadar bu yönlü çabalarda bulunan **Mahmut SADAK** arkadaş gelişen ulusal kurtuluş mücadelemiz karşısında rolünü ve görevlerini yeterli görmeyip daha üst bir düzeye çıkartma azmiyle gerilla saflarına katılmaya karar verir.

Ailesi içinde ve yöresinde sevilip sayılan ve temiz ahlakıyla tanınan **Selim** yoldaş, 1989'un Newroz kutlamaları ve partimizin Bahar Atılımı'yla birlikte dağa yönelir. PKK'nin verdiği savaşın kendi özgücüne dayanmasının bilincinde olduğundan giysilerini önceden hazırlayarak beraberinde götürülen **Selim** yoldaş ARGK saflarına katılmanın coşkusunu kendisi gibi mücadeleye azimli bir grup genç ile birlikte gerçekleştirdi.

Muhteşem Cûdî dağında saflara katılıp bir süre orada görev

yürüten **Selim** yoldaş, gerilla saflarında coşkulu katılımı, atak ve cesur kişiliğiyle bir süre faaliyet yürütürken görevli olarak gittiği Gabar dağında şehadet mertebesine ulaşır.

O, yurtseverlikte bir derya
Düşmanın beyninde patlayan bir volkandı
O, halkına adanmış bir yiğit,
zulme karşı dikilen candı
Ve bir meşaleydi,
Özgürlük, bağımsızlık yolunda
Karanlıkları aydınlığa ulaştıran...

Mahmut SADAK (Selim) yoldaşın şehadeti üzerine duydukları doyumsuz onurların ailesi şöyle dile getiriyordu:

"Mahmut SADAK'ın vatanı için, halkı için bağımsızlık ve özgürlük uğrunda canını feda etmesi bizim için gurur verici bir olaydır. Biz şehit ailesi olarak partiye, Parti Önderliği'ne, devrim şehitlerine, zindan direnişçilerine, halkımıza ve savaşan bütün arkadaşlarına bağlı kalacağımıza söz veriyoruz. Dünyada ülkesi ve halkı için şehit olmak kadar yüce bir merteye olamaz! Bimîre kedarwî û koledarî! Kurdistan wê ji dijmin re bibe goristan! Bijî PKK, ERNK û ARGK! Her bijî Serok APO!"

Selim yoldaşın anısı mücadelemize ışık tutacak ve özgür Kürdistan'ı kurmada düşmana daha güçlü vurmamıza yaratacaktır.

Mücadele arkadaşları

ARGK gerillaları şantiye bastı

Serê Kehniyê(Ceylanpınar): 28 Kasım günü Göncük köyüne bağlı Pasor mezrasına baskın düzenleyen ARGK gerillaları, sulama tesisleri için kurulan şantiyedeki işçileri biraraya toplayarak, PKK'nin 13. Kuruluş Yıldönümü münasebetiyle bir konuşma yaptılar. Daha sonra şantiyeye ait olan ve yaklaşık değeri 12 milyon TL tutan araçları ateşe vererek yaktılar. Ardından şantiye binasına bir ERNK bayrağı asan gerillalar, üs alanlarına çekildiler.

DERSİM EYALETİ

Kışla kültürünün temelleri çöküyor

Dep(Karakoçan), Gexî(Kiği), Aznapêrt(Adaklı), Çewlik(Bingöl): 27 Kasım 1991 günü PKK'nin 13. Kuruluş Yıldönümü'nü halk ile birlikte kutlamak amacıyla ARGK gerillaları Dep- Gexî, Gexî-Aznapêrt, Aznapêrt-Çewlik karayollarını keserek araçları durdurup kimlik kontrolü ve denetlemede bulundular. Araçlardan inen halka günün anlam ve önemi üzerine konuşma yapıldı. Konuşma esnasında sık sık "Bijî Serok APO", "Bijî PKK" sloganları atan yolcular, günü halay tutarak kutladılar. Bu arada araçlardan birinde bulunan 2 köy korucusu, eylem yerinde kurulan halk mahkemesince yargılanarak halk tarafından idam cezasına çarptırıldılar. Ancak korucuların şehit kanına girmemiş oldukları ve silahlarını bırakacaklarına söz vermeleri nedeniyle gerillalar tarafından yapılan affedilmeleri önerisini halk mahkemesi jürisi, kabul ederek idam cezasını bu şartla uyarı cezasına çevirdi. Ve YSE'ye ait iki aracı ateşe vererek yaktılar.

Gexî(Kiği): Daha önce birçok kez gerillalar tarafından uyarılan ancak ihanetçi konumundan bir türlü vazgeçmeyen Mehmet adlı işbirlikçi Gexî'nin

Valiçeşmesi mevkiinde ARGK gerillaları tarafından ölümle cezalandırıldı.

Mêzger(Mazgirt): 28 Kasım günü öğle saatlerinde, Ilıcalar bölgesi Baxîn (Dedebağ) köyünde toplantı yapan gerillalar ile operasyona çıkan düşman kuvvetleri arasında çatışma çıktı. 45 dakika süren bu çatışmada, 6 düşman askerinin öldürülmesi üzerine, operasyon güçleri, hava desteği istediler. Ancak gerillalar, deneyimli ateş gücü ve başarılı manevralarıyla çatışma alanının dışına çıktılar. Yardıma gelen helikopterlere ise düşman askerlerinin cesetleri konuldu.

Çewlik'te gerilla baskınları yoğunlaşıyor

Bongilan(Solhan): Melekan (Mutluca) köyünde ARGK gerillaları ile düşman kuvvetleri arasında çıkan çatışmada 2 düşman askeri öldürüldü. Olaydan sonra düşmanın çok sayıda köylüyü gözaltına aldığı, köylülere köy meydanında işkence yaptığı ve toplu dayaktan geçirdiği bildirilmektedir. Halk, düşmanın bu vahşetini protesto etmek amacıyla oturma eylemine başladı. Daha önce de aynı alanda çıkan çatışmada gerillalar, 1 assubay ve 3 askeri öldürmüşlerdi. Verdiği kayıpların acısını halktan çıkarma çabasına giren düşman, oturma eylemine giren köylülerden birçoğunu gözaltına alarak sorguladı. Sorgudan sonra bir kısım köylünün serbest bırakıldığı ancak 1 öğretmen ve sekiz köylünün halen gözaltında tutulduğu bildirilmektedir.

Çewlik(Bingöl): 29 Kasım günü Çewlik-Amed karayolunu kesen bir başka ARGK gerilla birliğinin yaptığı kimlik kontrolü esnasında azırlı bir polis memuru yakalandı. Polis memurunu beraberinde götürüp sorgulayan gerillalar, daha sonra ölümle cezalandırarak cesedini Licê yakınlıklarına bıraktıkları bildiriliyor.

Kanîreş(Karlıova): 26 Kasım günü, Çirik(Taşlıçay) köyünde geniş çaplı bir toplantı düzenleyen ARGK gerillaları, 17 korucunun silahlarına el koyarak kamulaştırdılar.

Bu arada PKK'nin 13. Kuruluş

Yıldönümü'nü kutlamak amacıyla Kanîreş esnafı 27 ve 28 Kasım günleri kepenk kapattı. Katılım oranı %100 olan bu kitle eyleminde düşmanın müdahalede bulunmadığı bildiriliyor.

Ülkemiz kanla yıkanıyor

6 Aralık gecesi Çewlik-Germav(İlçılar) bucağına bağlı Tarbosmorik(Dallitepe) köyü mevkiinde ARGK gerillaları ile düşman kuvvetleri arasında şiddetli ve saatlerce süren bir çatışma meydana geldi. 3 asker ve 2 özel tim elemanının öldürüldüğü bu çatışmada 2 ARGK gerillası şehit düştü, 1 gerilla da ağır yaralı olarak düşmana esir düştü. Ancak düşmanın bu esir gerillayı işkenceyle öldürdüğü ve cesedini Çewlik morguna getirdiği bildirilmektedir.

Çatışmada şehit olan ARGK savaşçılarından birinin, Kanîreş(Karlıova)'ın Ezîzan (Çobantaşı) köyünden Ahmet ALICI olduğu belirlendi. Şehit Ahmet ALICI'nın cenazesi yurtsever ailesi tarafından alınarak 7 Aralık günü köyüne götürüldü. Havanın çok soğuk olması nedeniyle ancak 60-70 arabanın katılabilirdiği bir konvoyla köyüne götürülen cenaze için yapılan törene katılan kalabalık bir halk kitlesi töreni serhildanlaştırdı. "Bijî Serok APO", "Bijî PKK" sloganları haykırarak 500'ü aşkın bir kitle mezarlığa yürüdü. Orada gerekli görevler yerine getirildikten sonra, halk şehitlerin anısına bağlılık yemini içti ve sloganlar eşliğinde mezarlıktan ayrıldı.

Yaralı olarak düşmana esir düşüp işkenceyle şehit edilen savaşçının ise yüzünün parçalandığı, kulaklarının kesildiği ve çok vahşi işkencelerle katledilmiş olduğu bildiriliyor.

AMED EYALETİ

Kış atılımına doğru

Pasûr(Kulp): 27 Kasım günü akşam saatlerinde, ARGK gerillaları ile düşman kuvvetleri arasında çıkan çatışmada en az 2 düşman askeri öldürülürken, çok sayıda asker de yaralı halde hastaneye kaldırıldı. Bu çatışmada kahramanca savaşan 1 ARGK savaşçısı da şehit düştü.

Gençlerimiz savaş ruhuyla bütünleşiyor

Amed(Diyarbakır): 23 Kasım günü Murat Özsat adlı öğrencinin kontr-gerilla teröristlerince katledilmesi olayını protesto etmek amacıyla Dicle Üniversitesi bünyesinde 7 günlük ders boykotu yapıldı. Bu amaçla Amed'in çeşitli liselerinde forumlar düzenlenirken, demokratik kitle örgütleri de olayı nefretle kinadıkları belirttiler. Arkadaşları tarafından ancak gözölüğünden ve saatinden tanıyabilen Murat Özsat'ın cenazesi, Amed halkının ve öğrencilerinin

yanısıra milletvekillerinin de katıldığı bir törenle toprağa verildi. Polisin sık sık tahrik edici sözler kullanarak provoke etmek istediği törende halk, kararlı yürüyüşünü sürdürerek provokasyona gelmedi. Törende şehitlerin anısına saygı duruşunda bulunulduktan sonra yapılan konuşmada, "Bireysel ve kitlesel katliamlarla halkların yok edilemeyeceği" belirtildi.

TC askeri yığınak yapıyor

Licê(Lice): Düşmanın son günlerde ilçeye, büyük oranda askeri yığınak yaptığı ve genelde Amed bölgesine yoğun bir güç kaydırma faaliyetliliği içinde olduğu bildiriliyor.

XERZAN EYALETİ

BASINA VE KOMUOYUNA AÇIKLAMA

ARGK'ye bağlı birimler tarafından faşist generallere karşı planlanan eylem başarıyla sonuçlanmış ve Genelkurmay Başkanı ile çok sayıda general zehirlenmiştir

Halk Kurtuluş Ordumuz ARGK'nin şehir gerillalarına bağlı bir birim tarafından faşist Türk ordusu generallerine önemli bir darbe vurulmuştur. İçtikleri kahve ve çorbaya zehir konması sonucu birçok general ya ölmüş ya da koma halinde bulunmaktadır.

2 Aralık 1991 tarihinde Hastal Subay Gazinosu'nda meydana gelen olayda zehirli kahveyi içtikleri kesin olarak tespit edilenler arasında Genelkurmay Başkanı Orgeneral Doğan Güreş, Kara Kuvvetler Komutanı Orgeneral Muhittin Fisunoğlu ile 1. ve 2. Ordu Komutanları da bulunmaktadır. Zehirlenen faşist generallerin son durumları hakkında somut bilgi mevcut değildir.

Aynı olayda, kahveden başka zehirli çorba içmek suretiyle, de bazı üst düzeydeki subayların öldükleri veya komaya girdikleri belirtilmektedir.

Bütün dünyada katı merkezci ve zora dayanan diktatör rejimler çözülürken, faşist Türk devleti ve ordusu, dünyadaki bu gelişmeye rağmen faşist şiddetini artırmaktadır. Türkiye ve Kürdistan halkları üzerinde 11 yıldır görülmemiş bir baskı ve şiddet uygulayan 12 Eylül faşist rejiminin çözülmesinin önünde faşist generaller engel teşkil etmektedir. Ayrıca Türkiye ve Kürdistan'da yaşanan şiddet, işkence ve tüm faşist uygulamaların esas sorumlusu ve uygulayıcısı, başta genelkurmay başkanı olmak üzere kuvvet ve ordu komutanlarıdır. Eylemin esas hedefi de bunlar olmakla birlikte, o anda orada bulunan başka subaylar da bundan etkilenmişlerdir.

Türkiye ve Kürdistan halkına karşı terör ve işkence uygulayarak bütün demokratik gelişmeleri önleyen ve demokratik sürecin gelişimi önündeki birinci engel, yine hedeflenen bu faşist generallerdir.

Partimizin siyasi çözüme yönelik yaklaşımını elinin tersiyle iterek Kürdistan'ı kan gölüne çeviren bu faşist generaller, bundan sonra daha fazla kanın döküleceği ve iki halkın gencecik çocuklarının heder edileceği bir savaşı planlayarak ülkemizi tümünden bir kan gölüne çevirmeye hazırlanmaktadır. İşte İstanbul'daki eylem bu faşist generallere ve orduya verilmiş bir uyarıdır.

Bu eylem, aynı zamanda istesek onları her yerde vurabilecek güç ve yetenekte olduğumuzun da somut bir göstergesidir. Ulusal kurtuluş kuvvetlerimiz, faşist Türk ordusuna en güvendiği karar-gahında bile ölümcül darbeler vermeye muktedirdir.

Türk ve Kürt halklarının şimdiye kadar dökülen bütün kanlarından ve çektiği bütün acılardan sorumlu olan bu generaller cezalandırılarak her iki halkın özgür ve ortak yaşamının yolları açılmak istenmiştir. Halklarımızın eşit ve özgür temellerde ve kardeşçe yaşamaları önünde bundan sonra da ordu içinden veya dışından engel olacak tüm güçler ortadan kaldırılacak ve Türk ve Kürt halklarının mutlu geleceği mutlaka güvenceye alınacaktır.

Halk Kurtuluş Ordumuz ARGK ile savaşı geliştirmek isteyen Türk ordusunun kendisidir. O halde şunu da bilmeliler ki, iki ordu arasındaki bu savaş hiçbir zaman Kürdistan'la sınırlı kalmayacak ve çok daha geniş alanlara yayılacaktır. Bu son eylem sadece sıradan bir uyarıdır.

Herhangi bir çarpıtmaya yer bırakmamak için tekrar vurguluyoruz; eylem ARGK'ye bağlı birimler tarafından planlanmış ve eylemde adı geçen komutanların zehiri içtikleri kesin olarak tespit edilmiştir. Kesin ölüp ölmedikleri bilinmemektedir. Savaşı tırmandırmak isteyen faşist generaller mutlaka döküldükleri kanda boğulacaklardır.

Eylemin gerçekleşmesi ardından, olayın geçtiği yerin askeri birliğinden gözaltına alınan ve çoğunun Kürt asıllı oldukları bildirilen askerlerin yaşamlarından endişe edilmektedir. Bunların olası bir katledilme olayına karşı dünya ilerici kamuoyunu duyarlı olmaya çağırıyoruz.

5 Aralık 1991
PKK Avrupa Temsilciliği

Korucular silah bırakma yarışında

Basan(Güçlûkonak): Basan'a bağlı tüm korucular silahlarını bırakarak, bir daha düşmana hizmet etmeme sözü verdiler. Dilopkê(Damlabaşı), Çelekan(Yağmurkuyusu), Xetman(Boyuncuk), Şikefta Sipî (Akçakuşak), Tarûniyê(Düğünyardu), Xestan(Hastepe) ve Şehrîkan(Çobankazanı) köylerinde bulunan 100 korucunun silah bırakması üzerine düşmanın aları basın mensuplarına kapattığı bildiriliyor.

Qilaban(Uludere): 29 Kasım günü Qilaban mıntıkasında bulunan tüm korucular, silahlarını bırakmak için devlet yetkililerine müracaatta bulundular. Bunun üzerine düşman, yıldırım ve gözdağı vermek amacıyla yoğun bir askeri hareketlilik içine girdi. Sık sık helikopter uçuşları yaparak halkı ve korucuları korkutmaya çabaladı. Bilindiği gibi gerillaların gerçekleştirdiği son karakol baskınlarından ağır şekilde etkilenen düşman, güçlerini merkezileştirmeye başlamış ve boşaltılan karakollar, ARGK güçleri tarafından tahrip edilerek, kullanılmaz hale getirilmekteydi. Çetelerin silah bırakma yarışına girmeleriyle birlikte düşmanın bu yönlü faaliyetlerinin arttırıldığı bildiriliyor.

Çel(Çukurca): PKK'nin 4. Ulusal Kongresi'nin çıkardığı Af Yasası'ndan yararlanmak istemeyip düşmanın silahlarını taşımadı 5 köy korucusunun silahlarına, ARGK gerillalarınca el konularak kamulaştırıldı ve korucular bu olumsuz tutumlarından dolayı uyarı cezasına çarptırıldılar.

Dih(Eruh): Dihli korucular da silah bırakma yarışına katıldılar. Mişîfrê(Çırplı) köyü Koxê mezrasında 7; Sêrt merkeze bağlı Mehînan(Kayıklı) köyünde 11 korucunun silah bıraktığı, böylece Sêrt ve Dih genelinde sadece Aval(Tünekpınar) köyünde 10 korucunun kaldığı, diğerlerinin tamamen silahlısızlandırıldığı bildirilmektedir.

Kepenler TC'nin yüzüne indiriliyor

Heskîf(Hasankeyf): Kontr-gerilla terörünü protesto etmek ve gelişen serihildanlara destek vermek amacıyla Heskîf halkı da gösteriler düzenledi. Gösteriler boyunca esnaf kepenk kapattı, şoförler de kontak kapattılar. Devlet güçlerinin herhangi bir müdahalede bulunmadığı bildiriliyor.

Modkî ve Tûx'da ajanlara hayat hakkı yok

Modkî(Mutki): 26 Kasım günü akşam saatlerinde ARGK gerillaları, Modkî koruculara baskın düzenlediler. Defalarca uyarıldıkları halde bir türlü silahlarını bırakmayan koruculara karşı düzenlenen bu baskın eylemiyle ele geçirilen 20 silah kamulaştırıldı.

Tûx(Tatvan): 26 Kasım günü akşam saat 19.00 sularında Sakê (Kirkbulak) köyüne gelen ARGK gerillaları işbirlikçilikten bir türlü vazgeçmeyen bir haini köyünü dışına çıkararak, yargılayıp ölümlle cezalandırdılar.

Ayrıca son günlerde, Tûx ve çevresinde 80 kadar korucunun silah bıraktığı bildirilmektedir.

Çeteler cezalandırıldı

Xîzan(Hizan): 25 Kasım günü saat 16.00 sularında korucuları taşıyan bir minibüs, Hîzan'dan Sîmûs(Sağınlı) bucağına giderken, ARGK gerillalarının kurduğu pusuya düştü. Gerillaların açtığı ateş sonucu durmak zo-

runda kalan minibüsten indirilen köy korucuları ve bir uzman çavuşun yüzlerine karşı suçları okunarak kurşuna dizilmek suretiyle ölümlle cezalandırıldılar. Öldürülen korucu hainlerin; Mustafa Derince Übeydullah Derince, Nezir Derince, Muhsin Derince, M. Nuri Derince, Kamil Doğan, Agit Özdemir, Lezgin Demir ile sivil giyimli uzman çavuş İlker Eşer oldukları bildiriliyor.

Xîzêr(Şirvan): Kasım ayının son haftasında Hesko (Çeltikliyolu) köyü korucularından 10 kişi silahlarını bırakırken; geriye kalan 6 korucu da en kısa sürede bırakacaklarına dair gerillalara söz verdiler.

Mûş(Muş): 27 Kasım günü Mûş'un kırsal kesiminde, ARGK gerillalarının kurduğu pusuya operasyondan dönen düşman kuvvetlerinin düşmesi üzerine en az 2 askerin öldürüldüğü ve birçoğunun da yaralandığı bildiriliyor.

Misric(Kurtalan): 5 Aralık günü Misric ilçe merkezinden ARGK gerillalarınca alınan Abdurrahman Karakoç ve Mahmut Oruç adlı ajanlar, Üşiyê(Yayalısu) köyü yakınlarında ölümlle cezalandırıldılar.

Halk adına korucu silahlarına el konuluyor

Bêdlîs(Bitlis): Modkî karakoluna bağlı bulunan ilkyardım barakalarında 80 korucunun silahlarına ARGK gerillaları tarafından el konularak kamulaştırıldı. Karçınbaşı mevkiindeki karayolları ilkyardım barakalarındaki koruculara yönelik yapılan baskında korucular etkisizleştirilip düşmanın politikalarına ve koruculuğun zararlarına ilişkin konuşma yapan gerillalar

daha sonra 80 korucunun silahlarını kamulaştırdılar.

Hezo(Kozluk): Êlih'in Hezo ilçesine bağlı Rabada Simailkan(Yanukkaya) köyündeki korucuların silahlarını topyekûn bırakarak istifa ettikleri bildiriliyor.

SERHEDAN EYALETİ

İdir'de 13. yıl kutlamaları

İdir(Iğdır): 26 Kasım günü PKK'nın 13. Kuruluş Yıldönümünü kutlamak isteyen İdirli yurtseverler, zindan direnişçilerine de destek sunarak, 32 saat süreli açlık grevi yaptılar. 400'den fazla

la yurtseverin ziyaret edip destek sunduğu bu eylemde grev yeri bir şenlik alanı haline dönüştürüldü. Serhedan ve çevresinden gelen yurtseverlerin de katılımıyla daha bir anlam kazanan açlık grevi, halkın davul-zurna eşliğinde birlikte çektiği halaylarla saat 15.00'de sona erdi.

TOLEHILDAN EYALETİ

Özgürlük ateşi asimilasyon merkezlerini yakıyor

Savaş hükümetine doğru giderken

ARGK GERİLLALARI TÜRKİYE METROPOLLERİNDE

Kürdistan devriminin öncüsü Partiye Karkerên Kurdistan'nın 13. zafer yıldönümünde Kürdistan'da gelişen kutlama gösterilerinin sıcaklığı, Türkiye metropollerini de sardı. Türkiye metropollerindeki binlerce Kürdistanlı çeşitli gösteri ve yürüyüşler düzenleyerek devrimin sınır tanımazlığını kararlılık ve coşkuları ile bir kez daha sergilediler.

İzmir: PKK'nın 14. savaş yılına girmesi nedeniyle İzmir'in çeşitli yerlerinde esnaf kepenk kapattı, araç sahipleri kontak açmadı ve binlerce kitle yürüyüş yaparak, polisle çatıştı. PKK'nın 13. savaş yılını bitirip 14. yılına girişi nedeniyle İzmir'in Kadifekale, Çamlık, Cennetçeşme, Eski İzmir, Narlıdere, Bornova, Karabağlar, Limontepe, Balıkkuyu, Menemen ve Manisa'nın Turgutlu ve Salihli ilçelerindeki esnaflar kepenk kapattı. Kadifekale'de Kürt nüfusunu yoğunlukta olması nedeniyle, polisin yoğun önlem almasına rağmen, akşam saatlerinde 5 binin üzerinde kitle yürüyüşüne geçerek, 27 Kasım'ı kutladı. Yürüyüş sırasında, "PKK'nın 13. Kuruluş Yıldönümü Kürt halkı ve dünya insanlığına kutlu olsun" yazılı pankart taşınırken, "Bijî PKK", "Bijî Serok APO" sloganları atıldı. Diğer bir grup ise, Kadifekale'de lastik yakarak, "Bijî Serok APO", "Bijî PKK" sloganları attı. Yürüyüşüne geçen kitleyi durdurmak için sokak başlarına barikat kuran polislerin megafonlarla sık sık, "Dağılın" ikazına karşı, "Bijî PKK", "Vur gerilla vur Kürdistan'ı kur" sloganlarıyla karşılık veren kitleye karşı polis, jop ve kalaslarla vahşice saldırıya geçti. Halkın taşlı-sopalı karşılık vermesi sonucu 2 polis çeşitli yerlerinden yaralanırken, 48 yurtsever de gözaltına alındı. Ancak daha sonra 39 kişi serbest bırakıldı. Yürüyüş sırasında binlerce bildiri de dağıtıldı. Olay sonrası, polisin Kadifekale'de yaptığı operasyon da fiyaskoyla sonuçlandı.

Manisa'nın Turgutlu ve Salihli ilçelerindeki Kürt kitlesi de gösteri yaparak PKK'nın 13. Kuruluş Yıldönümü'nü kutlarken; İzmir'in Bornova ilçesindeki belediye otobüs garajı da yakıldı. 7 Aralık 1991 günü İzmir'de Kürtlerin yoğun olarak bulunduğu Kadifekale, Çamlık, Karabağlar, Karşıyaka, Eski İzmir ve Cennetçeşmesi semtlerinde, Murat Özsat'ın kontr-gerilla te-

röristlerince katledilmesini protesto etmek amacıyla gösteriler düzenlendi. Saat 15.00 sularında gösteriler devam ederken, Kadifekale semtinde 3000 kişiden oluşan bir insan kitlesi, kentin işlek bir noktasında oturarak açlık grevine girdiğini ilan etti. Kürdistan'da tırmanış kaydeden kontr-gerilla terörünü protesto etmek amacıyla yapılan bu gösterilerde 50'nin üzerinde Kürt yurtseverinin polislerce gözaltına alındığı ve yer yer çeşitli olayların yaşandığı bildiriliyor.

ARGK vuruyor, kitle coşuyor

İstanbul: 26 Kasım günü akşam saat 22.00 sularında ARGK şehir gerillaları, Samandra'ya bağlı Paşaköy Seyyar Jandarma Karakolu'nu otomatik silahlarla taradılar. Baskın yapan gerillalar karakolun içine dek girerek attıkları el bombalarıyla içindikleri tamamen etkisiz hale getirdiler. Binada da ağır hasar meydana getiren gerillalar, daha sonra pankart asarak başarıyla olay alanından uzaklaştılar. Bu baskın eyleminde Süleyman Dertli adlı asker eylem yerinde ölürken Yüksel Taşkın, Ahmet Sucu, Mehmet Aslan, Nuri Toprak ve Muzaffer Topal adlı askerler de ağır şekilde yaralandılar.

Bu eylemden bir ay kadar önce de ARGK şehir gerillaları Dudullu'daki Alemdağ 15. Füze Üs Komutanlığı'na ait servis otobüsünü taramışlardı. Böylelikle metropol kentlerinde de ARGK gerillaları eylemlerini yoğunlaştırıyorlar.

Adana: 28 Kasım günü Adana'da yaşayan Kürtler, PKK'nın 13. Kuruluş Yıldönümü'nü kutlamak amacıyla gösteriler düzenlediler. Adana'nın Dadoğlu, Denizli ve Gülbahçesi mahallelerinde, kalabalık gruplar halinde halk kitleleri yollarda ateş yakarak halay çektiler ve sık sık, "Bijî Serok APO", "Bijî PKK" sloganları haykırdılar. Gösteriler sırasında ERNK bayrağı taşıyan kitleler, günün anlam ve önemini coşku ve kararlılıklarını göstererek yaşadılar.

Gösteriler esnasında hiçbir müdahalede bulunamayan polisler, ancak gösterilerin gecenin geç saatlerinde bitiminden sonra, sokak aralarında 15 kişiyi gözaltına aldılar.

Aynı gece saat 01.30 sularında, ARGK şehir gerillaları halkın

Dilûk(Antep): 11 Aralık günü Dilûk'un Binevler semtinde 1000 kişiyi aşkın bir insan kitlesi ellerinde "İdare-polis işbirliğine son" pankartları taşıyarak, rektörlük binasına kadar yürüdüler. "Kürdistan faşizme mezar olacak", "Devlet terörüne son", "Kontr-gerilla'dan hesap sorulsun", "Vedat, Kemal ve Murat Özsat'ın katilleri bulunsun" sloganlarını atan göstericiler, rektörlük binası kapısına siyah çelenk bıraktılar.

Son günlerde Tolehildan (Güney-Batı) Eyaletinde meydana gelen kontr-gerilla katliamlarını ve üniversite öğrencilerine yönelik baskıları protesto amacıyla Antep Üniversitesi öğrencilerinin halka elele vererek gerçekleştirdiği bu yürüyüşün olaysız dağıldığı bildiriliyor.

bu coşkun gösterilerini eylemleriyle daha da anlamlı kıldılar. Obalar Caddesi ile Kıbrıs Caddesi kavşağındaki Hacıbayram Karakolu polis ekibi yaptığı kimlik kontrol uygulamalarını tamamlayıp arabalarına bindikleri esnada, gerillaların baskınuna uğradılar. Baskında polis Ali Aslan öldürülürken, Dursun Yıldız, Çiri Özkan ve Şendoğan Yurdatan adlı polisler de ağır yaralandılar. Arabadaki diğer polisler ise, ateş etme cesaretinde bulunamayarak kaçtılar. Eylem bitiminde, gerillalar başarıyla olay yerinden uzaklaştılar. Ertesi gün erken saatlerde operasyon başlatan düşman kuvvetlerinin, elleri boş döndüğü bildiriliyor.

Kimliğe sahipleniş her yerde yaygınlaşıyor

Mersin: 25 Kasım akşamı saat 19.00 sularında Tarsus Huzurkent karayolu üzerindeki jandarma karakolu, ARGK gerillalarının baskınuna uğradı. Şehir gerillaları önce otomatik silahlarla karakolu tarayarak etkisizleştirip içine dek girdiler ve attıkları el bombalarıyla büyük zayıat verdirdiler. Düşman kuvvetlerinin verdiği kayıp hakkında bilgi alınmadığı, gerillaların ise başarıyla olay yerinden uzaklaştıkları bildiriliyor.

Yine, Mersin'in çeşitli semtlerinde bir araya gelen yurtseverler PKK'nın 13. Kuruluş Yıldönümü'nü kutlamak için çeşitli gösteri ve yürüyüşlerde bulundular. Sloganlı ve halaylı geçen kutlama gösterilerinde polisin yoğun operasyonlara giriştiği ve Kürtlerin yaşadığı mahallelerde sıkı kimlik kontrolleri yapıldığı bildiriliyor.

Manisa: Turgutlu ve Salihli ilçelerinde 26 Kasım akşamı, PKK'nın 13. Kuruluş Yıldönümü'nü kutlamak isteyen Kürtler sokaklara dökülerek gösteri düzenlediler. "Bijî Serok APO", "Bijî PKK" sloganları haykırarak yürüyen yüzlerce insanın halay tutarak gösterileri bir bayram havasında yaşadığı bildiriliyor.

Konya: Cihanbeyli ilçesinde yaşayan Kürtler PKK'nın 13. zafer yılını tamamlayıp 14. yılına girmesinin anlamlılığını sokaklara dökülüp gösteriler düzenleyerek coşku içinde yaşadılar.

Öğrenci-gençlik devrim ruhuyla yetişiyor

İstanbul Üniversitesi: Dersim bölgesinde çatışmada şehit düşen Ali İhsan ÜÇKARDEŞ (Mahsum)'in ve Dilûk(Antep)'de polislerce gözaltına alınıp daha sonra yanmış cesedi bulunan Murat Özsat'ın anılması amacıyla Yekitiya Ciwanên Kurdistan(YCK) bir forum düzenledi. 300 öğrencinin katıldığı forum, devrim şehitleri için saygı duruşu ve "Ey Raqîb" marşıyla başladı. Konuşmacılar, şehit düşen gerillanın İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi 4. sınıftan mücadeleye katıldığını belirtirken; "O'nun yaratmış olduğu değerlere sahip çıkacağımıza söz veriyoruz. Söz onurdur. Onurumuzu çiğnetmeyeceğiz" dediler. Daha sonra, yeni kurulan hükümetin "demokrasi" sloganının inandırıcı olmadığını belirten konuşmacılar, "Murat Özsat'ın polis tarafından katledilerek yakılması bunun en somut kanıtıdır" dediler.

Daha sonra, öğrenciler şiirler okuyup lastik yakarak halay tuttular. "Bijî ARGK", "Bi can, bi xwîn, em bi te re ne ey Serok", "Gençlik Kürdistan'a savaşa" sloganlarıyla anma törenini sürdüren öğrenciler ayrıca üzerinde, "Murat Özsat yoldaş ölüm-süzdür. Köle bir halk şehitleriyle kölelikten kurtulabilir. Ali İhsan (Mahsum) yoldaş ölüm-süzdür" yazılı pankartlar taşıdılar.

İskenderun Meslek Yüksek Okulu: 10 Aralık günü bir forum düzenleyen öğrenciler, şehitlerin anısına bir dakikalık saygı duruşunda bulunduktan sonra, bölgede uygulanan insan hakları ihlallerini kınayan konuşmalar yaptılar. Son dönemlerde yoğunlaşan kontr-gerilla terörüne de değinen konuşmacılar, mücadeleye bağlılıklarını dile getiren çeşitli sloganlar attılar. Devlet güçleri olaya müdahalede bulunamadı.

Bursa-Uludağ Üniversitesi: Kontr-gerilla teröristlerince katledilen Murat Özsat'ı anmak ve devlet terörünü kınamak amacıyla Uludağ Üniversitesi'nde okuyan Kürdistanlı yurtsever öğrenciler İİBF kantininde biraraya gelerek forum düzenlediler ve duvarlara çeşitli dövizler astılar. 200 kadar öğrencinin katılımıyla gerçekleşen forumda, Murat Özsat'ın şahsında tüm devrim şehitlerinin anısına bir dakikalık saygı duruşunda bulunuldu. Daha sonra "Ey Raqîb" marşını hep birlikte söyleyen öğrenciler, "Şehîdên şoreşê bê mirin in", "Hevalê Murat ne mir e", "Sömürgeci-faşist katillerden hesap sorulacaktır" sloganlarını haykırdılar.

TC devleti, özel savaş terörünü tırmandırıyor

Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi insanca yaşamın garantisidir

20. yüzyılın utanılsı rejimi TC devleti, insan haklarından dem vurmakta, demokrasi borazanını çalmakta ve kendi çirkin yüzünü çığırkanlıkla gizlemek istemektedir. TC devleti ve demokrasi birbirine tezatlık teşkil eder ki, "D" harfiyle başlayan birçok kelimeyi dahi yasaklamıştır. (Devrim, dernek, demokrasi, Der-sim, demokrat, Delil, Dimitrov vb.) TC kendisine cumhuriyet demesine karşın cumhuriyetin anlamını dahi bilmeyecek kadar çağdışı bir devlettir. Çağımızda devlet kavramını insanlık suçu ve katliamlarla eşleştirenlerin birincisi durumunda olan bir devlettir. 30 milyonluk Kürdistan halkına karşı çağın tanıklık edeceği vahşetler sergilemektedir. Gerçeklere karşı hiçbir tutunacak dalı olmayan TC, bilimselliğe katliamlarla karşılık vermektedir. Halkların kanı ve canı üzerine inşa ettirilen TC devleti, demokrasi ve insan haklarını ağızına alabiliyorsa gerçekten az da olsa yönetim şekillerinde demokrasi kokusu gelen ülkeler durup düşünmeli ve demokrasi ve insan haklarının haysiyetine sahip çıkmalıdır.

Kürdistan'da insan haklarından söz etmek tarihe karşı işlenen bir suç olmaktadır. Birakalım insan haklarını, orman haklarından bile söz etmek yukarıda belirtilen suça iştirak etmek olur. Günlerce bombalanan Cûdî, Herekol, Gabar ve Çewlik dağları buna en iyi örneklerdir. Kürdistan'da insan haklarının karşılığı katliamdır, işkencedir, kontralarca öldürülmedir, yıllarca en ağır koşullarda zindanlara atılmadır, sürgün edilmedir. İşte ülkemizdeki insan haklarının anlamı!

Ülkemizde yıllardan beri ısrarla ve belirtilen ölçülerle sürdürülen insan hakları ihlalleri, tarihin bu sürecinde TC'nin alnında silinmesi güç kara bir leke olarak durmaktadır. Eski rejimin yeni hükümetinin insan haklarıyla ilgili bir devlet bakanlığı kurmuş olması artık bu vahşetlerin yaşanmayacağı anlamına gelmez. TC Cumhurbaşkanı'nın, işkenceden söz edilmesini, "Canileri yürek-lendirmek" şeklinde yorumlaması ve Eskişehir zindanının tekrar açılmasını bile isteyebilmesi TC'de insan hakları önündeki engellerin nerelere kadar uzandığını ve nemenem bir hastalık olduğunu gözler önüne sermektedir. Koruculuk sisteminin, özel timin, kontr-gerillanın varlığını sürdürdüğü ve devletin kendi güvencesi olarak başvurduğu bu katliamcı ruhun canlı tutulması devam ederken; insan haklarının varlığından söz etmek, tartışmak düşünülebilir mi? Okuyucularımız bu sayfada TC'nin uygulamalarını izliyorlar ve izledikleri kadar bu vahşet örneklerine tanık oluyorlar. Gazetemizin imkanlar dahilinde verebildiği bu vahşetlerin bir kesitidir. Ve TC'nin insan haklarına olan "saygı"sını okuyucularımızın geniş yorumuna bırakıyoruz.

Bugün ülkemizde dallanıp budaklanan ulusal kurtuluş mücadelesi insan hak ve özgürlüklerinin garantisidir. Bu salt Kürdistan için değil, tüm dünya için de böyledir.

Ülkemizde insan hak ve özgürlüklerinin garantisi ulusal kurtuluş mücadelemizin coşkusıyla Dünya İnsan Hakları Günü'nü kutluyor, kendisine insanım, demokratım diyen tüm kişi ve kuruluşlara insanca yaşamak için birlikte mücadele etme çağrısında bulunuyoruz.

Kontr-gerilla vahşeti

Dilûk(Antep): 23 Kasım günü saat 15.00'de EĞİTSEN'in düzenlediği panele çelenk götür-en üniversite öğrencisi **Murat Özsat** polisler tarafından durdurulmuş ve, "Seninle hesabımız var, yakında görüşeceğiz" diyerek çelengini elinden alıp parçalamışlardı. Daha sonra e-vine dönerken yolda polisler tarafından gözaltına alınan Murat Özsat'ın cesedi yakılmış vaziyette 6 Kasım günü Kırkayak semti yakınlarında bulunmuştu. Dilûk halkı cesedin polislerce yakılması olayına ilişkin olarak aynı durumun daha önce **Yakup Kara** olayında da görüldüğünü ve devletin amacının halkı terörize etmek olduğunu belirtmektedirler. Ayrıca Murat Özsat'ın katledilmesiyle ilgili olarak amcası, "Yetiştirme yurdundan gelen yeğenimi polisler birkaç kez gözaltına aldılar. Bıraktıklarında da yeğenim bana, 'Polislere ajanlık yapmayı kabul etmedim, ajanlık yapmam için bana dayatmada bulundular. Garanti Bankası Merkez Şube'de adıma hesap açtılar. Ancak ajanlık yapmayı kabul etmedim ve kim-

seyle düşmanlığımın olmadığını belirttim" dedi. Sonradan onu gözaltına alıp katlettiler" şeklinde konuştu.

Bürosunda bir basın toplantısı düzenleyen İHD GYK üyesi Bayram Çelik, dernek olarak önce emniyet müdürlüğüne başvurduklarını belirterek, "2 Kasım günü Murat Özsat'ın arkadaşları, onun yurda gelmediğini bildirdiler. Bunun üzerine ben ve Avukat Mehmet Balcı emniyet müdürlüğünü aradık, ancak tatminkar bir cevap vermediler. Bunun üzerine SHP Diyarbakır milletvekili Salih Sümer, olay hakkında bilgi edinmek amacıyla emniyeti aradı. Telefon görüşmesinde hükümet yetkilileri, Murat Özsat'ın önce gözaltında olduğunu, telefon görüşmelerinden sonra da gözaltında olmadığını belirtmeleri üzerine, 6 Kasım günü Antep'e gelen ve 7 Kasım günü görüşmelerde bulunan Hatip Dicle ve Mehmet Kahraman, bugüne dek 500'e yakın kişinin bu şekilde kaybolduğuna dikkat çekerek, insan hakları sıralamasında Türkiye'nin 66. sırala-

mada olduğunu belirttiler. Her iki milletvekili adına konuşan Hatip Dicle, 'İnsan hakları haftası yaklaşıyor ve insan hakları beyannamesinin kabülü şaşıla bir şekilde kullanılacak; ama insanlar yine kaybolmaya devam edecek. Vedat Aydın olayında tanıklar olmasına rağmen, devlet işin üzerinde gereken ciddiyetle durmadı. İbrahim Gündem 70 gündür kayıp, Hüseyin Toraman 40 gündür bütün aramalara karşın bulunamıyor. Önce öldürüyorlar, sonra yakıyorlar. Vedat Ay-

dın, İ. Hakkı Kacakaya, faili meçhul onlarca cinayet... Bir de sayın Özal, TV'de basında ve parlamentoda işkencenin yazılıp konuşulduğunu ve terörün böylece yayıldığını söylüyor. Olayı meclis gündemine götüreceğiz. Katledilen bu insanların tek suçu yurtsever ol-maktır. Bir ülkede insanlar vahşice katlediliyor ve devlet güçleri tarafından bu iğrenç cinayetler örtbas edilmek isteniyorsa, o ülkede demokrasi-den, insan haklarından, adalet ve hukuk devleti olmaktan

söz edilemez. Demokratikleş-me vaadinde bulunan yeni hükümetin bu tür cinayetleri açığa çıkarması gerekir. Bu konuda yetkili organları göreve çağırıyoruz. 12 Eylül darbesinden sonra da devlet çarkı içinde örgütlenmiş terör odaklarına karşı tavır alınmalı ve insanların en doğal hakları güvenceye alınmalıdır...' şeklinde konuşarak, tüm demokratik güçlerin bu cinayetlere karşı duyarlı olmaları gerektiğini vurguladılar."

Kontr-gerilla kana doymuyor

Farqîn(Silvan): 11 Aralık günü saat 18 sularında Qewsan (Erikyazı) köyüne gitmekte olan bir minibüs, yolda duran başka bir araca yardım etmek için durduğunda üzerlerine özel timlerce ateş açıldı. Açılan ateş sonucu Qewsan köyü muhtarı **Fethullah Eken**, eşi **Saliha Eken** ve köy

imamı **Mahmut Eken** yaralandılar. Daha sonra Amed'teki hastaneye kaldırılan yaralılardan köy imamı Mahmut Eken'in öldüğü bildiriliyor. Böylelikle son günlerde Farqîn ve yöresinde devletin yaptığı askeri yığınağa paralel olarak kontr-gerilla katliamlarının da arttığına dikkat çekiliyor.

TC'de namus, haysiyet kavramlarının anlamı yok

Sık sık ülkesinde insan haklarına riayet edildiğinden dem vuran TC, vahşetine her gün bir yenisini daha ekliyor. Çukurova Üniversitesi Balcalı Hastanesi'nde hemşire olarak çalışan **Mediha Curabaz**'a Adana Emniyet Müdürlüğü'nde işkence edilip tecavüze uğradığı doktor raporuyla belirlendi. 15 Ağustos 1991 günü gözaltına alınan ve 6 günlük işkence gördükten sonra Adana Sulh Ceza Mahkemesi tarafından tutuklanan Mediha Curabaz, işkencede kendisine yapılan haysiyetsizce uygulamaları şöyle dile getiriyor: "Ben, suçlamaları reddettikçe, işkencenin dozunu arttırdılar. İki dolabın arasında kendimi (T) gibi hissettim. Öyle bir acıydı ki, bana, kollarım kopuyor, kemik-

lerim kırılıyor gibi geldi. Vücuduma elektrik verilirken de un ufak olacaktım gibi bir hisse kapıldım. Elektrikğin acısı belki çok fazla değildi ama, paramparça olacağımı hissettim. En son beni çırılçıplak soydular. 10 kişinin karşısında çırılçıplak kaldığımda ne yapacağımı bilemedim. Polisler altı gün boyunca jopla tecavüz ettiler. Dünyanın en iğrenç işkencesini utanmadan yaşattılar. Doktorların yaptıkları muayenelerinde Hemşire Mediha Curabaz'a işkence ve jopla tecavüzün yapıldığı saptanarak rapor edildi. Bu insanlık dışı uygulamayı bir vahşet olarak değerlendiren demokratik kuruluşlar, protesto edip kınadıklarını belirttiler."

Kayıplar çoğalıyor

Hazro İlçe Jandarma Komutanlığı'nda görevli Üsteğmen Kenan Sönmez ve beraberindeki askerler ve çetelerin baskını sonucu 25 Eylül 1991 gecesi evinden alınarak götürülen Sarierik'li 9 çocuk babası **İbrahim Gündem**'den o günden beri bir haber alınmıyor.

İbrahim Gündem'in akrabaları, ilgili tüm devlet kurumlarına başvurduklarını ancak her defasında, "Böyle birini gözaltına almadık", biçiminde yanıt aldıklarını dolayısıyla hayatından endişe etmekte olduklarını belirtmektedirler. Kardeşleri ve eşinin gözleri önünde evinden alınıp götürülen İbrahim Gündem'in bulunması için Helsinki İzleme Komitesi, Başbakanlık ve Cumhurbaşkanlığına ayrı ayrı başvuruda bulunduğunu belirten kardeşi, ağabeyini kontr-gerillanın götürdüğünü ve yaşamından endişe duyduklarını belirtti.

Mazra'da tutuklamalar yoğunlaşıyor

Yapılan bir ihbar üzerine Mazra(Elazığ)'ın Palı(Palı) ilçesi Ziver(Akbulut) köyünden Çewlik merkeze gelen bazı köylüler gözaltına alındı. Sömürgeciler yaptıkları operasyonda Ziver köyünden olan herkesi topladılar. 15 kadar köylünün gözaltına alındığı, bunlardan 8'inin bilinmeyen yerlere götürüldüğü belirtiliyor. Gözaltı-

Ayrıca daha önce kontr-gerillalarca gözaltına alınan **Hüseyin Toraman** adlı gencin sağ olup olmadığı hakkında henüz bir haber elde edilmezken, 16 Eylül'den beri devlet güçlerince köyünün dışında yakalanıp götürülen yoksul köylü **Süleyman Atalan**'ın da hayatta olup olmadığı hakkında devlet yetkilileri hiçbir bilgi vermiyor. Midyad'a bağlı Kerşaf(Budaklı) köyünden olan Süleyman Atalan'ın Saré(Sarıköy) köyü korucuları ve kontr-gerillanın işbirliğiyle kaçırıldığından şüphelenen yakınları yaşamından endişe duyduklarını belirtmektedirler.

Yücel Özden adlı genç Be-yoğlu Emniyet Amirliği'nde gör-düğü işkenceden sonra kaldırıldığı hastanede öldü. Bu arada 22 Kasım'da gözaltına alınan **Hüseyin Taşdelen**'den de haber alınmadığı bildirilmektedir.

na alınanlar arasında 60-70 yaşlarındaki insanlar da var.

Bu köyden olanlara karşı geçen hafta da bazı yönelimler olmuştu. Çewlik'e erzak almaya gelen köylüler tehdit edilmişti. İkinci olayın da bununla bağlantılı olduğu anlaşılıyor. Sömürgecilerin köylüleri gerilla için erzak taşımakla suçladıkları sanılıyor.

Akıtılan kanlarda rejim boğulacaktır

TC teröristleri bir yurtseveri daha katlettiler

Kontr-gerilla Amed'in Tekkapı Semtinde yurtsever **Misbah Doğru**'yu katletti. 20 Kasım günü saat 14 sularında arabasıyla Tekkapı semtinde seyretnmekte olan Misbah Doğru'nun önünde bir otomobil durdu. Misbah da durmak zorunda kalır. Arabanın arka kısmından gelen bir kontr-gerilla elemanı aracın camından içeriye dört el ateş eder. Kurşunlardan 3'ü kafasına, biri de sırtına isabet eder. Misbah olay yerinde şehit düşer.

Olaya tanık olanlar, Misbah'ı vuran şahsın sarışın olduğu ve hiç acele etmeden elini kolunu sallayarak duran araca binip gittiğini belirtiyorlar. Misbah'ın ailesi bir süre önce Misbah'ın telefonla tehdit edildiğini belirtiyor ve kontr-gerilla vurdu diyor.

Misbah Doğru, 35 yaşlarında en büyüğü 12 yaşında 4'ü kız, 4'ü erkek 8 çocuk babası. Ailenin geçimini Amed öğrenci yurdunun kantinini çalıştırarak sağlıyordu. PKK davasından 2 yıl zindanda kaldıktan sonra 1984 yılında tahliye olan Misbah Doğru, 1986 ve 1990 yıllarında iki kez daha gözaltına alınır. Misbah Doğru çevresinde sevilen ve sayılan biriydi. Şehit edilişi çevrede duyulunca, tüm halk cenaze törenine koşuyor, cenaze töreni 21 Kasım günü Farqîn'de 7 bin kişinin katıldığı bir törenle toprağa verildi. Cenaze törenine katılan kitleyi TC polisi birkaç kez engellemeye çalıştıysa da başaramadı. Kitle ERNK bayrağı taşıyarak, "Kürdistan faşizme mezar olacaktır", "Bijî PKK", "Bijî Serok APO" sloganlarını sık sık attı. Demokratik kurum ve kuruluşlar olayı nefretle kınadılar.

İşkence izlerini gösteren bir köylü (Sêrt)

Foto: Berxwedan

TC ülkemizde mezhep ve dini çelişki yaratma peşinde

Mêrdîn'in Hezex (İdil) ilçesinde 3 Aralık günü devletin desteğindeki sahte dinciler eliyle **Mihail Baydar** isimli yurtsever katledildi. TC Kürdistan'da müslüman, hristiyan çelişkisi yaratarak, yurtseverler arasında suni düşmanlıklar yaratmak istiyor. Özel savaş bugüne kadar kullanabildiği tüm imkanlarını kullanmasına rağmen gelişme-

lere ket vuramadı, bundan böyle de vuramayacaktır. Yurtseverler, son aylarda din kisvesi altında bazı kesimlerin ortaya çıkmasını ve cinayetler işleyenlerin kontr-gerillanın yeni uygulamaları olduğunu bilmeleri ve duyarlı olmaları gerekir. Okuyucularımız, bu haberle ilgili geniş bilgiyi gelecek sayımızda bulacaklar.

Mêrdîn'de kontr-gerilla eylemleri durmuyor

12 Aralık günü kontr-gerilla Mêrdîn'in Hezex ilçesi Xendük (Çukurlu) köyü muhtarı **Ağit Akyüz** ve yeğeni **İbrahim Demir**'i katletti. Kontr-gerillanın yurtseverlere yönelik eylemlerine her gün bir yenisi eklenirken, temelleri katliamlarla atılmış TC hala demokrasiden söz etmekte-

dir. Gerillaya karşı çaresizlik içinde olan TC, sivil halkımıza yönelmekle intikam almak istemektedir. Halkımıza uzanan bu kanlı eller her gün ARGK'nin gürleyen namlularına hesap vermekteler. Katletmeler, halkımızın azmini ve inancını pekiştirmekten başka bir sonuç vermeyecektir.

TC devleti kan akıtmaya devam ediyor

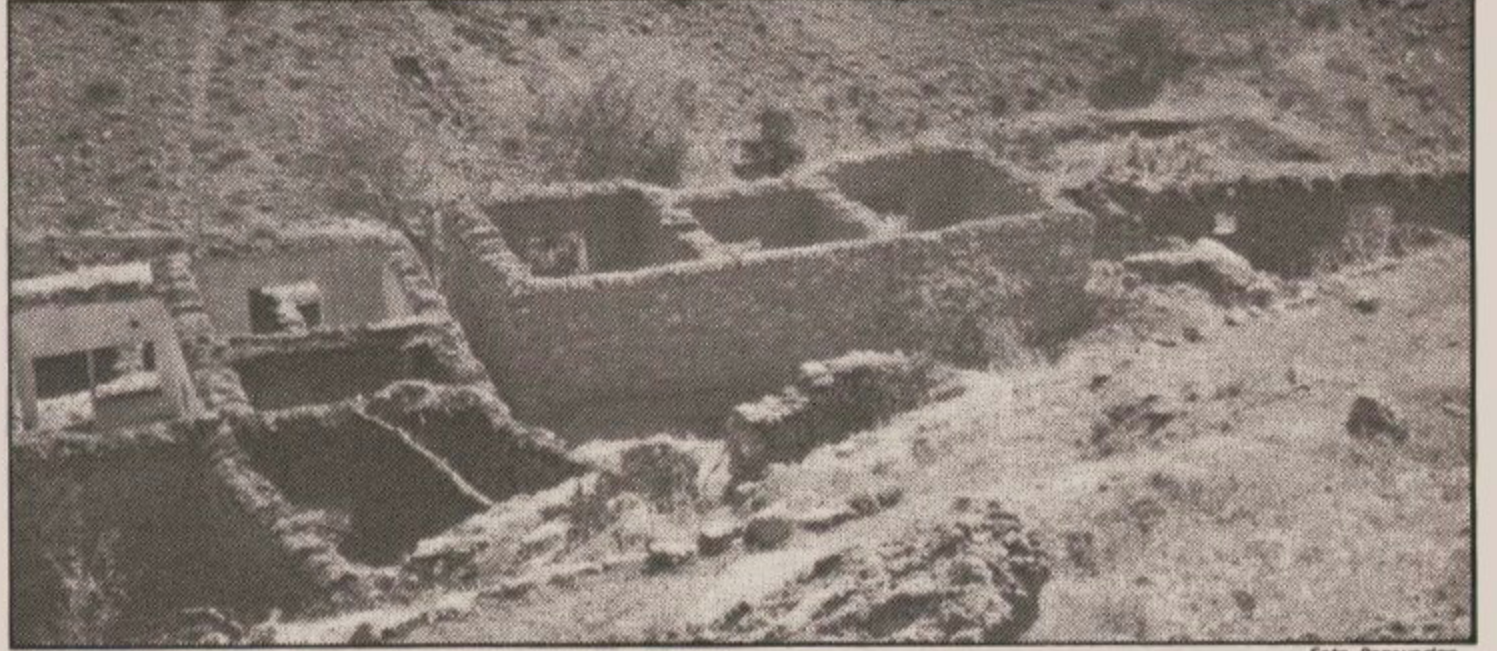
Kontr-gerilla tarafından evinden alınan ve 4 gün sonra Girê Sor (Siverek) ilçesine 25 kilometre uzaklıktaki Azap Köprüsü altında kurşunlanmış halde cesedi bulunan **İ. Hakkı Kocakaya** kontr-gerilla terörünün yeni bir halkası olmaktadır. TC işlenen bu cinayeti de diğerleri gibi örtbas etmektedir.

Hakkı Kocakaya'nın kardeşi emniyete çağrılarak ifadesi alınacak bahanesiyle tehdit edildi. Tehditlere rağmen Kocakaya'nın yakınları cinayeti kontr-gerillanın yaptığını belirtiyorlar.

Hakkı Kocakaya'nın kardeşi Mehmet Kocakaya karakolda kendilerine yapılanları şöyle anlatıyor: "Polislerin yaptığını söyleyince yüzbaşı başta olmak üzere tümü bizleri yalancılık, konuyu saptırmakla suçladılar. Sürekli olarak bu işin siyasi yanının bulunmadığını, adi bir olay olduğunu anlatmaya çalıştılar. Kabul etmedik yüzleştiğimiz yapılmasını istedik."

Diyarbakır İHD Şube Başkanı Avukat Fevzi Veznedaroğlu da Kocakaya'nın katledilmesiyle ilgili geniş bir rapor hazırlayarak

bunu Helsinki İzleme Komitesi başta olmak üzere Avurpa İnsan Hakları Komisyonu, Uluslararası Af Örgütü ve Almanya Barış Derneği'ne gönderdi. Avukat Hüseyin Turhalı ise devletin içindeki kişilerce yapıldığını vurguladı. Bu olay, son bir yıl içinde TC'nin ülkemizde yaptığı 20'yi aşkın cinayete bir yenisinin eklenmesidir. TC cinayetlerle yaşamayı hedeflemiştir ve bundan dolayıdır ki, her gün yeni katliamlara başvurmaktadır. TC ne yaparsa yapsın çöküşe gidişini durduramayacaktır.

Çolamerg (Hakkari)'de sömürgecilerin yıktıkları bir köy

Foto: Berxwedan

Özgür Halk dergisi ile Yeni Ülke gazetesi DGM tarafından bir kez daha toplatıldı

Bu konuda aylık Özgür Halk dergisi sahibi Rıza Erdoğan'ın 19.11.1991 tarihli basın açıklaması şöyle:

"Dergimizin 15 Kasım 1991 tarihinde yayınlanan 13. sayısı İstanbul DGM tarafından 'Sınırötesi hareketin amacı ne-

dir?' ve 'Ordu profesyonelleşiyor!' başlıklı yazılardan dolayı toplatıldı.

Toplatılma gerekçesi 'PKK'yi övmek'dir. Biz yine toplatılmaya gerekçe aramıyoruz. Yazılarda övmeye gerekçe olan kısımlar tamamen günlük basında ve yetkililerin ağzından alınmıştır. Bizim toplatılma gerekçemiz tamamen bunların dışında rejimin çıkmazları ile ilintilidir.

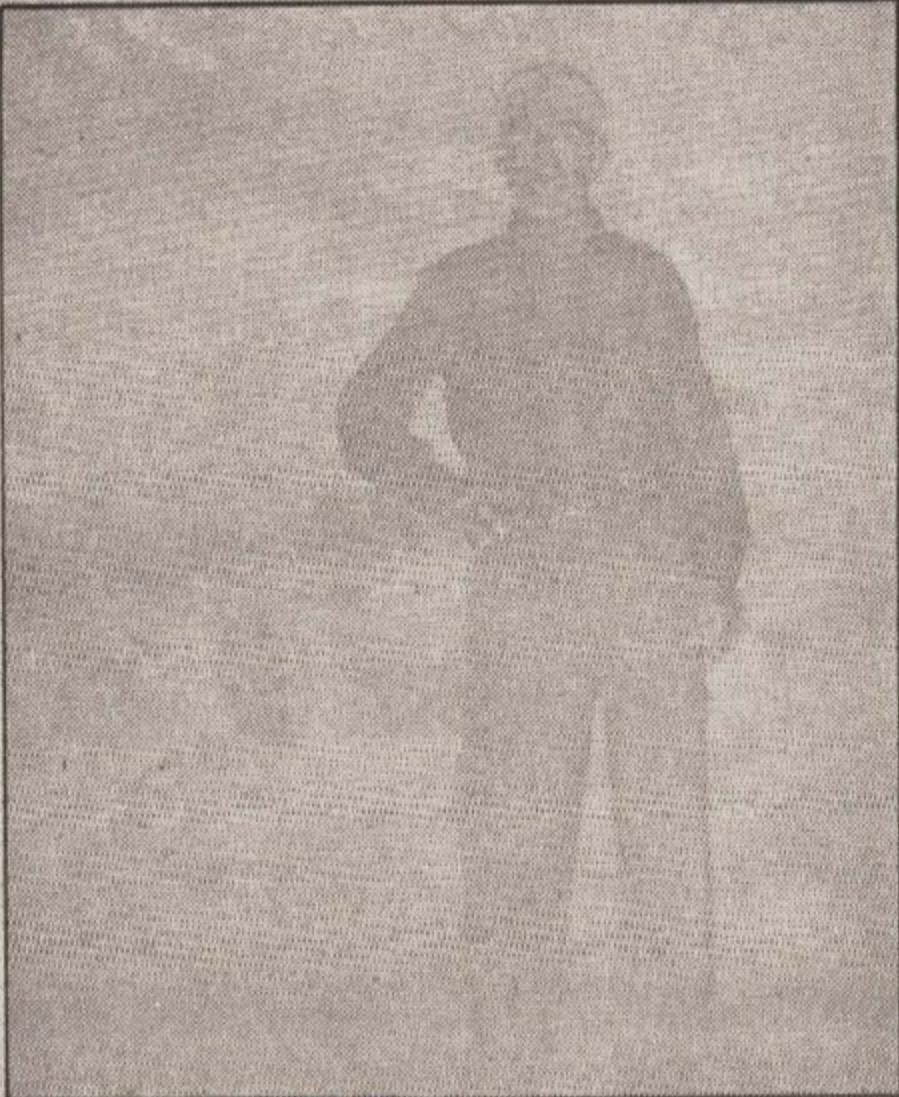
Demokratik koalisyon görüşmelerinin gündemde olduğu, basın özgürlüğünden sıkça dem vurulan şu süreçte dergimizin toplatılması demokratik açılımların ne derece sahte ve aldatıcı olduğunu açıkça gösteriyor. Siyasi, ekonomik ve sosyal olarak derin bir kriz yaşayan rejim anti-demokratik uygulamalarla ve baskılarla krizi atlattırmaya çalışmaktadır. Fakat bu, rejim için tehlikeli ve çıkılmaz bir yoldur. Bununla sonuç elde etmesi düşünülemez. Tüm kamuoyunu anti-demokratik uygulamalara ve basına getirilen kısımlara karşı duyarlı, dergilerine ve değerlerine sahip çıkmaya çağırıyoruz."

Haftalık Yeni Ülke gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Hüseyin Aykol da 2.12.1991 tarihinde "Yeni Ülke'nin kaderi" başlığıyla yaptığı açıklamada şu görüşlere yer verdi:

"Haftalık haber gazetesi Yeni Ülke'nin 1-7 Aralık tarihli son sayısı İstanbul DGM tarafından toplatıldı. Herhalde tüm dünyaya garip bir örnek olmaya devam ediyoruz. Devlet güvenlik mahkemeleri (DGM) düşüncüyü suç sayma gibi bir ayıbın kalesi durumunda.

Yeni Ülke, yaptığını çizgidişi habercilikle okurlarının gözünde yer etmiştir. Bütün bu çağdışı uygulamalara rağmen, okurlarımızın desteğiyle yolumuza devam etmekte kararlıyız."

Salih KOÇ'un anısı halkımızın serhildanlarında yaşıyor

Sêrt (Sürt)'e bağlı Misric (Kurtalan) ilçesi Hishis (Gözpınar) köyünde 6 Eylül 1991 tarihinde sabahın 08.00'de kaçırılan Salih Koç'un anısına düzenlenen serhildanda düşmanın vahşice saldırıları sonucu şehit düşen yurtsever **Salih Amca**'nın gösterdiği kararlılık ve ser-

gilediği direnişçilik, halkımızın düşmana karşı geliştirdiği ve geliştirmekte olduğu daha büyük serhildanların kıvılcıma olacak ve halk şehitlerimiz arasında değerli yerini alacaktır. Yurtseverlik ve fedakarlık dolu yaşamı, halkımızın yükselttiği serhildanlarda yaşayacaktır.

Çewlik'te TC terörü

25 Kasım günü Çewlik (Bingöl)'in Bongılan (Solhan) ilçesi Melekan (Mutluca) köyüne baskın yapan jandarma birlikleri, köylüleri köy meydanına toplayarak toplu dayaktan geçirdiler. Köyden on kişinin gözaltına alındığı ve baskın sırasında görevli assubayın askerlere, "Kadın ve kızlara saldırayabirsiniz" şeklinde emir verdiği bildirildi. Bu arsızca olayla ilgili olarak Bingöl Valiliği'ne dilekçe veren köylüler, olayı şöyle dile getirdiler:

"18 Kasım tarihinde köyümüze gelen bir askeri birlik ve korucubaşı Hüseyin Tekdemir, köylümüz Abdülkadir Çiftçi'ye ait evde geceledi. Gece nöbet tutan askerlerin birbirlerine ateş açmaları sonucu bir asker ölmüştü. Subaylar, olayı örtbas ederek PKK'lilere yüklemek istediler. Olay sırasında yaralanan askere yardım ederek ilçeye kadar taşıyan 72 yaşındaki Abdurrahman Kuluç ile Emin Tunç, Alaattin Işık ve Emin Kuluç jandarmalar tarafından feci şekilde dövüldü. Askerler kendi yanlışlıklarının öcünü köylülerimizden aldılar. O günden sonra sürekli köyümüze yönelik baskılar arttı. En son 25.11.1991 tarihinde Solhan Şeref Meydanı Karakolu askerleri köyümüze geldiler. Köye gelirken, yol üstünde rastladıkları 67 yaşındaki köylümüz Selim Bükmez'i dipçik ve tekmelerle döverek köye getirdiler. Bizleri köy meydanına toplayarak hepimizi toplu dayaktan geçirmeye başladılar. Bu arada subaylar, ceplerinden çıkardıkları bir listeden tümü yaşlı olan 7 köylümüzün isimlerini okuyup ortaya çıkmalarını istediler. Selim Bükmez (67), Abdurrahman Kuluç (63), Abdurrahman Kuluç (72), Mahmut Işık (53), Abdurrahman Küsmen (72), Hüseyin Demir (65) ve Ali Bingöl (47) adlı yaşlı köylüler jandarmalar tarafından feci şekilde dövüldüler. Bu sırada bir başçavuş askerlere dönerek, 'Benden size izin ve ikramiye olarak kadın ve kızlara her şey yapabilirsiniz' dedi. O anda kaçışan kadın ve kızlara askerler, sarkıntılık etmek istediler. Ancak köylüler izin vermediler. Bunun üzerine, daha büyük bir öfkeyle bizleri dövdüler."

Melekan (Mutluca) köylüleri valiliğe verdikleri dilekçede, 17.11.1991 günü askerler tarafından gözaltına alınan köy öğretmeni Nusrettin Gürbüz'den de bir haber alamadıklarını belirttiler. Olayların sorumluları olarak gösterdikleri Solhan Jandarma Karakol Komutanı Ahmet ve diğer subayların cezalandırılmasını isteyen köylüler, Bingöl Valiliği önünde oturma eylemi başlattılar. Olayla ilgili olarak bir basın açıklaması yapan HEP Bingöl İl Başkanı Feyzullah Karaaslan, "İnsan haklarına ve hukuka açıkça aykırı olan bu davranış ve uygulamalar insanları kendi haklarını korumaya zorlamaktadır" diyerek olayları kınadı ve sorumlular hakkında soruşturma açılmasını talep etti.

Şanlı önderi PKK'nin 13. Kuruluş Yıldönümü kutlamalarında HALKIMIZ BÜYÜK COŞKU, HEYECAN, GURUR ve ONURLANMAYI YAŞIYOR

● PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN'ın gerilla savaşı ve serhildanlardan oluşan görüntülerin eşliğinde videodan sunulan mesajı, geceyi izleyenleri Kürdistan'ın yüce dağlarının özlemiyle doldurdu

● Almanya'nın Köln ve Bremen kentlerinde 18 bin Kürdistanlı öncüsünün yıldönümü kutlamalarında ulusal birliğin, dayanışmanın ve kenetlenmenin güzel örneğini sergiledi

● HUNERKOM'un kurduğu senfoni orkestrasıyla Kürdistan ulusal kültürünü geliştirme yolunda önemli adımlar atması Kürdistanlılar'ı duygulandırdı

Köln-Bremen (Berxwedan): Kürdistan tarihinde en uzun vadeli direnişlerin ve serhildanların yaratıcısı PKK'nin 13. Kuruluş Yıldönümü'nü geride bırakarak 14. savaşımlı yılına girmesi, Kürdistan halkı için son derece önemli ve bir o kadar da güçlü gelişmelerin ve yaratılacak yeni zaferlerin en görkemli müjdesi oluyor. Bu tarihi olay, halkımızı asırlardır süren esaretin hain zincirlerinden boşaltarak, çağa güçlü girişini ve çağdaş insanlığı yakalamasını daha fazla gerçekleştiren azamettedir. Tarihinde ilk kez PKK ile böylesi muhteşem olanaklara, gururlanma ve onurlanmaya kavuşan mazlum halkımız, gerçeğini büyük bir heyecan ve coşkuyla zaferi getirecek yolun temel harcına dönüş-türmekte, bununla da kalmayarak sömürgeci zincirleri bir daha Kürdistan'a vurulamayacak tarzda parçalamaktadır. İnsanlığın bu muazzam gelişiminin güzide sahibi ve yaratıcı kuvveti PKK'nin 13. Kuruluş Yıldönümü'nde, yükselen mücadeleyi kavrayan ve buna özlü anlamlar yükleyen halkımız, mücadelenin hangi koşullarda, ne tür fedakarlıklarla ve nasıl gelişim sağladığının son-suz bilinciyle davranmakta, dünyanın her yerinde en soylu duygularıyla öncüsü etrafında kenetlenmekte, şenlikler düzenlemekte ve alanları govend ve dîlanların görkemli arenalarına dönüştürmektedir.

İşte bu vesileyle Almanya'nın Köln (30 Kasım günü) ve Bremen (7 Aralık günü) kentlerinde düzenlenen ve toplam 18 bin civarında Kürdistanlı yurtseverin, çeşitli uluslardan ilerici ve demokratların katıldığı görkemli geceler, Avrupa'daki kutlamaların zirvesi niteliğine büründü.

27 Kasım 1978 tarihinde kuruluşu ilan edilen PKK'nin 13. Kuruluş Yıldönümü Köln ve Bremen'deki spor salonlarında, "Dî 14 salîya PKK de ber bi hikûmeta şer ve! - PKK'nin 14. mücadele yılında savaş hükümetine doğru!" şiarı altında kutlandı.

Kutlama gecelerinin başlasından çok önce rengarenk ulusal kıyafetler giyenlerin sayısının aralarında çok yüksek ol-

duğu kitleler, ulusal kurtuluşçu sloganlar atarak salonlara akmaya başladılar. Çeşitli kentlerden gelen binlerce Kürdistanlı salon önlerinde muazzam kalabalıklar oluşturdu; öyle ki, dev mitingler gerçekleştiriliyordu sanki...

Dış salonu dolduran insanlar, başta Serxwebûn ve Berxwedan gazeteleri olmak üzere çeşitli güçlerin ve kuruluşların açtığı enformasyon masaları etrafında küme küme birikiyor, büyük ilgi gösteriyorlar. Özellikle PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN'ın ve şehitlerin posterleri ile PKK, ARGK ve ERNK'nin çeşitli yayın ve rozetleri kapışılıyor adeta...

Binlerce yurtseverin uzun bir süre göremedikleriyle, tanıdık ve özledikleri buluşma olanağına kavuşması, birbirleriyle konuşması herkeste ayrı bir sevinç ve kaynaşma yaratıyor, mutluluk gözlerden okunuyor...

Kutlama salonlarına alınan kitleler heyecanla, akın akın içeri giriyor ve yerlerini alıyorlar. Salonların dekoru özenli. Sahneler, üzerinde PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN'ın, etrafında bir çember gibi dizili şehit PKK-MK üyelerinin resimleri ile PKK ve ERNK amblemlerinin çizili olduğu çok büyük kırmızı bir bez zeminle süslü, sahne önlerinde ise kırmızı-sarı-yeşil çiçeklerden oluşan ve yıldönümünü kutlayan sözlerin yazılı olduğu şiltlerle çevrili iki çelenk duruyor...

Düzeni sağlamak amacıyla çeşitli noktalara yerleşen görevliler, kitlelere yer gösteriyor. Salonlar doluyor, ama yeni yeni gelen yüzler var daha...

Sahnelerde perdeler açılıyor. Köln'de 10 bin, Bremen'de 8 bin insan, salonlar tıklım tıklım. Kürtçe, Türkçe ve Almanca konuşan sunucular beliriyor; zılgıt ve sloganlar eşliğinde, "PKK'nin 13. Kuruluş Yıldönümü halkımıza ve ilerici insanlığa kutlu olsun" sözleriyle açılış konuşmasını yapıyor, ardından "Bijî Serok APO", "Bijî PKK" sloganları, alkış ve tilfililer...

Devrim şehitlerini anmaya davet eden anonslarla, binler ayakta, yumruklar havada sıkı-

lı... ve sunucular programları sunuyorlar...

İlk sırayı HUNERKOM tarafından hazırlanan Koma Berxwedan'ın okuyacağı marşlar alıyor. Özenle hazırlanan koro ekibi senfoni orkestrası eşliğinde sahnede. Kontrbas, keman, bateri, klarnet, çello, oboe, flüt, darbuka çalan 15 sanatçı ve 40 koro üyesi, "Ji bo serxwebûn", "Pêşmerge" ve "Kurdistan (Soraniçe)" adlı Kürtçe devrimci marşları okuyorlar.

PKK Avrupa Temsilciliği adına yapılan Kürtçe konuşmayı takiben Kürt halkının dostu Ermeni asıllı Ozan Aramê Tigran ezgilerine başlıyor. Kürtçe "Hevalê Ferad", "Pêşmerge", "Çûm siya darê", "Bilbilo", "Xortê Kurdan rabin", "Rabe ber welat ve here", "Hey dîlberê" ile Ermenice "Kêlê" ve diğer bazı parçaları peşpeşe sunuyor. Kitleler, ışıkları söndürülmüş salonlarda kıpır kıpır... Ezgilerin verdiği vatan heyecanına kapılan yurtseverler, kendilerini Cûdî'nin, Cilo'nun, Herekol'un, Gebar'ın... doruklarında hissediyor; dağlardan saçan pırıltıların vatani aydınlatan haşmetini o anda şahsında yaşamak istiyor. Aydınlatılacak karanlığı dağlardan aydınlatılan Kürdistan gibi, ama neyle... ellerinde mum bile yok ve aniden buluyorlar çaresini. Binlerce çakmağın ışıkları sarıyor salonları... Dizi dizi yakılan çakmağların ışıyla kitleler, direnişi Kürdistan dağlarına ilmek ilmek örmenin temsili yeminindeydi sanki...

PKK Avrupa Temsilciliği'nin Almanca siyasi konuşması bitince, bu sefer HUNERKOM'un oluşturduğu 20 kişilik merkezi folklor grubu Koma Huner sahneye çıkıyor ve Güney Kürdistan'ın Dihok ile Hewlêr(Erbil) yörelerinden dîlanlar ve "Xûr-zê" adlı govendi sergiliyor.

Türkçe konuşma da sonuçlanınca sıra HUNERKOM üyesi ozanlara geliyor. Köln'de Ozan Zozan "Gûlê sor e ji rengê xwînê", "Çemê Şikestûnê", "Dayikê Qurban-Çemê Amedê" ve istek üzerine de "Bingol şewitê" adlı ezgileri, Ozan Xelîl Xemgîn de "Bîranîna şehîd Hemze", "Siwaro", "Gerîlla hatin" ve "Gelê

Kurdê dîl û jar-ARGK" ezgilerini; Bremen'de ise Ozan Seyîdxan, Zozan ve Sefkan çeşitli diğer ezgileri coşkulu alkışlar arasında okuyorlar.

Ozanları, mesajların okunması ve sözlü mesaj sunuların sahneden kitleye sesleniş izledi. Köln'de İngiliz İşçi Partisi Milletvekili Dave Nellist ile Kürdistan-Kıbrıs-Yunanistan Dayanışma Komitesi Temsilcisi Theophilos Georgiades; Bremen'de de Yunanistanlı General Antonios Naxakis mesajlarını alkışlar arasında sunuyorlar. Yunanistan Deniz Kuvvetleri eski Amirali olan, 1982-'84 yılları arasında NATO'nun Belçika-Brüksel'deki Karargahında Yunanistan Temsilciliği yapan General Antonios Naxakis, Yunanistan'da 450 subay ve generalden oluşan "Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi ile Dayanışma Komitesi"ni temsilen yaptığı konuşmada, "Görüşümüze göre Yunanistan adaları ve Kıbrıs için de gerçek barış ve güvenlik, Kürdistan dağlarında PKK, ERNK ve ARGK öncülüğünde verilen özgürlük mücadelesinin zaferinden geçmektedir..." sözlerine yer verdi.

"Ve şimdi PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN yoldaşın, PKK'nin 13. Kuruluş Yıldönümü vesilesiyle gecemize ulaştırdığı mesajını video filminden gösteriyoruz" anonsuyla, kitlede büyük bir coşku ve canlılık başlıyor. Ayaklanan binler, birkaç kez arka arkaya "Bijî Serok APO" sloganlarını haykırıyor. Salonlarda öyle bir coşku ki, ifade etmekte insan zorlanır. Duvardaki perdeden görülüyor PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN. Salonlar sessiz. Sadece dışarıdan içeriye koşuşların görüntüsü duyuluyor. Herkes içeriye bir an önce ulaşmak isterken, salon ışıkları da söndürülüyor. Kürdistan halkının Önderi mesajını sunarken, salonlarda O'nu dinleyebilme isteğinin yarattığı anlamlı bir sessizlik... Konuşmanın paralelinde gösterilen ARGK'nin Samanlı Karakolu baskını, gerilla yaşamı ve serhildanlardan oluşturulan canlı görüntüler, kitlelerde sadece coşku değil

aynı zamanda zaferin gururunu da yaratıyor.

Ardından, geceler programının en ilginç ve dikkat çekici kesitlerinden birine daha geçiliyor. Kürt ulusal müziğinin üstadlarından olan İqbal Hajibî(Arêz) yönetiminde, Koma Berxwedan müzik grubu senfoni orkestrası eşliğinde sahneye çıkıyor. Kontrbas, keman, bateri, klarnet, çello, violine, aboe, flüt, darbuka, saz, ud, cûmbûş ve divan sazı çalan 20 civarında sanatçı, 40 kişiden oluşan koro ekibi ve 9 HUNERKOM üyesi ozan İqbal Hajibî'nin yönetiminde otantik ve klasik müzik parçalarını sunuyorlar. Koronun kendilerine eşlik ettiği, senfoni orkestrasının çaldığı ve solo olarak sunulan parçalar, okundukları lehçeler ile okuyan sanatçılar şunlardır:

"Lerzone"-Sorani (Seyîdxan), "Pîroz be"-Kurmancî (Xemgîn), "Şêrîn û sewz e"-Sorani (Doğu Kürdistanlı Felemez), "Kew hêlînê"-Kurmancî (Güney Kürdistanlı Peywan), "Destmalê"-Sorani (Diyar), "Cîranê"-Dimili (Eylem), "De bihefîne"-Kurmancî (Xelîl Xemgîn), "Sersala Partiya me"-Kurmancî (Tîrêj) ve "Were were lemlanîmke"-Sorani (Medya).

Geceler programı folklor oyunları ve halk govendleriyle sürüyor. Köln'de HUNERKOM Almanya-Frankfurt Şubesi'nin oluşturduğu Koma Serkevîtin Amed (Diyarbakır) ve Pîrîrî (Adıyaman) yörelerinden "Gurr û berx", "Delîlo", "Govenda Giran" ve "Pênc lîng" adlı halk oyunlarını; Bremen'de ise Hamburg kentinden gelen Koma Welat ile Bielefeld kentinden gelen Koma Cesûr folklor ekipleri değişik yörelerden folklorik govendler sergiliyorlar.

Tiyatro oyunları ile kutlama geceleri sonuçlanmaya doğru gidiyor. "Bawerî serkevîtin e-Înanq zaferdir" adlı tiyatro oyunu ardından, 7 saatten beri sürmekte olan kutlamalar "APO hate Hîlwanê" halayı eşliğinde noktalanıyor.

PKK'nin 13. Kuruluş Yıldönümü'nü böylesi zengin bir programla kutlayan kitleler, vatana dönüşün, özgür ve bağımsız bir Kürdistan'da yaşamının, kendi

Köln, 30 Kasım: Senfoni orkestrasından bir görüntü

Foto: Berxwedan

ERNK taraftarları internasyonal gecede

Haugesunds (Berxwedan): Norveç'in Haugesunds kentinde Norveçli bazı örgütler bir internasyonal gece düzenledi. 16 Kasım'da yapılan geceye davet edilen ERNK Norveç Örgütü'nün taraftarları, geceyi Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin çok yönlü tanıtıldığı bir olanağa dönüştürdüler.

Gecede, ERNK adına Kürdistan'daki durum üzerine yapılan bir konuşmayı takiben yurtseverler, bir kültür programı da

gerçekleştirdiler. Ozan Dılan, alkışlar arasında söylediği ulusal ezgileriyle izleyicileri coşturdu. **Koma Serhildan** folklor ekibi sahneye çıkınca, sergilenen folklor oyunlarının coşku verici etkisine kapılan izleyiciler yerlerinde duramayarak ekibe katıldılar ve uzun bir süre oynanan oyunlara eşlik ettiler. Kürdistan'a yabancı olan izleyiciler, ilk kez karşılaştıkları Kürt kültürünü çok beğendiklerini ifade ettiler.

Bremerhaven, 2 Kasım: Dernek açılış toplantısı

Foto: Berxwedan

Kürdistanlı yurtseverler dernek açtı

Bremerhaven (Berxwedan): Almanya'nın Bremerhaven kentinde bulunan ERNK taraftarları, uzun bir süreden beri yürüttükleri hazırlık çalışmalarını sonuçlandırarak kendi imkan ve çabalarıyla bir dayanışma derneği kurdular.

2 Kasım günü 90 civarında yurtseverin katılımıyla yapılan dernek açılış toplantısı, devrim

şehitlerinin anısına saygı duşuyla başladı. Kürdistan'daki gelişmelerin tartışıldığı toplantıda, ayrıca dernek kurmanın önemi üzerinde duruldu. Toplantı ardından hazırlanan Kürt mutfağına ait yemekler topluca yenildi. Yemekten sonra yurtseverlerin hazırladıkları kültür şenliği, "APO hate Hilwanê" halayı eşliğinde sonuçlandırıldı.

Bochum, 24 Kasım: YJWK'nin 4. Kuruluş Yıldönümü toplantısı

Foto: Berxwedan

YJWK'nin V. yıla girişi kutlamaları

Basel (Berxwedan): 3 Kasım günü İsviçre'nin Basel kentinde YJWK'nin V. yıla girişi coşkulu bir geceyle kutlandı. 170'in üzerinde Kürdistanlı yurtseverin katıldığı kutlama gecesinin programında siyasi konuşmalar, müzik, skeç ve folklor gibi etkinlikler vardı. YJWK folklor grubunun sergilediği folklor oyunları, izleyicilerin coşkusunun daha da pekişmesine vesile oldu. ERNK Başkanı Abdullah ÖCALAN'ın posterinin YJWK üyelerine hediye edilmesi ardından kutlama sonuçlandırıldı.

Arau (Berxwedan): Aynı gün İsviçre'nin Arau kentinde de, 80 civarında yurtseverin katılımıyla, aynı amaçlı bir kutlama gecesi yapıldı. Kültür programının dışında dikkat çekici bir yönü de, kadınlar birliğinin Kürdistanlı kadınlara yaptığı daha faz-

la görevlere sahip çıkma çağrısı oluyordu. Kutlama gecesi dayanışma mesajlarının okunmasıyla sonuçlandırıldı.

Bochum (Berxwedan): 24 Kasım günü Almanya'nın Bochum kentinde YJWK (Yekîtiya Jinên Welatparêzên Kurdistanê)'nin IV. kuruluş yıldönümü yapılan bir geceyle kutlandı. Duisburg kenti ve çevresinde oturan 250 civarında Kürdistanlı yurtseverin katılımıyla gerçekleşen gecede, çok yönlü kültür etkinlikleri sergilendi.

Yıldönümüne ilişkin yapılan konuşmaların ardından müzik, folklor, skeç ve bilgi yarışmasıyla sürdürülen gecede toplanan bağışlar ve gecenin tüm gelirleri, BAAK (Bêşa Azadiya û Avakirina Kurdistanê) adıyla ERNK'nin sürdürdüğü kampanyaya aktarıldı.

Küba ile dayanışma gecesi

Londra (Berxwedan): 30 Kasım günü İngiltere'nin başkenti Londra'da RCG (Devrimci Komünist Grubu) adlı bir İngiliz örgütü, "Komünizm bayrağını yükseltelim. Emperyalistler ellerini Küba'dan çeksin" şiarı etrafında bir "Küba ile dayanışma gecesi" düzenledi.

Gecede Londra'nın Küba Büyükelçiliği I. Genel Sekreteri Roberto De Armas, ERNK İngiltere Örgütü, Güney Afrika'dan PAC (Pan-Afrika Kongresi) ve Filistinli temsilciler konuşmacı olarak davet edildiler.

Küba Büyükelçisi Armas yaptığı konuşmasında, Küba'nın, ABD'nin 1960'larda başlattığı ambargo nedeniyle Sovyetler Birliği ve diğer sosyalist ülkelerle ticaretini geliştirmek zorunda kaldığını, bugün sosyalist blok ülkelerinin çöküşüyle zor durumda olduğunu, 1992'nin Küba

için zorlu bir yıl olacağını, ama Küba'daki sosyalizmin Doğu Avrupa sosyalist deneyimlerinden çok farklı olduğunu, Küba'da eğitim ve sağlık hizmetlerine büyük önem verilmesi sonucunda bilinçli bir toplumun şekillendiğini, bundan sonra ise sanayinin çeşitli alanlarına ağırlık vereceklerini, Küba'nın çoğulcu sisteme değil ulusal birliğe ihtiyacı olduğunu ve sosyalizmden vazgeçmeyeceklerini, aksine güçlendireceklerini söyledi.

PAC Temsilcisi Vuyiswa Ngqobongwana konuşmasında, sosyalizmin ölmediğini, ölmeyeceğini, umutsuzluğa kapılmaması gerektiğini söyleyerek, Nelson Mandela önderliğindeki ANC (Afrika Ulusal Kongresi)'yi ırkçı hükümetle uzlaşmakla suçladı.

ERNK Temsilcisi konuşmasında, emperyalizmin sosyalist değerlere pervasızca saldırılarının

sürdüğünü, Küba'nın birçok yetmezliklerine rağmen sosyalist değerlere sahip çıkmaya çalışan bir ülke ünvanını kazandığını, Kürdistan'da ise PKK önderliğinde bir gerilla savaşının başarılarla sürdürülmekte olduğunu, Kürdistan'da Fidel Castro'nun "Ya sosyalizm ya ölüm" şiarının kesintisiz yükseltildiğini söyledi ve sosyalizm bayrağını daha da yükseltmek için dünya ezilen halklarını göreve çağırdı. ERNK Temsilcisi konuşmasının sonunda, Kürdistan halkının PKK önderliğindeki mücadelesiyle Küba halkının yanında olduğunu vurguladı.

İngiltere'deki Küba ile Dayanışma Komitesi sözcüleri de Küba için 6 milyon Fransız Frangı topladıklarını, bu parayla bir gemi dolusu petrol yerine daha acil olan bir gemi dolusu ilacı göndereceklerini açıkladılar.

Basklı dostların yardım kampanyası sonuçlandı

Toplanan paralar 12 milyon İspanya Pezosu'na ulaştı
Sabina Arana Vakfı Kürt halkına yardım çağrısında bulunuyor

Madrid (Berxwedan): 20'den fazla Bask örgütünün başlattığı Kürdistanla Dayanışma Kampanyası'nda toplanan paraların 12 milyon İspanya Pezosu'na ulaşmasıyla, kampanya Kasım ayının ortalarında sonuçlandırıldı. Toplanan paralar uluslararası yardım örgütü olan "Medico International" aracılığıyla, Kürdistan'da kullanılmak üzere İHD (İnsan Hakları Derneği)'ye teslim edildi.

Kampanyanın sonuçlandırılması amacıyla bir basın toplantısı düzenleyen dayanışmacı örgütlerin sözcüleri, kampanyaya ilişkin açıklamalarda bulundular. Örgütlerden Sabina Arana Vakfı'nın başkanı yaptığı çağrıda, "Dört devlet tarafından bölüşülen, kendi devletine sahip olmayan Kürt halkına yardımda bulunmak için tüm olanakları bundan sonra da zorlamalıyız. Amacımız Türk, Arap ve Fars devletleri tarafından yok edilmek istenen Kürt halkının sorunlarını gündeme getirmek ve kamuoyunu sürekli bilgilendirmek olmalıdır. Topladığımız paraların sorununu çözmeyeceğini biliyoruz, ama egemen devletlerin çıkarına kullanılmak istenen Kürt halkının dramını gündemleştirmesi bakımından önemlidir. Tüm çabamız Kürt halkının sorununun unutulmaması doğrultusunda olacaktır" dedi.

Toplantıda hazır bulunan "Medico International" Örgütü Projeler Müdürü Dieter Müller yaptığı konuşmada şöyle dedi: "Kışın yaklaşmakta olduğuna dikkat çekmek istiyorum. Milyonlarla ifade edilecek oranda Kürt insanı hala açıktadır. Sürekli bir yardım ağının kurulmasını ve insan haklarının desteklenmesini savunmalıyız. 5 yıldan fazla bir süreden beri Kürt halkıyla birlikte çalışıyoruz. Son yılda televizyonlar aracılığıyla Kürt halkının sorunları biraz tanındılar. Bu da yardımların artmasında rol oynadı. En büyük sorunumuz, Kürdistan'da yoğun tarzda askeri birliklerin konuşlanmış olduğudur. Kürdistan'daki yabancı ordular çalışmalarını da engelliyor. Türk devleti 3.000 Kürt köyünü boşaltmış-

tır. Köylülere sürekli yardım etmek, askeri müdahaleler nedeniyle mümkün olmuyor. Avrupa kamuoyu, sadece bölgenin ekonomik sorunları hakkında değil, daha çok insan hakları konusunda bilgilendirilmelidir."

ERNK Madrid Örgütü Temsilcisi de, yardım kampanyası düzenleyen örgütlere teşekkür ettikten sonra, şöyle dedi: "Uluslararası durumda Kürtler açısından bir değişiklik henüz yeterince görülmemektedir. Sömürgeci devletler Kürt halkının mücadelesini askeri zorla ezmek amacından vazgeçmemiştir. Türkiye ve Irak devleti Kürdistan'a yardımların ulaşmasını engellemek için işbirliği yapıyorlar. Önümüzdeki günlerde Türk devletinin tavrında değişiklik olmazsa, savaşın kızışması kaçınılmaz olacaktır. Türk devleti diyalog

önerilerine sıcak bakmamakta, bu imkanı dünya kamuoyunu aldatma doğrultusunda kullanmak istemektedir. Temel insan hakları konusunda bile herhangi bir iyileşmenin gündeme getirileceğine dair bir işaret de görülmemektedir."

Kürdistanla Dayanışma Kampanyası ERNK temsilcilerinin girişimi, Sabina Arana Vakfı'nın katkılarıyla başlatılmıştı. Kampanyayı UNV (Bask Milliyetçi Partisi), PSDE (İspanya Sosyalist İşçi Partisi), EA ve EE adlı partiler ile ELA sendikası, Alzate Vakfı Uluslararası Dayanışma Komitesi, Bask İnsan Hakları Derneği, EG Örgütü, Kızılhaç ve diğer bazı Bask örgütleri birlikte yürüttü. İspanya'nın çeşitli belediyeleri, Bilbao kenti borsası ve bazı il valilikleri kampanyaya 5 milyon İspanya Pezosu tutarında bir katkıda bulunarak Kürdistanla dayanışmalarını gösterdiler.

Avusturya Sendikalar Birliği Türk devletini kınıyor

Viyana (Berxwedan): Türk devleti özel savaşının Kürdistan'da geliştirdiği kontr-gerilla terörü uluslararası alanda gittikçe daha etkin ve daha yoğun protestolarla karşılanmaktadır. Avusturya Sendikalar Birliği (ÖGB)'nin konuya ilişkin 3 Aralık 1991 tarihli gazetemize ulaşan mesajını olduğu gibi veriyoruz:

"Sevgili Kürdistanlı arkadaşlar,

Bize ilettiğiniz bildiğiniz ve ülkenizdeki dehşet verici durum hakkındaki bilgileri içeren dokümanları büyük bir şaşkınlıkla okuduk.

Her türlü insan hakları ihlallerine karşı çıkmakta olan Avusturya Sendikalar Birliği-ÖGB, bizi hakkında bilgilendirdiğiniz Kürtlere yönelik politik uygulamaları da tiksintile kınıyor.

Ülkenizde insan hakları ihlallerine karşı verdiğiniz mücadelede sizlerle dayanışma içinde olduğumuzu taahhüt eder, bu nedenle bize ilettiğiniz bilgileri Avrupa Sendikalar Birliği'nin ilgili kurumlarında dile getireceğimizi bildiririz.

Sizinle doğrudan konuşmalar için her zaman hazır olacağımızı ayrıca belirtiriz.

İnsanlarınıza yapılan mezalimlere karşı verdiğiniz mücadele için bir kez daha büyük başarılar dileriz.

Sendikal mücadeleciler selamlarımızla...

ÖGB Yürütme Sekreteri **Karl Drochter**
ÖGB Sekreteri **Herbert Steier**

PKK'nin 13. Kuruluş Yıldönümü vesilesiyle okuyucuların Berxwedan'a ilettikleri mesajlar

Artık sahipsiz değiliz

PKK'yi ulusal kurtuluş savaşında 14. mücadele yılına girerken coşkuyla selamlıyoruz.

Yüzyıllardır her türlü kötülüğün reva görüldüğü, halkımıza bitirilmiş hükmünün verildiği, Kürt ve Kürdistan sözcüklerinin bile dile getirilmesinin suç sayıldığı bir süreçte, Kürdistan toplumunu yeniden diriltten, cesaretlendiren ve kahramanca savaşçıran PKK'ye ve Önderliğine binlerce selam!

Güney Kürdistan'da 40 yıldan beridir halkımızın başına musallat olan işbirlikçi, ilkel milliyetçi ve reformist hareketlerin tahribatları bir kara yara gibi günümüze kadar sürüp gelmiştir. Bugüne kadar halkımızın sırtından ticaret yaparak, halkımızı kah sömürgeci güçlere kah ABD emperyalizmine peşkeş çekerek, halkımızı çok zor durumlara sokan, yerinden-yurdundan kopmasına mecbur bırakan bu önderliklere artık halkımız rağbet etmemeyi öğrenmiştir.

PKK, geliştirdiği ulusal kurtuluş mücadelesiyle Güney Kürdistan'daki olumsuzluğa da müdahale ederek, Kürdistan halkının sahipsiz olmadığını kanıtlamıştır.

- Kahrolsun her türden işbirlikçilik!
- Yaşasın PKK önderliğindeki ulusal kurtuluş mücadelemiz!

Yanlış strateji ve önderliklerin kurbanları
Güney Kürdistanlı Mülteciler / Quetta-Pakistan

PKK, tüm ezilenlere kutlu olsun!

27 Kasım 1978 tarihinde Kürdistan halkına doğan bir güneş olduğuna inandığım PKK'nin mimarı ve öncüsü şehitlerimizin huzurunda saygıyla eğilirken, hayatta olanları ve özellikle de Partimizin Genel Sekreteri APO'yu sonsuz saygılarımla selamlar,

tümüne uzun ömürler dilerim.

Başkan APO'nun izinde kanımızın son damlasına kadar yürüyeceğimize bir kez daha söz veriyoruz.

- Devrimci selam ve saygılarımı sunarım.

M. Ay - Lage / Almanya

PKK bize herşeyi vermiştir

... 1970'lerin başında filizlenen ve 1978 yılında "Partiya Karkerên Kurdistanê" adıyla kurulan, bugün bir halkı topyekün ayağa kaldıracak güce ulaşmış ve tüm Ortadoğu halklarının da kurtuluş umudu olan PKK'nin 13. Yıldönümü dünyanın ve Ortadoğu halklarının yurtsever, demokrat ve devrimci güçlerine kutlu olsun!

Hevalê Azad - İsviçre

27 Kasım halkımıza kutlu olsun!

Partimiz yeni bir kuruluş yılını geride bırakırken daha gür ve heybetlidir. Özellikle 1991 yılında Partimiz, Kürdistan'ın tüm alanlarında düşmana büyük kayıplar verdirmiş ve önemli mevziler elde etmiş bulunmaktadır. 1991 Newroz'u, Amed'teki ayaklanma ve çeşitli alanlardaki askeri başarılar bunun birer kanıtıdır. Geçmiş yıllarda Partimiz, daha çok Botan'da mücadeleyi yükseltirken, 1991 yılı tüm Kürdistan'da -Güney Kürdistan ve Güney-Batı Kürdistan dahil- bir atılım yılı olmuştur. Tolehildan (Güney-Batı) Eyaleti'nden Botan'a kadar her yerde Partimiz kendi otoritesini pekiştirmiş, hakim olmuş ve nihayet halkın temsilcilerini TC'nin parlamentosuna kadar sokabilmiştir. Bu da Kürdistan'ın her yerinde yaratılan kitleselleşmenin bir aynası olarak karşımıza çıkmaktadır. (...)

Öte yandan sömürgeci düşman bugün, gelişen ulusal kurtuluş mücadelemiz karşısında çaresiz kaldığından, en etkili yöntemlerden biri olarak sandığı ve uyguladığı ülkemizi boşaltmak yöntemine sarılmıştır. Daha çok da, gençleri Avrupa'ya sürmek TC'nin en fazla ve ısrarla üzerinde durduğu husus olmaktadır. Örneklendirsek; Bazarcix alanında gençlere rastlamak neredeyse olanaksız hale gelmiştir, çünkü TC, hiçbir genci Kürdistan'da bırakmamayı hedeflemektedir. Uyguladığı özel ve psikolojik savaş gençlerin yanı sıra, aileleri de bir bütün olarak göçertmeye yöneliktir.

Tüm bunlara karşın eğer mücadele daha da güçlendirilmek isteniyorsa ve en kısa sürede Kürdistan kurtarılmak amaçlanıyorsa, o zaman Avrupa'da bulunan ailelerimiz ve özellikle de gençlik ülkeye dönüşü planlamalıdır. Savaş, sadece ve sadece Kürdistan gençliğinin ARGK'ye sahip çıkmasıyla daha da yükseltilebilir.

Biz de, birçok insanımız gibi yıllarca Avrupa'da yaşadık. Ancak sorunun çözümünün ülkeye dönüşte olduğunu kavradığımızda, beklemeden ülkeye yöneldik ve bugün ARGK saflarında mücadele içindeyiz.

27 Kasım vesilesiyle, bir kez daha Avrupa'da bulunan gençlerimize yönlerini ülkeye çevirmelerine çağrıda bulunuyoruz. Ülkeye dönüş hareketi gençlerimiz ve ailelerimiz tarafından başlatıldığında, ulusal kurtuluş savaşımız daha da gelişecek ve bu gerçek kesindir. Bu nedenle, başta Avrupa'daki gençlerimizi, Partimiz yeni bir kuruluş yılına girerken ARGK saflarına davet ediyoruz.

Tolehildan Eyaleti I. Bölge'den Celal

Öncümüzün yıldönümü yeni zaferlerin müjdesidir

Gün geçtikçe daha da boyutlanan ve ordusuna kavuşan Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi, bugün tüm engelleri aşarak, özgürlük ve bağımsızlık şiarını pratikte yaşama dönüştürüyor.

Hiçbir zaman emperyalist güçlerin hükmüne boyun eğmeyen, her türlü sömürgeci oyunu boşa çıkaran Partiye Karkerên Kurdistanê, Kürdistan'ın bağımsızlığı için yeni bir savaş yılını giriyor ve halkımıza yeni zaferleri müjdeliyor.

PKK gücünü halktan alan bir partidir. Bu nedenle halkımız da gün geçtikçe daha fazla Partisi

etrafında kenetleniyor, her konuda öncüsünü izliyor. Çünkü halkımız artık çok iyi biliyor ki, hiçbir ülke, sömürü altında olan bir halk emperyalist ve sömürgeci sistemlerin egemenliği altında kaldıkça bağımsızlığa ulaşamaz. Bağımsızlık öncüsünün izinde yürüyen halkın eseri, öz gücünün ürünüdür. Kendilerini şoför bilip arabayı yerinden kaldıramayanlar, bugüne kadar maaş, yurtsever, dürüst Kürdistan halkını aldatabileceklerini sandılar, ama PKK'nin doğuşuyla bu çabaları nafile kaldı. Artık tüm Kürdistanlı yurtseverler bi-

liyorlar ki, vatanın kurtuluşu emperyalist ülkelerin gölgesinde kendini saklamakla değil, kendi topraklarında savaşmakla olur, bağımsızlığa bu temelde kavuşulur.

PKK'den başka hiç kimse ve hiçbir güç Kürdistan'ı kurtarmaya güç getiremez. Bu bilinçle görev başına.

- Yaşasın PKK'nin 13. Kuruluş Yıldönümü!
- Yaşasın Serok APO!

Belçika-Charleroi'den
bir yurtsever

Partimiz PKK'nin 13. Kuruluş Yıldönümü halkımıza ve tüm ilerici insanlığa kutlu olsun!

Tam 13 yıldır azgın faşist TC'ye ve dünya gericiğine karşı müthiş çabalarla mücadele eden PKK, yeni bir savaş yılına girmiştir. Bugün PKK, Başkan Abdullah ÖCALAN önderliğinde, arkasında binlerce ARGK savaş-

cısı ve milyonlarca halk kitlesiyle zafere adım adım yaklaşmaktadır. 14. mücadele yılına girerken Parti Önderliğimiz Başkan APO'nun, "2000 yılına kadar gecenimizde bir parça özgür vatan parçası olacaktır" belirle-

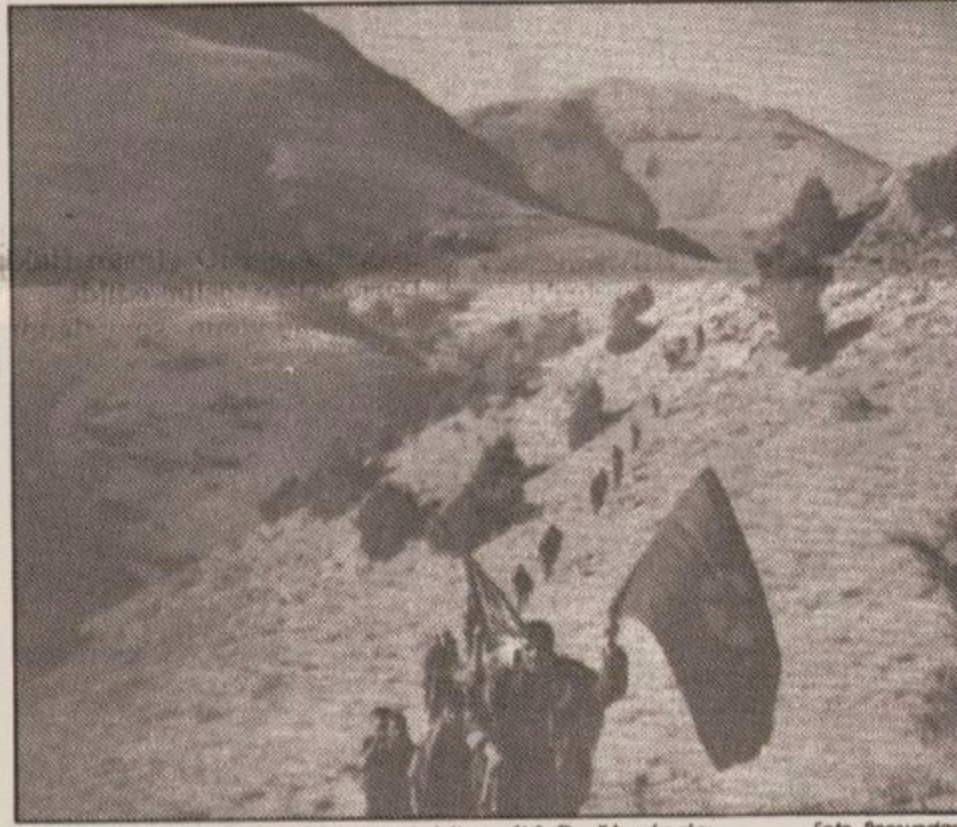
mesi her zamankinden daha fazla gerçeklik kazanmıştır.

Bu günlere öyle kolay gelinmemiştir. 1500'lere ulaşan halkımız ve Partimizin en değerli evlatları çorak Kürdistan topraklarının yeşertilmesi için kanlarını, canlarını vermişlerdir. Yine halkımızın ve Partimizin büyük önderi Başkan APO'nun bütün iç ve dış engellemelere, komplo ve kirli kampanyalara, provokasyonlara karşı çelik bir irade, sabır ve coşku ile uygulanan, kanıtlanmış ve saygı duyulması gereken önderliği vardır. Bu durumlar Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelemizin zafere gitmesinin en büyük teminatıdır. (...)

Partimizin 14. mücadele yılına girişi tüm halkımıza kutlu olsun!

Xerzan Eyaleti'nin yüce dağlarının doruklarından Başkan APO'ya, savaşan gerillaya ve tüm Kürdistanlılara en içten devrimci selam ve saygılarımızı sunarız.

ARGK Xerzan Eyaleti
Komutanlığı

Xerzan Eyaleti, Eylül 1991: Kurê Mizgeftê Dağları'nda

Foto: Berxwedan

Başkan APO'nun özgürlük çizgisinde yürümek ve ilerlemek bize gurur veriyor

Günümüz dünyasının en seçkin devrim önderi Partimiz PKK 13. zafer yılını tamamlıyor. Bugün Başkan APO'nun güçlü siyasal önderliğinde ve bağımsızlık-özgürlük çizgisinde yürümek bize her zamankinden daha güçlü coşku ve gurur veriyor.

Lanetli bir yaşama mahkum edilmek istenen mazlum halkımızın en zor zamanlarına bir ışık olarak doğan Partimiz, geleceğin net biçimde görülmesini sağlamış, milyonları zafer yoluna sokmuştur. En kararlı yürekleri aydınlatan ve en umutsuz kesimleri ayağa kaldıran, düğümlemiş beyinleri bir bir çözen şanlı halk savaşımız kesintisiz ilerleyişiyle düşmanı çaresiz konuma sokmuştur. Tersine çevrilen tarihimizin binlerce yılı bu kısa zamanda yeniden yaşandı ve PKK direnişi binlerce yıldan beri hep kazanan ihaneti yerle bir etti. Direniş kazanmıştır ve zaferi kesindir. Bir kez daha diyoruz ki, ihanetin başarı imkanı

yoktur ve olamaz.

Şanlı Ulusal Kurtuluş Cephemiz ERNK'nin milyonları kucaklayan yaygın örgütlenmesinde, ARGK'nin canı ılgal ordularını kahreden ve acze düşüren savaşlarında, ülkemizin çocuklarının geleceğe güvenle bakan partili bakışlarında derinlere kazanan ve kanla yazılan bir imza var: PKK. Kurtuluşumuzu örgütleyici, bilinçli, eylemle nakışlayan Başkan APO'nun partisi.

PKK şehitleri başta olmak üzere direnen tüm militanlarının eşsiz fedakarlıkları, önderliğe olan bağlılıkları ve doğru devrimci hattın kararlıca savunulması, ülkemizde harikalar yaratan bir yürüyüşü geliştirmiştir. Halk Demokrasisi, bağımsızlık ve özgürlüğün solmayan çiçeklenişidir. Şimdi dağlarımız, kentlerimiz bunlarla bezenmiş, renklenmiştir. Özel savaş adım adım yenilgiye uğrattılırken, en son seçim taktiği de düşmanın geri tepen silahtı haline gelmiştir.

Şimdi Ortadoğu'da ve tüm dünyada hep susturulan, ezilen, horlanan Kürdistan konuşacak. İlk defa kendi iradesine sahip olan bir halkın amansız isteğidir bu. Bütün dünya sussa bile o susmayacak.

Konuşan, haykıran, savaşan, her gün biraz daha bütünleşen, düşmanlarını kahreden, onurlu bir halk olarak yaşama hakkını kazanan Kürdistan'ın önderi Partimiz PKK ve Başkan APO'nun önderliğinde yeni dönemde de en kararlı mücadelelerin içinde olacağımızı bir kez daha haykırıyoruz. Başkan APO şahsında tüm PKK militan ve sempati-zanlarını, direnen halkımızı yeni savaş yılında en derin saygı ve sevgilerimizle selamlıyoruz.

- Yaşasın savaşan ve kazanan halkımızın önderi PKK!
- Yaşasın Başkan APO!

PKK'li Savaş Esirleri
Malatya Cezaevi

Yekîtiya Karkerên Welatparêzên Kurdistanê-YKWK (Kürdistan Yurtsever İşçiler Birliği)
Temsilcisiyle yapılan röportaj:

KÜRDİSTAN İŞÇİ SINIFININ ESAS KURTULUŞU ÖZGÜRLÜK VE BAĞIMSIZLIKTADIR

Berxwedan İlk önce YKWK'nin kuruluş amaçları ve hedefleri konusunda bilgi vermenizi istiyoruz. Bu konuda neler söylemek istersiniz?

YKWK Temsilcisi: Başta, böyle bir olanak yarattığı için Berxwedan'a teşekkür ediyoruz. Kuruluş amaç ve hedeflerimiz programımızda belirlenmiştir. Genelden ziyade, Avrupa özgülünde geliştirip örgütlemeye çalıştığımız YKWK faaliyetleri var. Genele ilişkin hedefler bizim için esas olmakla birlikte, Avrupa'ya ilişkin özgün hedefler üzerinde de önemle duruyoruz. Birliğimizin örgütsel biçiminin yansısının ürünü olarak, kitle örgütü olması itibarıyla somut gerçeklikten hareketle daha somut hedeflerin tespit edilmesine ve daha büyük amaçlara ulaşılmasına çalışıyoruz.

Avrupa'da yaşayan Kürdistanlı işçilerin somut gerçeğinde, yaşam koşullarında ve üretim ilişkilerinde, sorunlarımızı ele alıyor ve çözüme kavuşturmaya çalışıyoruz. Örgüt amaçlarımızı bu çerçevede belirliyoruz. Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine bağımsızlık yolunda destek sunabilmek için, işçi sınıfının yığın örgütünü biçimlendirmek istiyoruz. Başta çalışmak üzere, çeşitli nedenlerle Avrupa'ya gelen geniş Kürdistanlı işçi, emekçi topluluklarını, kendi birlikleri, program hedefleri doğrultusunda bir araya getirmek, örgütlemek ve dolayısıyla kendi gerçekliklerini korumak, ulusal benliklerinin korunmasıyla ülkedeki mücadele karşısında duraylı kılmak birliğimizin amacıdır.

Berxwedan Örgütlenme bakımından karşılaştığınız sorunlar nelerdir? Avrupa'daki işçi kitlesi nezdinde ne tür sorunlarınız oluyor?

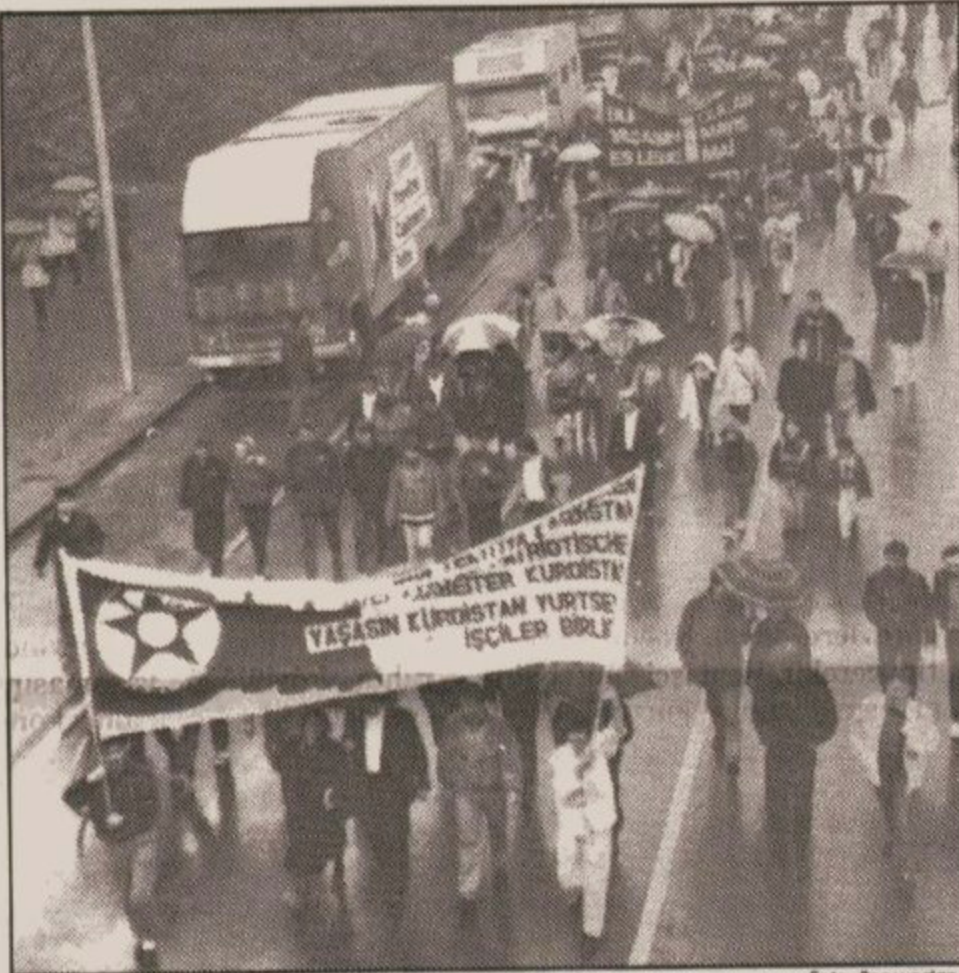
YKWK Temsilcisi: Avrupa koşullarının farklılığı örgütlemeye kendi başına etkiler yaratıyor. Kürdistan'da işçiler, geniş bir işçi sınıfı olmamasına rağmen, belli topluluklar biçiminde belli yerlerde çalışıyorlar, bir anlamda biraradadırlar. Avrupa'da ise serpiştirilmişlerdir. Kürdistanlı işçilerin en yoğun bulunduğu Almanya, Fransa, İsviçre gibi Avrupa ülkelerinde işçilerin dağılık olması sendikaları ve hatta dernekleri bile etkiliyor. İşçilerin kolektif söz sahibi olma olanakları güçleşiyor. Bir de Avrupa'daki sendikaların kendine özgü yasaları mevcut. Bunlara göre aynı sahada çalışanlar, sendikada söz hakkına sahip oluyor. Bu da işçilerin güçlerini birleştirmesi önünde bir engeldir. Sendikaların örgütlenme aracı olarak kullanılması olanakları zayıf kalıyor. Sendikalar, birliğimiz için önemli bir örgütlenme alanı olmasına rağmen, Avrupa'da bu aracı sözü edilen nedenlerden dolayı, iyi bir örgütlenme aracına dönüştürülemiyoruz. Dernekler için de bu böyledir. Diğer bir etken de, işçi sınıfı

homojen yapıya sahip olması gerekirken, Avrupa'daki Kürdistanlı işçilerde durum daha farklıdır. Yıllar önce Avrupa'ya gelen işçiler var. Kendilerine göre bir yaşam, ilişki, eğitim ve kültür düzeyi tutturmuşlar. Ülke gerçekliğinden ve onun yaşam koşullarından uzaklaşarak, tümünden olmasa da Avrupa yaşamının etkisi altına girmişler. Böylece sınıfın bağrında özgün bir tabaka şekillenmiş. Ülkemiz gerçekliğini yaşasalar da, tümünden proletarleşmemişlerdir. Zaten çoğunluğu geldikleri bölgelerin ve

liktadır.

Berxwedan: Avrupa'da ulaştığınız bir örgütlenme düzeyiniz var. Peki ülkedeki işçilerle ilişkileriniz ve örgütlenmeniz düzeyi nedir? Veya belli planlarınız var mı?

YKWK Temsilcisi: Kürdistan'daki işçi sınıfıyla yoğun bir ilişkimiz şimdiye kadar gerçekleşmedi. Ancak işçi yığınlarının örgütlenmesi gerektiği, hatta ülkedeki örgütlenmeye burada da daha gelişkin örgütlenme-

Hamburg, 1 Mayıs 1991: YKWK kutlamalarda

Foto: Berxwedan

aşiret saflarının etkilerini yaşıyorlar. Modern işçi sınıfı bilincine sahip olamıyorlar. Bu durum, çalışmaların örgütlenmesini, işçileri aynı örgütlerde tutabilmesini zorlaştırıyor. Aynı komitelerde biraraya gelmeleri açısından da durum budur.

Berxwedan Kürdistan'ın kuzeyine belli bir kapitalist üretim ilişkisi girmiş, fakat güneyde feodal ilişkiler sürüyor. Parçaların bu farklı durumu sorun yaratmıyor mu? Bütünleşmeyi nasıl sağlamayı düşünüyorsunuz?

YKWK Temsilcisi: Parçalanmışlık birliğimizin örgütlenmesini ve faaliyetleri açısından da kendisiyle önemli etkiler getiriyor. 1987'de programımızı oluştururken, dört parça yerine Kürdistan'ın kuzeyini hedefledik, Kuzey-Batı Kürdistan işçi sınıfının sorunlarını ele aldık. Ancak, Kürdistan'da gelişen mücadelenin dört parçayı etkisi altına alması, yine dört parçadan işçilerin Avrupa'ya gelmesiyle, biz de dört parçayı hedeflemeyi benimsedik. Yine de diğer parçalardan işçileri henüz yeterince kucaklayabilmiş değiliz. Genel parçalanmışlığın bunda önemli rolü var.

Şu da bilinmelidir; diğer parçalardan Avrupa'ya gelen işçilerin sayısında bir yoğunluk yok. Öğrenci ve aydın-gençlik ağır-

nin ortaya çıkacağı inancındayız. Kürdistan'daki işçilerin kendi örgütlerini mutlaka yaratacaklarına inancımız büyüktür. Avrupa'dan destek tarzında bazı çabalarımız oluyor. Önümüzdeki süreç için, YKWK faaliyetlerinde belli bir deneyime, eğitim ve bilince ulaşmış bazı üyelerimizi ülkeye aktarmayı planlıyoruz. Yayın-basın çalışmaları için de bu yönlü hedeflerimiz var.

Kürdistan'da YKWK örgütü tarzından ziyade, mevcut yasalar çerçevesinde kurulmuş sendikalar bulunuyor. Bunlarda çalışma yürütüyoruz. Pratik güce dönüşüm amacıyla katkı ve destek sunmaya çalışıyoruz.

Berxwedan: Kürdistan'da gelişen savaşıma öncülük eden ideoloji, işçi sınıfı ideolojisi. Bu da Türkiye işçi sınıfıyla dayanışma ve diyalogu gerektirir. Fakat bugüne kadar bu gerçekleşmemiştir. Mücadele bakımından Türkiye'de bir geride kalmanın olması, bunda önemli bir neden olarak beliriyor. YKWK olarak, bu konuda ne yapmak istiyorsunuz?

YKWK Temsilcisi: Türkiye işçi sınıfı sınırlı da olsa, çeşitli sendika ve derneklerde örgütlenmiştir. Fakat politik yaklaşımında, siyasi örgütlenmesinde ve iktidar erkine yürümede bir hayli zayıftır. İşçi sınıfı partisi diyen çok sayıda örgüt

var, ancak örgütsel durumları ve mücadele çerçeveleri göz önüne getirildiğinde, işçi sınıfı ideolojisinin etkilerini yaşasalar da, aydın-gençlik ve benzeri kesimlerin durumunu aşamayan bir örgütlülük içindedirler. Bu nedenle Türkiye işçi sınıfı kendi ideolojisiyle yeterince bilinçlendirilip örgütlenilememiştir.

Önemli bir faktör de geçmişten kalan olumsuz mirastır. Türkiye'nin birliği ve bütünlüğü temelinde yürütülmek istenen siyasi çalışma başarılı olamıyor. Mevcut işçi sendikaları Kürt ve Kürdistan sözcüklerine bile tahammül edemiyor. Bunu aşmaya çağrı yapan, mücadeleyi geliştirmek isteyen işçiler görevden alınıyor, sendika ise, feshediliyor. Bu olumsuz gelenek günümüzde de etkisini sürdürüyor. Bu gelenek aşılmadıkça, Kürdistan'da gelişen mücadeleye yeterince destek sunulamayacağı açıktır. Hatta engeller oluşturma-
cağından bahsetmek bile gerçekçidir.

Berxwedan: Öncülük sorunu var demek istiyorsunuz, değil mi?

YKWK Temsilcisi: İşçi sınıfının enternasyonalist karakteri nedeniyle, dünya işçilerinin bilinçlenmesini, örgütlenmesini ve sosyalizm bayrağını yükseklere çıkarmasını hedefliyoruz. Bu genel hedef Türkiye işçi sınıfı için de geçerlidir. Ama öncülük sorunu bunu zorlaştırıyor, dolayısıyla ülkemiz ve Türkiye işçi sınıfları arasındaki bağlar da gerektiği biçimde cevabını bulamıyor.

Kürdistan halkı TC'ye karşı mücadele içindedir. Mücadele Türkiye'deki işçi sınıfını şüphesiz etkiliyor. Ayrıca milyonlarca Kürdistanlı Türkiye'de yaşıyor. Bunların bilinçlenmesi, Türkiye işçi sınıfı için de bir itici güç olacaktır. Fakat Türkiye işçi sınıfı bu sahalarda henüz başarılar içinde olmaktan uzak durumdadır.

Berxwedan: Kürdistan'da varolan işsizlik durumu, büyük bir sayıya sahip olan iş potansiyelinin fiziki olarak da Türkiye metropollerine, Avrupa'ya kaymasına neden olmaktadır. Hem TC hem de Avrupa ülkeleri Kürt iş gücünden yararlanıyorlar. Göçü durdurma-
ya yönelik YKWK çalışmaları var mıdır?

YKWK Temsilcisi: Göçü durdurmak gerekir. Göçü durdurmaya yönelik YKWK'nin fiili çabaları, Kürdistan bağımsızlık ve özgürlük mücadelesine destek temelindedir. Göçün durdurulmasının özgürlük ve bağımsızlıktan geçtiğine inanıyoruz. Çünkü göç olayı, sömürgeci Türk devletinin bir özel savaş taktiğidir. PKK önderliğindeki mücadele ancak bu şekilde sürdürülebilir veya sınırlanabilir. PKK önderliğindeki mücadeleye sunacağımız destekleri pratikte yerine getirdiğimizde, biz de çabalarımızda başarılı ol-

muş olacağız.

Özgün çabalarımız da var. Programımız kapsamında siyasi faaliyet içindeyiz. Gerçekleri izah etmeye çalışıyoruz. Eğitim ve bilinçlendirme çabalarımız, kaynağa dönüştürme yöneliktir. Kaldı ki bu, kesin bir zorunluluk da arz ediyor.

Berxwedan: Dünyada önemli değişimler gündeme gelmiştir. Reel sosyalizm iflas etti, "Yeni" bir "Dünya Düzeni" egemen kılınmaya çalışılıyor. Sosyalist denilen ülkeler kapitalizme koşuyor. Sizce bu koşullarda dünya işçi sınıfının konumu nedir? Türkiye ve Kürdistan'a bunun nasıl bir yansıması olabilir?

YKWK Temsilcisi: Dünyayı yeniden düzenlemeye yönelik sürecin Kürdistan'a etkileri olacaktır. Zaten Kürdistan dünyanın önemli bir coğrafyasında yer alıyor. Bu coğrafya parçası yeniden düzeni en çok uğraştıracak sahalardan biridir. Ortadoğu mücadelesiyle, gerilla savaşlarıyla, intifada ve serhildanlarıyla böyle bir konuma sahiptir.

"Yeni Dünya Düzeni"nin işçi sınıfı üzerindeki etkileri ikilidir. Sınıf bilincine ulaşamamış kesimler üzerinde emperyalizmin ve reel sosyalizmin etkileri, moral bozukluğu biçiminde belirginleşiyor, hayal kırıklığı görülüyor. Bu kesimlerde, özellikle Avrupa sahasında, sosyalizme ve sosyalizmin zaferler yaratacak özüne ilişkin tartışmalara fazla rastlanamıyor. İkincisi ise; reel sosyalizmin tükenişiyle bilimsel sosyalizmin önünün açılması, daha güçlü çıkışlar yapma zemininin yakalandığıdır. Geçmişte ortalıkta, reel sosyalizmden kaynaklanan ve gelişim yolunu tıkayan engeller çoktu. Her yerde bu böyledir.

Reel sosyalizmin Türkiye ve Kürdistan'daki temsilcilerinin bilimsel sosyalizmi nasıl çarpıttıkları ve önünde engel oldukları biliniyor. Hem ideolojik ve hem de pratik mücadelede bunu yapıyorlardı.

Berxwedan: YKWK'nin çeşitli ülkelerdeki işçi sınıfıyla ilişkileri ne düzeydedir?

YKWK Temsilcisi: YKWK 1987'de kuruldu, fakat gelişkin hazırlık ve olanaklarla kurulmadı. Bu açıdan kuruluş, giderek de örgütlenme çalışmaları bizim için temel oldu. Dışa açılma ardından geldi. Mevcut durumda kuruluş sorunlarımızı tüm yönleriyle aşmış değiliz.

Avrupa'da çok çeşitli uluslardan işçi sınıfının varlığı biliniyor. Bunlarla çeşitli biçimlerde ilişkilerde bulunma zeminini doğal tarzda yakalayabiliyoruz. İşçi sınıfının mücadelede günü 1 Mayıs'da meydanlara birlikte yürüyor, mitingler yapıyoruz. Başka gün ve olaylar karşısında da birlikteliğimiz oluyor. Bunun için de, Avrupa'nın birçok ülkesinde işçi sınıfıyla çeşitli biçim-

lerde ilişkilerimiz gelişiyor. Ancak politik ve örgütsel ilişkiler açısından, bu ilişkiler zayıftır. Bizim daha çeşitli örgütsel sorunlarımız var. Bunlar çözüme kavuşturulmadan kurulacak ciddi ilişkilerin fazla yarar getirmeyeceği açıktır. Her şeye rağmen, başta ülkemizdeki baskılar konusunda Avrupa'daki işçi örgütleriyle görüşme, ortak hareket etme ve bilgilendirme tarzında ilişkilerimiz mevcuttur. Sendikalar çalışmalara da, onları destekleme temelinde katılıyor.

Gelecekte bu yönlü güçlü adımlar atma gerektiğinin de bilincindeyiz.

Berxwedan: Söz sendikalarla gelmişken, bunun üzerinde biraz durmanızı istiyoruz. Kürdistan'da bir sendikalar hareketi yok, ama gittikçe daha fazla

Ama bu gücü, özgün örgütlenme temelinde vermede YKWK zayıf kalmıştır. Aşılması gereken yön bizce, en başta budur. Daha geniş işçi örgütü için, özgün örgütlenme şarttır. Bu olursa ERNK'ye de daha fazla güç ve destek verilebilir.

Berxwedan: Önümüzdeki günlerde ERNK Avrupa Örgütü kongresine gidecek. Kongreler önemli anlardır, önemli kararların alındığı platformlardır. Bu açıdan nasıl bir hazırlık içerisinde oluyorsunuz?

YKWK Temsilcisi: Başta, bir yoğunlaşma içinde olduğumuzu belirtelim. Esas gelişimimiz önünde engel olan örgüt sorunlarımız üzerinde duruyoruz. Yoğunlaşma temelinde ve önemli bir delege gücüyle kongreye ka-

Berxwedan: YKWK örgütlenmesi Avrupa geneline yayılmış mıdır?

YKWK Temsilcisi: Bu yılın Ağustos ayında gerçekleştirdiğimiz YKWK Avrupa Örgütü Kongresi'ne toplam 22 örgütümüzü temsilen delegeler katıldılar. Avrupa'nın 22 merkezinde örgütlü olduğumuzu gösteriyor bu. Birçok başka alanda da alt örgütlerimiz var. İşçi sayısının sınırlı olduğu bazı yerlerde de çalışmalarımız söz konusudur. Yaygın bir örgütlenme yaratmış bulunuyoruz. Önemli olan da, tüm bölgelerin toplantılarını yapıyor olmasıdır. Bu da merkezin çalışma planlarını sunabilmesini kolaylaştırıyor. Yapıma örgütsel bir hiyerarşi oturtulmuştur.

Fakat yine de henüz dar bir kesime dayandığımızı söylememiz gerekiyor, çünkü Avrupa genelinde bulunan Kürdistanlı işçilerin sayısı neredeyse yarım milyon kişiyi bulacak kadardır. Geniş işçi kesimlerini YKWK bünyesine çekmek, tek tek örgütlemiş olduğumuz işçilerin kavuşturulmasına bağlıdır.

Berxwedan: YKWK, Kürdistan devriminin önemli bir potansiyeline dayanıyor. Bu anlamda geleceğe ilişkin amaç ve hedefleriniz neler oluyor?

YKWK Temsilcisi: Gelecek için en önemli hedefimiz birliğimiz olan YKWK'yi örgütlemektir, buna dayalı kurulumlaşmamızı ve yetkin bir yönetime kavuşmayı sağlamaktır. Tüm bunlar kendiliğinden oluşmaz. Olabilmesi için, özgün konum ve genel görevlere dayalı yoğun bir eğitim gerekir. Hem işçi sınıfı bilinci, hem de ulusal kurtuluş görev bilinci geliştirilmelidir. Yukarıdan aşağıya kadar, tüm örgüt yapımız için kadro ve yönetici sorununu çözmek, geleceğin esas görevidir. Sorunumuz bu, hedefimiz de bu olacaktır.

Ayrıca, ERNK'nin önemli bir kararı olan vatana dönüşü sağlamak olayını birliğimiz çerçevesinde geliştirmek, gelecekteki önemli görevlerimizdendir. Çeşitli biçimlerde ulusal kurtuluş mücadelesine destekler sunmak ve diğer bazı amaçlarımız da vardır.

Berxwedan: Türkiye işçi sınıfından ne tür beklentiler içerisinde oluyorsunuz? Bu konuda Kürt işçilerinin omuzuna hangi yükler düşüyor?

YKWK Temsilcisi: Türkiye ve Kürdistan halkları önemli aşamalardan geçiyorlar. Rejim her geçen gün daha da sarsılıyor. Çürümüşlüğü, çözülüşünün önünü almak için bunalımını emekçi halkların üzerine yüklemeye çalışıyor. Bu böyle sürerse, önümüzdeki süreçte Türkiye ve Kürdistan'da işçi sınıfının da yaşamı daha da çekilmez hale gelecektir.

Her şeye rağmen Kürdistan'da durum Türkiye'dekinden iyidir diyebiliriz. Özgürlük ve bağımsızlık mücadelesi zaferler yaratıyor. Bu noktada Türkiye işçi sınıfının görevi Kürdistan halkına destek vermektir. Rejim, içine girdiği çıkmaz nedeniyle Türkiye'de bir şovenizm dalgasını geliştirmeye çalışıyor. Şovenizmin işçi sınıfına hiçbir yararı yoktur, olamaz. Kürdistan halkına karşı geliştirilmek istenen şovenizm, aslında Türkiye işçi sınıfına da yöneliktir. Bu nedenle egemen Türk burjuvazisine ve

sömürüsüne karşı Türkiye işçi sınıfı mücadele içine girmek göreviyle karşı karşıyadır. Bunun da en somut biçimi, zafere yaklaşan Kürdistan halkına dayanışma sunmaktır.

Kürdistan açısından durum ve görevler farklıdır. Kürdistan dayanışmacı bir güç olarak değil, savaştan bir güç olarak kendini örgütlemiştir. Kürdistan işçilerinin de ekonomik-demokratik talepleri olabilir, bunun mücadelesi de verilebilir, ama esas kurtuluş özgürlük ve bağımsızlık mücadelesine katılmadır.

Berxwedan: Kürdistan işçi sınıfının özelliklerini ve durumunu da biraz izah edebilir misiniz?

YKWK Temsilcisi: Soruya iyi bir cevap için, sınıfın doğuş koşullarını biraz irdelemek lazım. Kürdistan'da gelişen yabancı kapitalizmin koşullarında doğan bir sınıftır. Bu anlamda da, Kürt burjuvazisinden önce doğmuştur. Öz dinamikleri temelinde doğmadığı için, bağrında ciddi çarpıklıklar taşıyor. Öyle ki sınıfı tek kategoride ele almak bile mümkün değildir; bölük-pörçüktür. Yarı proleterleşmeden söz etmek en doğrudur. İşçi kırsalla, köyle olan bağlarını koparmamıştır. Son yıllarda bu biraz gelişmiş olsa da, yine de bu doğal kapitalist gelişmenin şartlarında olmuyor, doğal sınıflaşma şekillenmiyor. Devlet bunu zora dayalı olarak yapıyor, özel savaş siyasetinin bir parçası olarak bu meydana geliyor. Sür-gün, göç vb. uygulamaların kapsamı budur. Bu da geniş bir işçi kesiminin düşüncede, beyinde, ruhta köylülüğü yaşamasının esas motifidir. Ücret alma konusunda olması ise, sadece Kürdistan gerçekliğinin bir ürünüdür.

Öte yandan, bilmek gerekir ki, Kürdistan işçisi salt sanayi işçisi değildir. Bu, hatta çok sınırlıdır. Türkiye ve Kürdistan'da yüksek gelirli ve kalifiye işlere, daha çok Türk işçileri alınıyor. Kürdistan işçi sınıfı bu durumda, daha çok işsiz bir işçi sınıfı olarak meydana çıkıyor. Serbest iş bulma ve çalışma egemendir. Bunun için işçiler ağırlıklı olarak ara işlerde; hamallık, taşımacılık gibi tortu işlerde çalışıyorlar.

Bu konum işçi sınıfının örgütlenmesi önünde engel olan bir konumdur. Düzen koşulları gelecek açısından da umut verici değildir. Sonuçta yığınla sağlık, sosyal, sendikalar, ekonomik vb. sorun yumağı ortada duruyor.

Berxwedan: İşçileri, YKWK'yi örgütlemekteki yöntemleriniz nelerdir? Güçlü bir birliği sağlamayı nasıl gerçekleştireceksiniz? Bu yönlü çalışmalarınız nelerdir?

YKWK Temsilcisi: Sendika çalışmaları, dernekler, yan örgütlenmeler var. Sınıfın ekonomik-demokratik problemleriyle ilgilenecek kurumları geliştirmeye çalışıyoruz. Avrupa'da bunu yapmak zaten bir zorunluluktur.

Mevcut durumda dernekler önemli oluyor. İşçinin olduğu her yerde bunlar kurulabiliyor. Derneklerde biraraya gelen işçilerin sorunlarıyla uğraşmak, daha kolaydır. Derneklerde eğitim oluyor, işçi komiteleri kuruluyor. Tüm bunlar örgütsel bir yapının olumlu zeminleridir.

Önemli bir yetersizliğe de değinmek istiyoruz. İşçi örgütlenmesi ele alınırken şimdiye ka-

dar sadece erkek olanlar temel alınıyordu. Halbuki Avrupa'da binlerce kadın işçi de var. Bunların da komiteleşmesini sağlamak amacındayız.

Türk devleti koşullarındaki örgütlenme sahası da var. Buraya daha fazla el atacak ve yeni gelişmeler sağlamaya çalışacağız.

İşçi Birliğinin geliştirilip kurumsallaştırılmasının önünde yaklaşımdan, ölçü tutturamamadan kaynaklanan bazı yetersizliklerin varlığını da görüyoruz. Genel politikalarla biz fazla gelişim sağlayamayız. Buna ilişkin kuralların dayatılması, katıdır. Bu tür anlayışlar açılımın önündeki engeldir, ürktücüdür, uzaklaştırıcıdır. Eğer devrimin çıkarlarını temel almak istiyorsak, bu durumları da mutlaka aşmamız gerekecek. Yapılabildiği oranda da YKWK örgütlenmesi daha da güçlenecektir.

Berxwedan: Gazetemiz ulusal kurtuluşçu bir gazetedir. Birlik sorunlarını da dile getirmeye çalışıyor. Sizce bu konuda daha etkili olması için, başka neler yapabilir?

YKWK Temsilcisi: Faaliyetlerde halkımızın politik düzeyi göz önüne getirildiğinde, görülecektir ki yakın tarihte siyasi sahaya atılmıştır. Bu önemli eğitim sorunlarının varlığı demektir. **Berxwedan** iyi bir eğitim aracı görevini gerçekleştirebilir, yaptıklarını daha da geliştirebilir. Birlik çalışmalarında önemli görevler gündeme geliyor. Halkımızın örgütlenmesi topyekün zaafı taşıyor. Yeniden ve etkili örgütlenmede araç-gereç ve eğitim noksanlığı vardır. **Berxwedan** bu konuda önemli işlevler üstlenebilir. Perspektif sundukça, birliklerin, giderek halkın örgütlenme düzeyi iyileşecektir.

Berxwedan: Türkiye ve Kürdistan işçilerine iletmek istediğiniz mesajınız var mı?

YKWK Temsilcisi: İçinde bulunduğumuz aşama Türkiye ve Kürdistan işçi sınıfı için muazzam görevler ortaya çıkarmıştır. Kurtuluş mücadelesinin çok güçlü bir zemini yaratılmıştır. Türk devletinin gerçek yüzü tüm çıplaklığıyla ortaya çıkmıştır. Yıkım sürecine girmiş bir devlettir. Türkiye ve Kürdistan'da geliştirdiği uygulamalar demokrasiye yöneliyor, işçi sınıfının çıkarlarının karşısındır, bir avuç sermaye sahibi burjuvazinin, egemen sınıfların çıkarlarını kollamaktır. Tüm çaba ve düzenlemeleri bu amaçlıdır. Türk devleti ne Kürdistan ne de Türkiye işçi sınıfının ekonomik-demokratik sorunlarını çözebilir, bu mümkün değildir.

O halde mevcut iktidar mutlaka alaşağı edilmeli, öz iktidarla, onun inşasıyla kurtuluş garantisi altına alınmalıdır. O zaman ekonomik-demokratik mücadele de gerçek temellerde geliştirilebilir, çıkarlar korunmuş olur. Her iki ülkenin işçi sınıfının asli görevi devrimdir. Başka çözüm aranmamalıdır.

Devrim için, politik mücadelenin pratiği için, zafer yoluna atılmak, işçi sınıfına yapmak istediğimiz temel çağrımızdır.

Berxwedan: Berxwedan gazetesi olarak YKWK'ye mücadelesinde başarılar diliyoruz.

YKWK Temsilcisi: Teşekkür ederiz.

Duisburg, 3-4 Ağustos 1991: YKWK 3. Kongresi'nden

Foto: Berxwedan

gerekli hale geliyor. Ulusal kurtuluşçu temele dayanan sendikalaşma olayını düşünüyor musunuz?

YKWK Temsilcisi: Kürdistan'da yükselen ulusal kurtuluş mücadelesi bir anlamda uluslaşma hareketidir de. Bu mücadelede herkesin örgütlenme ve ulusal kimliğe kavuşma mücadelesi içinde oluyor. En ileri bir aşama yakalanmıştır, ve bu uluslaşma süreci demektir. İşçi sınıfı da bundan ayrı düşünülemez. Milli örgütlenme ve sendikalaşmasını geliştirmesi zorunludur. Bunun önemli oranda zemini de yaratılmıştır ve buna ihtiyaç da vardır.

Kuruluşumuzdan beri bu yönlü hedeflerimiz vardır, ancak şimdi pratik adımlar atmak zorundayız. Şimdiye kadar bunu Türkiye işçi sınıfıyla birlikte yapıyorduk.

Berxwedan: ERNK çatısı altında bulunan birliklerden en geniş ve esaslı olması gereken birlik, YKWK olmalıdır diye düşünüyoruz. Peki YKWK, buna uygun rolünü ne kadar oynayabiliyor?

YKWK Temsilcisi: Sorunuza ilk bakımdan cevap vermek istiyorum. Kürdistanlı işçiler ulusal kurtuluş görevlerinde yoğun bir çaba içindedir. Bu genel bir çabadır. Özgün görevler temelinde değildir. Özgürlüğe ve bağımsızlığa susamışlığın bir ürünü olarak anlamak gerekiyor bunu. ERNK çalışmalarına güç veriliyor.

tılacağız. Şimdiye kadar YKWK üyesi olan ve olmayan delegelerle katılma hazırlıklarımız var. Bunun gerçekleştirilmesini sağlamaya çalışıyoruz.

Kongrede örgütsel sorunlarımızı tartışacağız. ERNK üyesi birliklerle olan ilişkilerimizi, farklılık ve ortak çabalarımızı netleştirmeyi amaçlayacağız. Sorunları tartışarak çözüm yolları için önemli kararlar alınmasına çalışacağız.

Şüphesiz kongre, daha çok ülke mücadelesine yönelik olmalı, ülkeye dönüş ruhunu geliştirmelidir. Bu yönlü kararların alınması birliğimiz için çok önemlidir. Ülkeye yönelik alınacak kararlar, bizi bağlar nitelikte olacaktır.

Berxwedan: Çıkardığımız sonuç şu oluyor: Kongreye giderken bazı hedeflere, istenilen düzeyde bir rolün oynanmasına ulaşılamamıştır. Bu nereden kaynaklanıyor? Yönetim mekanizmasından mı, kadro yetersizliğinden mi? Yoksa üyeler mi sorunlarına sahip çıkmıyor?

YKWK Temsilcisi: Esas sorunumuz yönetim sorunudur. Yönetim kendini sorunlara cevap verecek düzeye çıkaramamıştır. Hem nicel, hem de nitel bakımdan bu böyledir. Yönetim üyesi arkadaşlar kendini sorunlara cevap bulacak yetkinliğe ulaştıramamıştır.

Kongreye gitmek için yaptığımız hazırlık toplantısında da çıkardığımız sonuç budur. Tabii diğer bazı sorunlarımız da vardır.

AT-Türkiye Karma Parlamenter Komisyonu üyesi Dimitrios Pagoropoulos ile söyleşi:

Kürt sorunu Avrupa Parlamentosu'nun başlıca ilgi noktalarından biridir

Berxwedan: Genel olarak Ortadoğu'da Kürt sorunu hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?

D. Pagoropoulos: Nisan 1991 tarihinde Kürt problemi Avrupa Parlamentosu'nda tartışılırken görüşlerimi belirtmiştim. Şimdi aynı görüşlerimi yine tekrarlıyorum. Uzun zamandır beş komşu Ortadoğu ülkelerinde yaşayan 26 milyonluk Kürt halkı bir birlik oluşturamadığı için bir hak elde edemedi. Bu durumdan dolayı Orta ve Yakındoğu karışıklığının ve çatışmalarının devam ettiği bir alan olarak kalacaktır. Tarih şunu ispatladı ki, Ortadoğu'daki sorunlar direkt Avrupa'ya etkiledi. Bu sebepten dolayı Avrupa Topluluğu Kürt sorununa el atmak zorundadır. Sonuçta bu sorun uluslararası konferansları ve Birleşmiş Milletler'i de zorlamaktadır. Konsey başkanının da dün akşam dediği gibi Avrupa Topluluğu seyirci kalmaya devam ederse güvenirliliğini tümüyle kaybeder.

Berxwedan: Irak'taki Kürt sorununun geleceği özerklik olacak mı, Avrupa'nın bu konudaki tutumu nedir?

D. Pagoropoulos: Savaşın sonra ortaya çıkan durumdan sonra Kuzey Irak'ta otonom bir bölge kurulması açısından söylüyorsanız, bunun Avrupa Parlamentosu'nda kabul edildiği gibi olumlu bir adım olduğunu söyleyebiliriz. Yarım bir ölçümle bu sorun çözülemez, uluslararası toplum bunun farkına varmalıdır. Ve doğru çözümün gerçek-

Dimitrios Pagoropoulos

Foto: Berxwedan

leşmesi için gerekli baskının uygulanması sorunun çözümünü ve gerçeğin ortaya çıkmasını sağlayabilir. Bu sebepten dolayı Kürtlerin diğer ülkelerle ve Avrupa Topluluğu üyeleriyle kurduğu ilişkinin sorunun çözümüne katkısı olacaktır.

Berxwedan: Madrid'te yapılan Ortadoğu Barış Konferansı'nda Kürtlerin dışlanmasını nasıl değerlendiriyorsunuz?

D. Pagoropoulos: Uluslararası toplumlar daha güvenli barışçıl bir dünya yaratma hedefindedirler. Madrid'teki Filistin sorununun çözümü için yapılan zirve toplantısında Kürtlerin dış-

lanması olumlu değildir. Bu bağlamda şuna kuvvetle inanıyorum ki, bölgede kanayan iki diğer yara -Kürt sorunu ve Kıbrıs problemi- Birleşmiş Milletler'in ve Avrupa Parlamentosu'nun her birinin çabasıyla ve bu toplumların haklarının verilmesiyle sorunlar çözülecektir. Ve sonunda unutmamalıyız ki, Türkiye'deki Kürtlerin sayısı 10 milyondan fazladır ve bu da toplam nüfusun %10'undan fazladır.

Berxwedan: Türkiye'de Kürt sorununa ilişkin görüşünüz?

D. Pagoropoulos: Tamamen bir iç sorundur ve değişik faktörlere bağlıdır bu.

Berxwedan: Peki sizin katkılarınız olacak mı bu süreçte?

D. Pagoropoulos: Bir Avrupa Parlamentosu üyesi olarak, kapasitem ölçüsünde ve özellikle de Ortakpazar-Türkiye Karma Parlamenter Komisyonu'nda, birçok kereler Avrupa Parlamentosu üyesi diğer meslektaşlarımla birlikte Türkiye'deki Kürtlerin insan haklarına yapılan şiddetli baskıları eleştirdim. Mütemadiyen belirttiğim gibi Türk hükümeti Kürtlerin tartışmasız hakları olan özgürce yaşama, kendi dilini konuşma ve yazma, kitap ve gazete yayınlama, kendi dillerinde radyo yayınları yapma kültürel-ekonomik ve başta da dünyadaki tüm özgür insanların sahip olduğu politik haklara saygı göstermek zorunluluğunun farkına varmalıdır. Ben çabalarıma devam edeceğim; Kürtlerin sorunlarına gerçekçi yaklaşarak, uygulanır çözümler için taraflara yapılan tekliflerde her zaman yardım etmeye hazırım.

Berxwedan: Türkiye'nin sınırötesi operasyonları hakkındaki görüşünüz nedir?

D. Pagoropoulos: Evet bu nedenle Türk ordusunun Irak'a yaptığı operasyonları yalnız Avrupa devletleri tarafından değil, diğer birçok devletler tarafından da uluslararası hukuka aykırı olduğu gibi insan haklarına karşı yapılan bir şiddet olayı olmasından dolayı kınanmıştır. Bu kınamalardan bazıları şiddetli -Almanya'nunki gibi-, diğerleri hafiftir. Amerika'nın tutumu bizim için süpriz olmadı. Amerika'nın aşırı Türkiye yanlısı politikası bizler tarafından bilinen bir gerçektir. Fakat bu Amerika halkının düşüncelerini Kürtlere yakınlaştırmak için yapılacak çabaların durdurulması anlamına gelmez. Halklar başka düşüncelere sahiptir, devletler ise ayrı; yani devletin düşünceleri belirleyici değildir.

Berxwedan: Parlamenteronun gündeminde Kürt sorunu olacak mı?

D. Pagoropoulos: Sizin de bildiğiniz gibi Kürt problemi, Avrupa Parlamentosu'nun başlıca ilgi noktalarından biridir. Özellikle bu yıl Körfez sorunuyla birlik-

te bu sorun daha da güncellik kazandı. Bundan böyle de Kürt sorunu gündemde olacaktır.

Berxwedan: Türk gladyosu (kontr-gerilla) hergün Kürt insanlarını katletmektedir ve bu hızla yaygınlaştırılmaktadır, bu konudaki görüşünüz nedir?

D. Pagoropoulos: Bu Türk hükümetinin, uluslararası hukuka, insan haklarına, hayatın kendisine karşı yaptığı kötü ve kabul edilemez davranışlarından sadece biridir. Açık ki, Türk hükümetinin bu hareketi gelişen dünya dengesi içinde kabul edilemezdir. Yapılan bu sınırötesi askeri operasyonlar, sıkıyönetim, saldırılar, suikastler, tutuklamalar, vahşi işkenceler, Kürt köylerine yapılan yoğun saldırılar, kadınlara, çocuklara ve yaşlılara yapılanlar kınanmalı, suçlanmalıdır; ve onlar suçludurlar, kınanmalıdırlar. Türkiye'nin, bu uluslararası hukuk ve anlaşmaları çiğnemesine ve insanlıkdışı zalim davranışlarına dur demek gerekir. Bu durum, bütün uluslararası örgütlerin, ismen BM Ortakpazar, Avrupa Konseyi gibi örgütlerin, insan hakları konusunda Türkiye'yi yeterince eleştirmemiş olmalarından kaynaklanmaktadır.

Berxwedan: Seçimlerde 20 kadar Kürt milletvekilinin öz kimlikleriyle parlamentoya girmelerini nasıl değerlendiriyorsunuz?

D. Pagoropoulos: Türkiye'deki son seçimlerde 20 Kürt milletvekilinin seçilmiş olmalarını memnuniyetle karşılıyorum. Şuna inanıyor ve umut ediyorum ki, onları Türk meclisinde Kürt halkının sorunlarını tüm kamuoyuna duyururlar. Sevindirici bir olaydır. Onlarla memnuniyetle el birliği edip yapabileceğimiz bütün yardımları esirgeme-

Berxwedan: PKK, dünya siyasal arenasında giderek önemli bir yer tutmaktadır. Siz nasıl değerlendiriyorsunuz?

D. Pagoropoulos: İkel, iyi örgütlenmiş ve çalışkan bir parti, faaliyet yürüttüğü ülkenin içinden ve dışından dikkatleri üzerine çeker.

Berxwedan: Türkiye'de demokrat basın üzerinde korkunç bir baskı vardır. Tutuklamalar ve para cezalarıyla engellenmek istenen haber özgürlüğüdür. Bu konuda yorumunuz nedir?

D. Pagoropoulos: Benim, Avrupa-Türkiye Karma Parlamento Komitesi'nin çalışmaları esnasında, Af Örgütü, Helsinki Gözlem Örgütü, Uluslararası Gazeteler Federasyonu gibi birçok uluslararası örgütün de hazır bulunduğu toplantılarda söylediğim gibi, basının serbestliği konularına getirilen kısıtlamalar eleştirilmelidir. İnanılması zor olayları ıslah ediyoruz ve okuyoruz. Öyle görünüyor ki, Türkiye ancak mahkemelerle, para cezalarıyla ve 1000 yılı aşan hapis cezalarıyla basına karşı mücadele etmektedir. Böyle çağdışı uygulamalarla hiçbir şey hal olmaz ve olmayacak da.

M. Belli'nin 2000'e Doğru dergisine gönderdiği ve yayınlanmayan mektubunu okuyucularımızın bilgisine sunuyoruz:

Doğu Perinçek arkadaşın dikkatine:

Merhaba!

Mao Tse-Tung'un parti içinde hata yapan yoldaşlara karşı iyi niyetle davranılmasını öneren yazısında söyledikleri ("2000'e Doğru", sayı 37) elbette ki doğru. Ama O, bunları, Yenani döneminde saflardan karşı tarafa kaçıp depolarını bildirenler için söylemiş değildir. Yazıda, öz olarak, söz konusu olan yoldaşlararası ilişkilerdir. Bunun mevcut durumla bir ilişkisi yok.

"2000'e Doğru"nun sürüden ayrılanların kürsüsü durumuna düşürülmesi gerçekten üzücü. Yakın geçmişte bazı Dev-Yol'cular da böyle yapmışlardı. "Demokrat Türkiye" son sayılarında bu durumdaydı. Ve bunu sosyalizm davası, "Parti-içi demokrasi" adına yapıyorlardı. Kaç paralık sosyalist oldukları bugün ortadadır. "2000'e Doğru" bugüne dek güttüğü yayın politikasıyla, daha çok, solu birleştirici, Kürt hareketi ile dayanışmayı perçinleyici bir işlev yerine getiriyordu. Önemli, tarihi bir işlevdir bu. O yoldan ayrılmamalıdır. Dergi ona buna çamur atan bir fraksiyon organı durumuna düşürülmemelidir.

HEP'lilerin meclise girmesi, yalnızca Kürtler için değil, Türkiye genelinde demokrasi güçleri için ele geçirilmiş bir ileri mevzidir. Bunun

kıymetini bilelim. Bu mevziyi korumak her Türk devrimcisi için, her tutarlı demokrat için görevdir. Burada şu ya da bu şahsın geçmişte, kişi olarak, ne denli tutarlı olduğu ikincil sorundur. Önemli olan onu meclise sokan tabanın bilinç düzeyidir. Kimse kolay kolay o tabana ters düşemez. Bu bakımdan "Teori"-de çıkan "SP Parlamento-dışı Emekçi Muhalefetin Başında Olacak" başlıklı yazını üzümlük okudum. "HEP'in MİT'in denetimi altında olduğu artık belgeleriyle bilinen bir gerçek" diyor ve "belgeyi" de açıklıyorsunuz (Nokta, 27 Ekim 1991). Belge de belge hanı. Önünde akar sular durur. Eğer MİT'in dergilerde yayınlattığı şeyleri, ya da geçmiş günlerde, örneğin "Bizim Radyo"nun yayınına belge sayacak olursanız, solda namuslu olarak kim varsa ajan provokatör ilan edebilirsiniz. Böyle şeylerin kimseye yararı olmaz. Sınıf düşmanına çiğneyecek sakız vermiş olursun, o kadar. Nitekim öyle oldu. Burada SP'ye karşı olumlu tutumda olan bazı arkadaşlar senin o yazını okuyunca, "Yahu bunlar bundan bir iki hafta önce HEP'i Sosyalist Parti çatısı altında birleşmeye çağırıyorlar değil mi?" sorusunu soruyorlar. Cevaplandırılması zor bir soru.

"Parlamento-dışı Muhalefet Gündemde" diye başlık atıyorsunuz. Yani şimdiye kadar parlamento-içi muhalefet mi gün-

demdeydi? Tam tersine Türk-Kürt kardeşliğinin meclis kürsüsünden savunulması ile emekçi halk muhalefeti asıl şimdi, bir ölçüde, gündeme gelebilmiştir parlamentoda.

Bir de alınan yüzde 0,45 oranında oy için söylenenler var: "Bizim 105 bin oyunuz bir milyona bedeldir" diyorsunuz. Aynı hesaplama TİP geçmişte almış olduğu yaklaşık olarak yüzde üç oyun altı milyon oya bedel olduğunu iddia edebilirdi. TİP bile bunu yapmadı. Elbette ki sosyalizme sahip çıkan bir partiye oy verenler ile burjuva partilerine oy verenler arasında bilinç düzeyi bakımından fark vardır. Ama şu anda yapılması gereken şey: Bu cinsten abartmalar ile kendini avutmak değil, Marksizme sahip çıkan bir partinin niçin ülkedeki Marksist Sol birikimi yansıtmaktan bu denli uzak kaldığını, o birikimin nasıl, hangi politik çizgi ve örgütlenme ile harekete geçirilebileceğini kafa kafaya verip düşünmek, bir çözüm bulmaktır.

SP o birikimin bir parçasıdır elbet, ama bu örgütün o potansiyeli harekete geçirecek örgüt olmadığı da açık. Bu bakımdan, Türkiye'de marksist örgüt sorununun çözümü hala önümüzdeki bir görevdir. Yakında ülkede görüşmek umuduyla, hoşça kalın.

Mihri Belli

Avrupa basınında Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi

Türkiye Kürtlere yöneliyor

International-Red Flag
İngiltere, 12.11.1991

Amerikanın sözü kaç paradır? Körfez Savaşı emperyalistlerin Kürtler üzerindeki statüsünü sağlamlaştırıcı kolaylık oldu.

Kürtler aynı zamanda dünyanın devleti olmayan en geniş ulusudur. Körfez savaşı Kürt tarihine yeni bir boyut getirdi; ihanet ve baskı. Parçalanmış cumhuriyetler komünizmden uzaklaşıp kapitalizmi kucakladıkça kabul edilebiliyorlar. Kürtler bu parçalanmışlıklarıyla özellikle Amerikan emperyalist sömürgeciliğinin hoşgörüsünde yer alıyorlar.

Kurtarılmış bölge batılı Kürtler tarafından kurulmaktadır. Bu Kürt ilticacıların veya gaz ataklarına ve katliamlara maruz kalanların ortaya attığı bir fikir değildir. Petrol zenginliğinin kontrolünü körfez üzerinden batıya veren statüko, Saddam'ın en zayıf anında gerillaların tehdidiyle karşı karşıya kaldığı görülmüştür.

"Kürtlerin dostu yoktur", bu çok kullanılan bir atasözüdür. Ve Ortadoğu labirentinde doğruyu ifade etmektedir. Emperyalist sistem tarafından işbirlikçi feodal olmayan bir Kürdistan'a geçiş yoktur. Aynı zamanda Türkiye'nin Irak'taki PKK güçlerine ağır ve iğrenç saldırıları da sözkonusudur.

Tabii ki, bu olay PKK önderliğinde gelişen mücadeleye ve ona olan yardıma direkt karışma, onu engellemek, direkt olarak ERNK'ye ve PKK'nin önderliğinde sosyalizm ve bağımsızlık için gelişen mücadele alanlarına yönelikti bu saldırı. 1984'ten beri PKK silahlı mücadelesini Kürdistan'ın her bölgesinde Suriye de dahil olmak üzere sürdürmektedir. Suriye'de Kürtlerin %80'i PKK'yi destekliyor. Geçmiş altı ay içinde PKK'nin mücadelesi aynı zamanda Güney Kürdistan'da da yoğunluk kazandı.

12 milyon Kürt'ün yaşadığı Kürdistan'ın Türkiye'de kalan bölümünde direnme hareketleri, açlık grevleri, katliamlara ve devlet güçlerine, yönetime karşı gösteri ve protestolar ve gerilla eylemliliği yoğunluk kazanmıştır. Türkler gittikçe vahşileşiyorlar, insan hakları zedeleniyor veya tamamen yok ediliyor. Gösteri ve protestolar ise vahşice bastırılıyor. Yeni Anti-terör Yasası tamamen insan haklarına yönelik olup devlet terörünü kurumlaştırmıştır. Vedat AYDIN da dahil olmak üzere Türkiye ve Kürdistan'da 5.000 insan işkence gördüler. Vedat AYDIN Türk özel timleri tarafından katledildi.

Y. Faner Goch

İsviçre İnsan Hakları Heyeti'nin Kürdistan'dan dönüşü:

Türkiye terör estiriyor

La Tribune De Cenève
İsviçre, 30 Ekim 1991

"Hafızamdan hiç silemeyeceğim bir manzara var gözlerimin önünde. İnsan Hakları Derneği Van Şubesi başkanı, tanık oldukları olayları bize anlatmaları için etrafımıza topladığı insanlardan fotoğraf çekmek için izin isteyen arkadaşına bir anlık panik havasından sonra, 'Eğer bu fotoğrafları yayınlarsanız bizi ölmüş bilin' şeklinde cevap vererek kaygılarını dile getirdiler. Normal şartlarda fotoğraf makinası karşısında severek poz verebilecek alışkanlığı olan yöre halkının bu tutumu ne kadar çelişkiliydi."

Bazıları için yukarıdaki olayın hiçbir anlamı olmayabilir. Fakat olayı anlatan İşkenceye Karşı İşkence Komitesi-CSCT Genel Sekreteri François de Vargas ve fotoğraf çekmek isteyen arkadaşları İşkenceye Karşı Hristiyan hareketi-ACAT Temsilcisi Daniel Corbaz için olayın sembolik bir önemi var. Türkiye'deki insan hakları ihlalleri konusunda incelemelerde bulunmak üzere gittikleri 15 günlük gezileri sırasında François de Vargas, Türk adalet bakanı ile de görüşerek örgütünün Türkiye'deki insan hakları ihlalleri konusundaki endişelerini dile getirmişti.

Korkunç olaylar

François de Vargas dün Bern'de düzenlediği basın toplantısında İsviçre basını önünde tanık olduğu olayları şöyle dile getirdi:

"Görevimiz seçimlerin yapıldığı döneme denk düştü. Edindiğimiz izlenimler iki bölüme ayrılabilir: İstanbul ve Ankara'da düşünce özgürlüğünün varlığı çok net bir şekilde fark edilebiliyor. Hatta hükümete yönelik çok şiddetli eylemler bile yapılmaktadır. Güneydoğu'da ise gerçek bir terör havası hakim. Bu bölgede bize aktarılan olaylar çok korkunçtu.

Polis güçleri veya özel timler geceleri evlerin kapı ve pencerelerini kırarak içeri giriyorlar. İnsanlara çoluk-çocuğu önünde dayak atıp işkence yapıyorlar. Buna rağmen aradıkları kişiyi bulamazlarsa, tehdit edip duruma göre ya çıkıp gidiyorlar ya da götürüp; ayak veya arkada bağlı kollarından asma, elektrik şoku verme, tazyikli soğuk su sıkma vb. 'seçkin metodlarla' üzerlerinde işkence yapıyorlar. Bu metodların özelliği işkence izi bırakmaması ya da çok az iz bırakmaları.

Gözaltına alınan bir kişiyi bu işkence yöntemleri 15 gün arayla uygulanıyor. Sonra iki hafta boyunca tutukluya dokunulmuyor, tabii bu arada tutuklunun dışarı ile tüm bağları kopuktur. Daha sonra du-

ruma yasal bir görünüm vermek için sözde bir mahkemenin önüne çıkarılıyor. Kişi eğer itirafıta bulunmamaşa serbest bırakılıyor. Bu bölgede işkence sadece bir sorgulama yöntemi değil, -sorgulama PKK üye veya sempatizanlarını tespit etmek için yapıyor aynı zamanda bir terör yöntemi olmuştur."

Kör baskı

Vargas ile beraber geziye katılan Papaz Daniel Corbaz ise görüşlerini; "Burada bir kör baskı uygulanıyor. Normalinde yasaya göre gözaltı süresi bir veya iki gündür. Fakat 'Olağanüstü hal bölgesi'nde yürürlükte olan kanun hükmündeki kararname ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi hükümlerinin bir süreden beridir askıya alınmış olması bu gözaltı süresini bir ay uzatmayı olanaklı kılıyor. Bu bölge bir süredir garip olaylara sahne olmaktadır. Kayıp insanların sayısı çoğalıyor; helikopterlerden atılan cesetler üzerinde işkence izlerine rastlanıyor. Gerillaya karşı mücadele görevi özel tim elemanlarına verilmiş. Ve bunların temel yöntemleri de Latin Amerika'da gerçekleşen eşi görülmemiş işkence ve kaybolma gibi metodlardır." şeklinde dile getiriyor.

İsviçreli gözlemcilerin mahkum ettikleri diğer bir olgu ise; bazı köylerin, PKK gerillalarına yardım ettikleri şüphe ve suçlamasıyla sürgün ve yıkıma tabi tutulması. Bu konuda, "Boşaltılıp yıkılan köyleri görmek istediğimizi dile getirdiğimizde, 'çok tehlikelidir. Hem sizin için ve hem de bizim için öldürülme tehlikesi çok yüksektir' diye cevap verildi" diyorlar.

Gerilla sembolleşiyor

İsviçreli Bilirkişi Heyeti PKK'nin şiddet eylemlerini gözardı etmiyor. Güneydoğu bölgesinde yaşanan olayları, "Orada bulunduğumuz süre içerisinde PKK'nin bir baskını oldu. Bu eylem sonucu 11 asker öldürüldü. Zaten köy korucuları sürekli vuruluyorlar. Bu eylemleri onaylamıyoruz ama, açıkça görülen ve gerçek olan bölgede terörün sebebi PKK'nin eylemleri değil. Bunun sebebi tam tersine, Türk ordusu ve polislerinin aldığı önlemler veya cezalandırma yöntemleri ve giriştikleri misilleme eylemleridir." şeklinde yorumluyor François de Vargas.

11 askerin öldürülmesinden birkaç gün sonra Türk savaş uçakları Irak'ın kuzeyindeki dağlık bölgede bulunan Kürt gerillaları üzerine bomba yağdırdı. Bu saldırıda bir çok sivil atılan napalm bombaları sonucu hayatını kaybetti.

"PKK'nin eylemlerine karşı-

lık hükümet güçlerinin yaptıkları saldırılar çok orantısız bir nitelik taşıyor. Ve temelde hükümetin amaçlarının tam tersi bir tepki doğuruyor: Güneydoğu halkının kenetlenip direnmeleri... Tamamen keyfi gerekçelerle tutuklanıp işkence gören bir gencin, serbest bırakıldığında gerillaya katılıp kendisine böyle muamele edenlere karşı mücadele etmesi ihtimali oldukça yüksektir." diyor Papaz Corbaz sözlerini şu şekilde sürdürüyor: "Gerilla bayraklaşmış; bir birlik sembolü olmuştur. Yöre insanı dağlarda barınan savaşçılara yiyecek götürmede oldukça cömert davranıyor. 'Biz artık korkmuyoruz' sözlerini çokça duydum."

François de Vargas seçim arifesinde Adalet Bakanı Suat Bilge tarafından Ankara'daki makamında kabul edildi. Vargas izlenimlerini bakana arttırırken şaşırtıcı bir cevap alıyordu. Türk yetkililer de artık işkence yapıldığını inkar etmiyorlar. Fakat hemen karşı saldırıya geçip kabahatin terörizmde olduğunu savunuyorlar. Avrupalılar'ın PKK ve diğer devrimci örgütlerin eylemlerini terörizmle mahkum etmelerini istiyorlar.

Vargas konuşması sırasında bu konuda şunları vurguladı: "Adalet bakanı, Türkiye'nin Avrupa ülkelerinin saldırılarının boy hedefi haline getirildiğini söyledi.

Ankara'daki büyükelçimizin de (İsviçre'nin büyükelçisi bn.) vurguladığı gibi, Türkiye büyük bir yalnızlık hissine kapılmış. Türklerin çoğunluğu şu şekilde düşünüyor: Avrupa'ya uymaya çalışıyoruz, fakat Avrupa bizi istemiyor." (...)

İsviçre suskun

İsviçre'nin rolü konusunu açtığımızda, F. Vargas şöyle konuşuyor: "Türkiye'de işkencenin günlük bir uygulama haline geldiğini ispatlamanın bile artık gereksizliğini dikkate almayan yöneticilerimiz, anlaşılan durumun ciddiyetini kavramamışlar. Hükümetimizin geçen 19 Mayıs'tan bu yana tutuklu olan ve korkunç bir muameleye tabi tutulan İsviçreli Barbara Kistler'e yapılan işkenceyi protesto etmemesi de hayret edilecek bir durumdur."

Her iki uzman da Barbara Kistler'in bir duruşmasına katılıp annesi ile görüştü. Türkiye'de tutuklu olan İsviçrelinin annesi şöyle konuşuyordu: "Barbara, maruz kaldığı işkenceden her yerde bahsedilmesini istemiyor. Burada mücadele eden kişilerin başına bu tür olaylar her zaman geliyor. Bana sorarsanız, herkesin kendisinden sözetttiği bir İsviçreliye bu şekilde muamele ediliyorsa, Güneydoğu'da tutuklanan insanların akibetini varın siz düşünün. Ki bu İsviçreli için Uluslararası Af Örgütü çağrı da yayınlamıştı."

Michel Eggs

"Ankara ve Bağdat fırsat bulurlarsa bölge Kürtlerini imha etmek için birleşirler"

Londra'da Arapça olarak yayınlanan El Hayat gazetesinin 23.11.1991 tarihli sayısında ERNK Başkanı A. ÖCALAN yoldaşla yapılmış bir röportaj yayınlandı. Gazeteci İsmet İmset'in Başkan APO ile yaptığı "Ankara ve Bağdat fırsat bulurlarsa bölge Kürtlerini imha etmek için birleşirler" başlıklı röportaj sırasında dünyadaki gelişmeler, Türkiye'deki durum ve oluşacak yeni hükümet, Kuzeybatı ve Güney Kürdistan'daki gelişmeler üzerinde durulmuştu.

Gazeteci İ. İmset'in, "Eğer yeni hükümet size karşı yürüttüğü savaşı durdurmazsa tavrınız ne olur?" şeklinde bir sorusuna Başkan APO, "Eğer yeni hükümet kendisinden önceki hükümetin vahşi yöntemlerinde ısrar ederse, bizde devrimci saldırılarımıza daha da yaygınlaştıracak" diyerek, "Bize karşı terörü ne kadar yoğunlaştırırlarsa, bizde buna devrimci zorumuzu dayatacağız" şeklinde cevap veriyor.

Başkan APO, sorunun siyasi çözümünü konusundaki soruyu ise, "Bundan hiç bir zaman kaçınmadık ve kaçınmayız. Eğer yeni hükümet buna hazırsa biz sonuna kadar hazırız. Fakat, imhacıkattiamcı politikasına da sonuna kadar karşıyız. Demirel şimdiden bilmelidir, eğer barışçı yöntemleri esas almasa ve sorunun siyasi temeldeki çözümünü kabul etmezse birçok insanın dokülecek kanının sorumlusu olacaktır" şeklinde yanıtlıyor.

PKK ve Güney Kürdistanlı güçler arasındaki ilişkiler konusunda sorulan soruya da, Güney Kürdistanlı güçlerin TC ile girdikleri ilişkilere değinerek, "C. Talabani Demirel ile yaptığı son toplantıdan sonra bize bir mektup getirdi. İçeriksiz ve anlamsız bir mektuptu. Birçok işte C. Talabani kendisini TC'nin sözcüsü gibi görüyor. Talabani'nin istediği bizim savaşı tek yönlü olarak durdurmamızdır. Ve 6 aylık bir süre öneriyor. Bizden bunu istiyor ama, sorarım; hangi sorumlulukla ve kimin adına bizden bunu istiyorsun? Halen de KDP ve YNK'nin MİT ile ilişkileri var, güçlü ilişkileri var." diyor ERNK Başkanı.

Bir federasyonun oluşturulması konusunda gazeteciye Başkan APO'nun verdiği cevap ise şöyle; "Biz sorunun bir yanını federasyonla çözmeye hazırız. Fakat görüldüğü kadarıyla yeni hükümet bize karşı eskisinden daha çok terörle sonuç almak istiyor. Şimdiden bizi zor kullanmakla tehdit ediyor. Böylece hükümet kendi yaşamını tehlikeye koyuyor. Kürt halkının direniş ve serhildanları bizim önderttiğimizde gelecektir (...) Nasıl olursa olsun bizim hedefimiz Kürdistan'ın bağımsızlık ve özgürlüğüdür."

Di 13 saliya damezirandina pêşenga Eniya me PKK de, agirê azadiyê çarmedorên niştimanî vegirt

Destpêk di rûpela dawiyê de

Dewleta Tirk dijmînê her tiştî ye

Balafirên dijmînê dagirker piştî bombekirina çiyayên Cûdî, Herekol û Kela Memê roja 2'ê Kanûnê çiyayê Gebarê jî bombebaran kirin. Gelek gundên derdora çiyayê Gebarê jî ziyan ditîne. Li gor nûçeyên kû gihîştine me, dijmînê hov ji helikopteran bi çekên otomatîkî (reşaşen giran) daristanên navçeya Gebarê dişewitîne. Dijmîn, ji ber ku bi gerilla nikare dixwaze kerba xwe ji dar û berên Kurdistanê derxîne.

Gerilla girt ser navenda Girgê Amo

Girgê Amo(Silopi): Roja 26'ê Mijdarê gerillayên ARGK girtin ser navenda Girgê Amo.

Gerilla ji sê aliyan ve ketin nava bajêr û berê xwe dan avahiyeke saziyê fermî yê dewletê. Di encama livbaziye de avahiya qonaxa hikûmetê, qereqola cendirmeyan û qereqola polîsan hatin berugulebarankirin. Avahiyan gelek ziyan ditîne. Li gor agahiyeke ku gihîştine me her sê avahî jî nîve-nîv hatine rûxandin. Di domana livbaziye de her weha 2 navgînan cerdevanan jî hatine şewitandin.

Parêzkarên gundan bersiva banga PKK didin

Basan(Güclükonak): Li navçeya Basanê hemû cerdevanan dest ji çekên dijmînê berdan û soz dan ku careke din ji dijmînê re nokeriyê nekin. Parêzkarên gundan ên gundên Dilokê, Çelekan, Xetman, Şikefta Sipî, Tarûniyê, Xestan û Şehrîkan çekên dijmînê paşve lê vegehandin. Li gor agahiyeke kû gihîştine me dijmînê hêzên xwe li derdora van gundan kom kiriyê û nahêle rojnaveyan biçin navçeyê.

Qilaban(Uludere): Di roja 29'ê Mijdarê de hemû cerdevanan li navçeya Qilabanê ji bo vegehandina çekên dijmînê hatin navênda Qilabanê. Dijmînê dagirker ji bo tirsandina çavên cerdevanan bi helikopteran bi ser gundên Qilabanê re minevere kir. Li gor nûçeyên ku gihîştine me cerdevan ji bo çek danîne xwedî biryarek xurt in.

Li navçeya Qilabanê her weha valakirina qereqolên piçûk jî berdewam dike. Dijmînê xwîn-rêj li dora qereqolên valekirî kemînan vedide û dixwaze bi vî rengî jî kesên sivil qetil bike. Gerillayên ARGK jî qereqolên dijmînê yê valekirî dirûxinin da ku leşkerên dijmînê êdî nikaribin lê bi cih bibin.

Çel(Çukurca): Li navçeya Çelê jî gelek cerdevanan li gor zagona PKK a efûkirinê çekên dijmînê lê vegehandibûn û hatibûn efûkirin. Li gor agahiyeke kû gihîştine me 5 cerdevanên ku nedixwestin dest ji çekên dijmînê berdin ji hêla gerillayên ARGK ve bi zorê hatine bêçêkkirin. Gerillayan her weha ew 5 cerdevan agahdar kirine ku ger ji dijmînê re careke din nokeriyê bikirî êdî nema tîne efûkirin.

Gerilla di cîvîneke nixandîne de

Dih(Eruh): Cerdevanên li navçeya Dihê jî dest bi avêtina çekên dijmînê kirin. Li zoma Kuxê ku girêdayî gundê Misêfa ye 7 û li gundê Mehînan 11 cerdevanan çekên dijmînê lê vegehandin. Berî demeke kurt jî gelek cerdevanên derdora Dihê çekên dijmînê lê vegehandibûn. Bi vî çekavêtina dawiyê li navçeya Dihê bilî 10 cerdevanên li gundê Awal, cerdevan nemane.

ERDIMA MÊRDÎNÊ

Li Hezexê serîhildan

Hezex(Îdil): Şeniyê Hezexê êvara 26'ê Mijdarê 13 saliya damezirandina PKK bi serîhildanê pîroz kir. Bi sloganên "Bijî PKK!", "Bijî Serok APO!" re heta nîvê şevê berik hatin barandin. Serê beyana 27'ê Mijdarê jî şeniyê Hezexê pîrozkirina xwe domand, bi def û dîlanê yekitî û bi biryarbûna xwe şanî dijmîn da. Dikandarên Hezexê deriyên dikanên xwe girtin, xwendevanan dibistanên xwe boykot kirin û tevî cejna gel bûn. Dijmîn jî, ji tîrsa xwe tîkîlî şênû nebû. Lê piştî ku gel belav bû ji nava sikakan çend welatparêz hatin girtin.

Roja 29'ê Mijdarê jî li navenda Hezexê di navbera yekeniyeke ARGK û hêzên dijmînê de şerek derket. Di vî şerî de çend leşkerên dijmînê hatin kuştin û yekeniyeke gerilla bi serkeftinî vekişyan bargehên xwe.

Piştî livbaziye dijmîn ziyana xwe veşart, har bû û erîşî ser malên welatparêzan kir, îşkence û zilma xwe bi hovîti meşand.

Terora dewletê hat protestokirin

Roja 8'ê Kanûnê jî şeniyê Hezexê ji bo protestokirina terora kontr-gerilla serîhildan çekir.

Jin, mêr, zarok, kal, pîr û xort bêhtirî 5.000 kesên Hezexê li gundiyeke derdora Hezexê li navenda bajêr, meydana Newrozê gihîştin hevûdu û alek ERNK a mezin hildan jor. Xwepeşdananan piştî bi sloganên "Bijî Kurdistan!", "Bimire îşkence û zilm û zor!", "Bijî sosyallîzm!", "Bi can, bi xwîn, em bi te re ne, Ey Serok!", "Berxwedan jiyan e!" meşyan goristana şehîdên şoreşa Kurdistanê. Li goristana jî bo bîranîna şehîdan keliyekê bédeng rawestiyân. Di axaftina jî bo protestokirina livbaziyeke kontr-gerilla de weha hat gotin: "Dewleta Tirk bêçare maye. Êdî nema dikare li hember gerilla şer bike. Lewma bi destê kontr-gerillayên xwe, bi destê hêzên xwe yê faşîst dixwaze komqirîkirinê pêkîne. Em ê heta dawiyê li ber xwe bidin. Çi hêz nikare serî bi me bide tewandin. Berxwedan jiyan e, bimire terora dewletê!"

Piştî girsên gel vegehiyan meydana Newrozê û li wir dîsa bi axaftin û sloganan zilm, îşkence û stembariya dewletê ricimandin.

"Werin em serkevtinê bi hev re bijîn!"

Nisêbîn(Nusaybin): Roja 27'ê Mijdarê şeniyê Nisêbînê xwepeşdanek (mitîng) çekir, bi bo pîrozkirina salvegera 13'ê damezirandina PKK û protestokirina livbaziyeke kontr-gerilla. Şeniyê bajêr li terminala otobosan civiya û ber bi goristana şehîdan ve meşiya. Bi hezaran kes tevî meşê bûn. Beşdarên meşê heta ku gihîştin goristana şehîdan bûn bêhtir ji 3.000 kesî. Dema ku kerwanê meşê di ber dibistana bekelorî(lîse) re derbas bû hemû xwendevanên jî, ji dibistanê derketin û tevî meşê bûn. Li goristana keliyeke bédeng jî bo şehîdan rêz hat girtin û piştî jî beşdar tevî bi hev re heta navenda bajêr meşyan. Bi rê de

ev slogan dihatin avêtin; "Bijî PKK!", "Bijî Serok APO!".

Polîsên dijmînê di rê de çeber danî bûn û dixwestin gel belav bikin. Polîsên faşîst her weha gule barandin bi ser gel de. Lê xwepeşdananan dêngê xwe nizim nekirin û bi biryar meşa xwe domandin. Lewra dijmîn neçar ma ku gawek din ji biaveje paş. Li gor agahiyeke ku gihîştine me piştî meşê bi qasî 50 kesî hatine girtin.

Jiyan ji nokeran re heram e

Di roja 7'ê Kanûnê de gerillayên ARGK girtin ser tabûra komandoyên dijmînê. Bi rokêtan û çekên otomatîkî(reşaşan) ziyaneke mezin gihandin tabûrê. Gerillayan di wê domanê de li navenda bajêr jî trimpêlên(navgîn) polîsan dan ber guleyan. Yekeniyeke gerilla ya din jî depo ya Çukobirlikê firand azmanan.

Li gundê Nebilê jî gerillayên ARGK girtin ser malên cerdevanan ji bo ku çekên van pê bidin avêtin. Gerilla 2 kes jî cerdevanan bi xwe re birin û gotin "ger hun çekên xwe navêjin em ê jî, van her du gundiyeke we bi mirinê ceza bikin."

Roja 9'ê Kanûnê gerillayên ARGK mixtarê gundê Çalê yê kevin Îsmailkê Çalî(İsmail Ergül) ku sîxurî dikir, bi mirinê ceza kirin. Îsmailkê Çalî bi nokeriya xwe ji dijmînê dagirker jî pişt digirt û zilm û zorek giran li ser gundiyeke gundê Omeriyan dimeşand. Ji ber van sîcên wî par jî ji hêla gerilla ve hatibû agahdarkirin ku dev ji sîxuriyê, nokerî û sitemkariyê berde. Lê nokerê harbûyî dev ji îxanetê ber neda. Lewma bû sedema çûyîna canê xwe yê qirêj.

Roja 2'ê Kanûnê gerillayên ARGK girtin ser gundê Darê û nokerên dijmînê Hecî Huseyn û lawê wî Fesîh bi mirinê ceza kirin. Ev her du noker jî berê niha çend caran ji aliye gerilla ve

hatibûn şiyarkirin. Lê dev ji îxanetê bernedan. Bi ceza kirina wan gundiyeke deşt Nisêbînê jî dilşad û kêfxweş bûn.

Di dil û mêjiyan de yek armanc, yek doz û yek daxwaz heye

Kerboran(Dargeçit): Roja 28'ê Mijdarê gundiyeke Werzik, Gelîkûr, Dalîn, Kismetli, Çelika Eliyê Remo û Sumerê li gundê Xelîlan(Klavuz) civiyan û ber bi goristana şehîdan ve meşyan. Li goristana jî bo bîranîna şehîdên şoreşê keliyeke bédeng rêz hat girtin. Alên ERNK û ARGK hatin hildan û slogan hatin bangkirin. Bi rê de beşdarên meşê gora şehîd Melek jî ziyaret kirin, di dermafê girîngiya 13 saliya damezirandina PKK de axaftina konevanî hat pêşkêş kirin û piştî pîrozbahiyê meş belav bû.

Di domana meşê de di dil û mêjiyên hemû beşdaran de yek armanc, yek doz û yek daxwaz hebû. Ev daxwaz jî rizgarkirina welêt di pêşengiya PKK de bû.

Roja 8'ê Mijdarê gundiyeke derdora Kerboranê û şeniyê bajêr li navenda Kerboranê civiyan, ji bo protestokirina qirîkirinê terorîstên dewleta Tirk, kontr-gerillayan. Beşdarên xwepeşdanê bi sloganên(diruşme) "Bijî PKK!", "Bijî Serok APO!", "Kurdistan wê ji faşîzmê re bibe goristan!" berê xwe dan qonaxa qeymeqam. Dijmînê dagirker bi girtina çend welatparêzan dixwest çavên gel bitirsîne lê girsên gel bi biryar û cesaret serîhildana xwe heta dawiyê domandin.

Kurdistanî divê leşkerên xwe bin

Li aliye din jî şeniyê Kerboranê di nava xwe de biryarek stand ku kesek xortên xwe neşînin leşkeriya dijmînê. Şeniyê Kerboranê ev biryara xwe ya girîng gihand guhên dijmînê jî û weha got: "Ku hun xortên me bi xwazîn bi zorê bibin leşkeriya xwe, em ê hemû li hev re rahêjin çekan, derkevin çiyê û tevî refên ARGK bibin." Welatparêzên Kerboranê piştî jî, ji hemû Kurdistanîyan re banga xwe bilind kirin û weha gotin: "Daxwaza me ev e, ku hemû kesên welatparêz, kesên Kurd êdî rastîya xwe nas bikin û bes biçin leşkeriya dijmîn. Heta iroj em nezan bûn. Lê PKK vaye em zana kirin û em dijmînê xwe baş nas dikin. Girîng e her mirovekî Kurd berê xwe bide refên ARGK û li hember dewleta faşîst û dagirker a Tirk bi dil û can şer bike."

Berpîrsiyarên riyên Kurdistanê gerilla ne

Midyat(Midyat): Di roja şemiyê meha Kanûnê ya yekemîn de gerillayên ARGK rîya di navbera gundên Kersafê û Nehilê de girtin bin kontrola xwe. Gerilla di encama rêbirrîne de cerdevanekî jî gundê Şorizbîhê û 2 cerdevanên jî gundê Dêrizbîhê girtin û cerdevanên din jî agahdar kirin ku dev ji nokeriya dijmînê berdin û çekan paşve li dewletê vegehin.

Roja 9'ê Kanûne ji bo protesto- kirina qirkirinên kontr-gerilla, şeniyê Midyadê û gundiyan gundên derdorê meşek çekirin. Di meşê de bi sedan kes beşdar bûn û bi sloganên (diruşme) **"Bimre kontr-gerilla!", "Bijî PKK!", "Bijî Serok APO!"** dengê xwe bilind kirin. Dikandaran deriyên dikanên xwe girtin û bi vî rengî terora dewlweta Tirk protesto kirin.

Li gor ku em hatine agahdar- kirin, di encama livbaziya girse- yî de ji gundên Bakisyan, Arna- sê, Baxê, Selhê û Basigê 18 kes hatine girtin û hîn jî nehatine berdan.

Li Gercewsê şitlê serihildanê şîn dibe

Gercews(Gercûş): Roja 8'ê Kanûnê dikandarên Gercewsê ji bo protestokirina teror û kuştinên kontr-gerilla deriyên dikanên xwe girtin û zilma dewleta Tirk protesto kirin.

Weke gelek bajarên Kurdistanê li Gercewsê jî şitlê serihildanê şîn dibe û mizgîna serxwebûn û azadiyê diyar dike.

Dêrika Çiyayê Mazî(Derik): Şeniyê Dêrika Çiyayê Mazî serihildan pêkanî ji bo protestokirina teror û hovîtiya kontr-gerilla û zilma Wekîlê Qeymeqam Alî Erol. Faşîst Alî Erol xwediyê gelek kirinên nebaş e. Diavêje ser mal û dawetên welatparêzan û wan di bin îşkence û lêdanan re derbas dike. Ji ber vê yekê şeniyê Dêrikê hêrsa xwe weha dihanî ziman: *"Ger ev rewş weha berdewam bike, em ê serihildanên mezintir çêkin. Em nema dikarî rê bidin faşîstên kontr-gerilla û terora dewletê."*

ÊRDIMA AMEDÊ

Hilgaftina zivistanê berdewam dike

Pasûr(Kulp): Roja 27'ê Mijdarê şeniyê Pasûrê, 13 saliya damezirandina PKK bi meşekê pîroz kir. Girsên gel nêzikî hezar kesî cûn ser goristana şehîdan. Li goristana şehîdan piştî kêliyêkê rêz girtina ji bo bîranîna şehîdan ber bi navenda bajêr ve meşiyar. Hejmara beşdarên meşê heta ku gihîştin navenda bajêr bi ser 2.500 kesî ket. Bilindkirina şîar û dirûşmeyên **"Bijî PKK!", "Bijî Serok APO!"** li navenda bajêr jî berdewam kir. Li navenda bajêr mîtingek jî hat çêkirin. Di mîtingê de li ser wate(mane) û pêwîstiya rojê axaftinek hat kirin. Meş piştî axaftinê bi serkeftî qediya.

Li Pasûrê pozberî

Êvara 27'ê Mijdarê li navenda Pasûrê di navbera gerillayên ARGK û hêzên dijminî de pozberiyek derket. Di vî şerî de bi kemanî 2 leşkerên dijminî hatin kuştin û gelek jî birîndar bûn. Şervanekî ARGK jî bi lehengî li ber xwe da û gihîşt merteba (qonaxa) şehîdbûnê.

Dijmin Licê ji nuh ve dagîr dike

Licê(Lice): Li gor agahiyên ku digihîjin me, dijminê dagîrker di van rojên dawiyê de hêzên xwe yên leşkerî dikişîne derdora Licê.

Weke ku tê zanîn taktîka dewleta Tirk a peşemîn ev e: Li kîjan deverê livbaziyan gerilla û xwepeşdanên girseyî berz dibin, dew-

leta dagîrker jî hêzên xwe li wir kom dike û giraniyê dide wir. Navçeya Licê jî bi livbaziyan gerilla û serihildanên girseyî demek e, ku dikele. Lewma dewleta Tirk mîna ku Licê ji nuh ve dagîr bike, hêzên xwe yên leşkerî li wê derdorê kom dike. Lê serkeftin a gel e.

Xortên me bi giyana şerî re dibin yek

Amed(Diyarbakır): Xwendevanên zangoya li Amedê(Dicle Üniversitesi) ji bo protestokirina kuştina xwendevan Murat Özsat, 7 rojan neçûn dibistanê. Gelek xwendevanên bekeloriyê (lise) dibistanên xwe boykot kirin û bi armanca piştgiriya zangoyê forûmek(civîn) çekirin. Tevger û rêxirawên demokratîkî jî, bûyer protesto kirin û tevî xwendevanan meşek li dar xistin. Cendekê şehîd Murat, bi meşeke girseyî ku newênger jî tê de beşdarbûn birin li goristana şehîdan veşartin. Di axaftina li goristana de, weha di hate gotin: *"Bi qirkirinê girseyî an jî ferdî tu kes nikare gelan tune bike."*

ÊRDIMA XERZAN

Li Xerzan pêla livbaziyan

Êlih(Batman): Şeva 26'ê Mijdarê welatparêzên Êlihê salvegera 13'ya ya damezirandina PKK bi şahiyê mezî pîroz kirin. Avahiya MÎTê(muhaberata dewleta Tirk) û qada balafiran hatin berûgulebarankirin. Hêzên dijminî bi şev jî tirsên re newera- bûn ji cihên xwe derkevin. Lê roja din jî dest bi operasyonan kirin û gelek welatparêz girtin bin çavan.

Li Êlihê jî livbaziyan kontr-gerilla û terora dewletê hat protestokirin. Şeniyê bajêr meşiya; dikandar û destbikaran deriyê dikan û kargêhên xwe girtin; xwendevan dibistanên xwe boykot kirin. Di vî şerî de nêzikî 20 xwendevanî hatin girtin.

Heskîf(Hasankeyf): Yek ji navçeyên ku hovîtiya kontr-gerilla û terora dewletê lê hat protesto kirin jî Heskîf e. Şeniyê Heskîfê tevî destbikar, dikandar, xwendevan û welatparêzên xwe meş û xwepeşdana protestokirinê çekir.

Modkî(Mutki): Êvara 26'ê Mijdarê gerillayên ARGK avêtin ser malên cerdevanên ji navçeya Modkî. Berê jî gerilla ev cerdevan çend caran agahdar kiribûn ku, ger çekan navêjin dê ji bo van nebaş bibe, lê kesî dev ji çekên bêxêr bernedabû. Lewma gerilla neçar man ku çekên di destê van de bi zorê jê bistînin.

Tûx(Tatvan): Roja 26'ê Mijdarê gerillayên ARGK nokerekî dijminî li gundê Sakê(Kirkbûlak) bi mirinê ceza kirin.

Xîzan(Hizan): Roja 26'ê Mijdarê navgîneke cerdevanan li nêzikî Qopaniya Sîmûs kete kemîna gerillayên ARGK. Bi berikbarandina gerilla trimpêl hate sekinandin û 8 cerdevan(çete) û çavîşekî artêşa Tirk bi mirinê hatin cezakirin.

Xîzêr(Şirvan): Roja şemîya meha Mijdarê ya dawîn 10 cerdevanên gundê Hesko(Çeltik-yolu) çekên xwe avêtin û 6 cerdevanan jî soza avêtina çekên di destê xwe de dan.

Mûş(Muş): Roja 27'ê Mijdarê leşkerên dijminî, ku derketibûn operasyonê, li vegerê ketin ke-

mîna gerillayên ARGK. Li gor agahiyên ku gihîştine me bi kemanî 2 leşker hatine kuştin û gelek jî birîndar bûne.

Misric(Kurtalan): Roja 5'ê Kanûnê gerillayên ARGK ji nava Misricê 2 noker, ku navên wan Mahmut û Abdurrahman Yazik in, girtin û li nêzikî gundê Ūşiyê bi mirinê ceza kirin.

Bêdlis(Bitlis): Gerillayên ARGK dest danîn ser çekên 80 cerdevanên ku girêdayî qereqola Motkî dixebitîn.

Hezo(Kozluk): Li gor kû em hatine agahdarkirin cerdevanên gundê Smaîkan(Yanikkaya) bi tevayî çekên xwe avêtine. Di van hefteyên dawiyê de cerdevanên Xerzan jî bi tevayî çekên dijminî lê vedigerînin û dev ji nokeriyê ber didin.

ÊRDIMA SERHEDAN

Li Îdirê pîrozkirina 13 saliya damezrandina PKK

Îdir(İğdir): Roja 26'ê Mijdarê welatparêzên Îdirî ji bo pîrozkirina 13 saliya damezirandina PKK û piştgiriya bi girtiyan zindanan re dest bi xwebirçihîştinê kirin. Xwebirçihîştinê (mangirtin) 32 seatan berdewamkir. Hejmara mangirtinvanan bi tevî bûna welatparêzên ji derûdora Îdirê gihîşt 400 kesî. Mangirtin bi def û dîlanê hat hewkirin.

ÊRDIMA TOLEHILDANÊ

Li Dilûkê xwepeşdana xwendevanan

Dilûk(Antep): Xwendevanên zangoyê (universîte) roja 11'ê Kanûnê meşek çekirin. Di meşê de ku ji taxa Binevler dest pêkir, di destên beşdaran de pankartên nivîsandî jî hebûn. Li ser pankartekê weha nivîsî bû: **"Hew ji bo hevkarîya polis û kargêriya unîversîtê!"**. Meşê heta ber avahiya rektorê zangoyê berdewam kir. Beşdarên meşê dengê xwe weha bilind dikirin; **"Kurdistan wê ji faşîzmê re bibe goristan!", "Hew ji bo terora dewletê!"** û **"Divê ji kontr-gerilla hesap were pîrskirin!"**.

ÊRDIMA DERSIM-ÇEWLIKÊ

Bingeha kemalîzmê hildiweşe

Roja 27'ê Mijdarê gerillayên ARGK, ji bo ku salvegera 13'ya ya damezirandina PKK bi gelê navçeyê re pîroz bikin riyên di navbera Dep(Karakoçan)-Gêxî (Kiği), Gêxî-Azapêrt(Adaklı) û Azapêrt-Dara Hênê(Geç) birrîn û demekê xistin bin kontrola xwe, trimpêl rawestandî û nasnameyên rêwiyan kontrol kirin. Gerillayan di domana rêberrînê de ji bo rêwiyan bangêşiya(propaganda) şoreşê kirin. Komeke rêwiyan ku navgînên wan ji hela gerilla ve hatibûn rawestandî, dîlan girtin û bi sloganên **"Bijî PKK!", "Bijî Serok APO!"** şahî û kêfxweşiya xwe diyadikirin.

Mêzger(Mazgirt) Roja 27'ê Mijdarê gerillayên ARGK kemînek li pêşiya kerwanekî leşkerî yê dijminî vedan. Kerwanê leşkerên dijminî li nêzikî gundê Rîçikê kete kemîna gerilla. Di encama livbaziyan de 2 navgînên (trimpêl) dijmin hatin şewitan-

din, 3 leşker hatin kuştin û yê din jî birîndar bûn.

Her weha nokerek, ku navê wî Mehmet bû, bi mirinê hat cezakirin, li navçeya Mêzgerê.

Roja 28'ê Mijdarê jî li nêzikî gundê Baxîn(Dedebağı) di navbera gerillayên ARGK û hêzên dijminî de pozberiyek derket. Di pozberiyê de 6 leşkerên dijminî hatin kuştin û gerilla jî bê ziyan vekişyan bargehên xwe.

Bongîlan(Solhan): Li gundê Melekan(Mutluca) ku girêdayî Bongîlanê ye, di navbera gerillayan û hêzên dijminî de şerek derket. Di encama vî şerî de 2 leşkerên dijminî hatin kuştin.

Leşkerên dijminî piştî pozberiyê girtin ser gund û gundî di bin îşkence û lêdanan re derbas kirin. Gelek gundî hatin girtin. Ji gundiyan gelek kes hîn jî nehatine berdan.

Çewlik(Bingöl): Di rojên 25 û 26'ê Mijdarê de gerillayên ARGK riya di navbera Çewlik û Mazrayê de birrîn û nasnamêyên (kimlik, nifûs) rêwiyan kontrol kirin. Di vî rêberrînê de gerillayan 6 leşkerên dijminî dîl (hêşir) girtin. Li gor agahiyên ku gihîştine me her şeş leşker jî hîn di destên gerillayan de ne.

Roja 29'ê Mijdarê yekeniyeke gerilla ya din riya di navbera Çewlik û Amedê de qut kir. Yekeniya gerilla di encama kontrolkirina nasnameyên rêwiyan de polisekî faşîst girt û bi mirinê ceza kir. Laşê polisekî kuştî li nêzikî Licê hat dîtin.

Kanîrêş(Karlıova): Roja 26'ê Mijdarê gerillayên ARGK li gundê Çirik(Taşlıçayır) bi gundiyan re civîneke berfireh çekirin û çekên 17 cerdevanan (çeteyan) ji wan standin.

Roja 27'ê Mijdarê jî dikandarên Kanîrêşê ji bo pîrozkirina 13 saliya damezirandina PKK deriyên dikanên xwe girtin. Şeniyê bajêr jî meşek çê kir.

Havîn, 1991: Li ser çiyayên bilind nêzîkkirina duriyan

Wêne: Berxwedan

Welatê me bi xwînê tê şuştin

Gexî(Kiği): Şeva 6'ê Kanûnê li nêzikî gundê Tarbosmorikê di navbera gerillayên ARGK û hêzên dijminî de şerekî mezin û dîvdirêj derket. Şerî ji serê beyanê heta êvarê berdewam kir. Di vî şerî de 3 leşker û 2 endamên hêzên taybetî (ozel tim) hatin kuştin.

Di domana şerî de 2 şervanên ARGK şehîd ketin û şervanekî birîndar jî dîl(hêşir) kete destê dijmin. Lê dijminê hov şervanê dîl ê birîndar bi îşkencê kuşt û cendekê wî anî nexweşxaneyê Çewlikê. Li gor ku em hatine agahdarkirin di bin îşkencê de guhê şervanê ARGK, ê dîl hatine jêkirin û rûyê wî tev hatiye perçe perçe kirin.

Ji şervanên ARGK ên şehîd navê yekî Ahmet ALICI ye û ji

gundê Ezizan(Çobantaşı) e. Cînazê şehîd Ahmet ALICI bi kerwanekî ku ji 60-70 navgînî pêk hatibû bi beşdariya bi sedan welatparêzan li gundê wî hat veşartin.

Pêtên agirê rizgariyê li metropolên Tirkîyê jî gur dibin

Girsên gelê me yê li metropolên Tirkîyê jî salvegera damezirandina Pêşenga Eniya me PKK bi dîlşahî û kêfxweşiyeke bêhempa di meşan, xwepeşdanan, mîting û livbaziyan de, bi slogan û dirûşmeyan(şîar) pîroz kirin.

Agahiyên ku di vî derbarê de gihîştine me ev in:

Îzmîr: Welatparêzan li gelek tax û semtan 13 saliya damezirandina PKK bi meş û mîtingan pîrozkirin û li Kadifekaleyê jî, ji bo protestokirina hovîti û kuştinên kontr-gerilla dest bi xwebirçihîştinê kirin.

Îstanbul: Êvara 26'ê Mijdarê gerillayên ARGK girtin ser qereqoleke cendirmeyan a gerok(seyyar) a li Paşakoy(bi Samandra ve girêdayî ye). Gerilla di livbaziyan de leşkerêkî dijminî kuştin û 5 leşker jî bi xedarî birîndar ketin.

Adana: Kurdistanîyên li Adanê roja 27'ê Mijdarê li taxên Dadioglu, Denizli û Gulbahçesi alên ERNK hildan û meşiyar.

Yekîtiya Ciwanên Şoreşgerên Welatparêzên Kurdistan-YCK ji bo protestokirina hovîtiya kontr-gerilla û bîranîna şehîd Ali İhsan ÜRKARDES civînek çekir. Civînê bi mersa Ey Raqîp dest pêkir.

Mersin: Evara 25'ê Mijdarê gerillayên ARGK girtin ser qereqoleke cendirmeyan a li ser riya Tarsus û Huzurkentê. Di livba-

ziyê de çekên otomatîkî(reşaş) û bombeyên destan jî hatin bikaranîn. Çi agahî di derbarê ziyana dijminî de negihîştîye me.

Her weha Kurdistanîyên li Mersinê jî 13 saliya damezirandina PKK pîroz kirin.

Manisa: Li navendên Turgutlu û Salihli Kurdistanîyan roja 26'ê Mijdarê, bi def û dîlanê, bi slogan û şîaran 13 saliya damezirandina PKK pîroz kirin.

Konya: Kurdên li Cihanbeyliyê 13 saliya damezirandina PKK bi serihildaneke piçûk pîroz kirin.

İskenderun: Xwendevanên Kurdistanî yê li İskenderunê di roja 10'ê Kanûnê de civînek çêkirin û livbaziyan kontr-gerilla protesto kirin.

Bursa: Xwendevanên Kurdistanî yê li Bursayê jî ji bo protestokirina kuştina Murat ÖZSAT bi destê kontr-gerilla civînek çekirin.

Mizgîna serxwebûn û azadiya Kurdistanê PKK, di 14 saliya têkoşîna xwe de

Destpêk di rûpela dawiyê de tingeheke biyaniyan. Ev aliyekî pirsê ye, lê hema nikare hemû aliyên dîrokê yê din şîrovebike.

Lê çendî ku gelê Kurd li ber xwe daye jî, dîsa nekariye bi serkeve. Nekariye bi sedan salan bibe destelatê (hikûmdarê) ser xaka niştîmanê xwe. Belê, hinde mîrîkdarî û dewletên biçûk afirandîye, lê mixabin pê şa nebûye û di demeke kin de ev mîrîkdarî û dewletên biçûk hilveşiyane. Egerên wan tîkçûnan gelek in. Lê sedema yekemîn netêgihîştina zanyariyê ye. Ev yeka bû sedema tîkçûna serîhildanên gelê Kurd ên di sedesala 20'an de jî. Her weha elperestî, olperestî, êrdimperestî û xwegîrêdana bi derve ve jî rolên bîngehîn listine. Ev nexweşî heya vê çerxa em tede jî didomin, bi taybetî dema ku ew hêza derveyî bi xwe dagîrker be. Gelo, wê serîhildan û tîkçûnê çi encam (netîce) bi xwe re derhanî holê?

Pisporên cengên cihanî dibêjin: "Kurd leşkerên xelkê ne", anku Kurd ji biyaniyan re leşker in. Ev rastîyek e, tu caran nayê veşartin. Têvî wê qehremanî û berxwedanvaniya xwe, mirovê Kurd ji biyaniyan re bûye leşker, ne tenê leşker, bûye serleşkerê herî mezin jî. Bûye barhîlgîrê biyaniyan, piştî xwe di bin baren dijîminan de kul kiriye û li dawiyê welat bi zorê jî dest hatiye girtin. Kin were gotin, mirovê Kurd ne ji bo xwe bûye, ji bo xwe nexebitiye, ji bo xwe nemiriye û ji bo xwe jîyan nebûye. Hebûn û nebûna wî di dest biyaniyan de bûye, ew biyaniyên dagîrker. Di dîrokê de gelek mirovên Kurd ên paye bilind hene, serleşker, serok, hozanvan, hunermend, nivîsevan, zanyar... û hwd, lê ji ber wan egerên ku me li jorê anîn ziman bi navê "Kurd" nayên naskirin. Bi navê "Tirk", "Ereb", "Paris" dihen nasîn. Heya em îspat bikin ku ew Kurd in, guftûgoyeke dûr û dirêj dixwaze. Bi gelemperî ev rastîyekê dîrokî ye. Dîroka gelê Kurd a kevin ev e, dîroka ketin û tîkçûnê ye, dîroka jiyana gelê Kurd a mirînê ye, dîroka histûxwarî, belengazî û perîşaniyê ye... û dîroka ku mirovê Kurd nikare serê xwe pê bilind bike, ew dîroka ye.

Bi vê pêşgotinê, çendî kurt be jî me kesbûna (şexsiyeta) mirovê Kurd a kevin anî zimên. Bê guman heya em dîroka gelê Kurd a nuh û hemdemî binasin, divê em berî her tiştî dîroka kevin nas bikin. Ji ber vê yekê me pêwîst dît ku rêveçûna dîrokî bi kinahî şîrovebikin.

Gelo, **Partiya Karkerên Kurdistanê (PKK)** di dîroka gelê Kurd a hemdemî de, xwedan çi rolê ye, niwêneriya çi dike? Mirov dikare bibêje ku PKK afirandiyara dîroka nuh e?

Ji dema damezirandina PKK ve û heya niha, gelê Kurdistanê tîkoşîneke ji bo serxwebûn û azadiyê dide meşandin. Ev tîkoşîn; cara yekemîn e ku bi seroketî û pêşengîyê weha, di dîroka gelê Kurd de xwe dide pêş. Ne

tenê ji bo gelê Kurdistanê, lê belê ji bo çareserkirina pîrsgerêkên mirovahiyê, ji bo bilindkirina ala sosyalîzma zanistî û xurtkirina tevgerên şoreşgerî yê cihanî ku bîst û hevalbend mane, ev tîkoşîna di bin seroketîya PKK de, ji bo gelên bindest jî gaveke pîroz û mizgîna serfiraziyê ye. Ji lew re Partiya Karkerên Kurdistan, di wê bawerî û zanîne de ye ku, barê hilgirtiyê, fedekarî û girêdaneke xurt bi dozê ve dixwaze. Ji ber vê egerê, PKK bi hemû hêza xwe hewl dide ku wê rola dîrokî bi şeweyekî serkevtî di karvaniyê de pêk bîne.

Nakokî û dubendiyên konevanî yê ku hikariyê mezin li pêşveçûnê li cihanê çêdibin dîkin, rewşa mirovahiyê di koçberê girîng re derbas dîkin, ev

diyan wê diparêze, bide meşandin. Anku reng û tonekî nuh bide cihanê. Bi vî awahî û li gora "Sîstema Cihanê ya Nuh" Emerîka dikare dest bide ser aborî, polîtîkî... û leşkeriya cihanê û li gora plan û stratejiya xwe tevgerên şoreşgerî û dewletên radikali biperçiqîne. Amadekariyên împeryalizma USA di dema niha de ji bo pêkanîna vî armancê ne. Şerê Xelîcê û Kongreya Aştiyê ya ji bo Rojhilata Navîn ku li Madrîdê di heyvên bihurî de hate çekirin, bona vî rastîyê nimûne ne.

Perçiqandina tevgerên şoreşgerî û bi taybetî li Rojhilata Navîn ji bo USA gelekî pêwîst e. Ji ber ku êrdima herî stratejîk û dewlemend di cihanê de Rojhilata Navîn e. Di Rojhilata Navîn de

Lodê-Dih: Gundî di seyraneke netewî de

Wane. Berxwedan

pêşveçûnên ku di dubendîyê kûr de dijîn, berî her derê bandoriya xwe ya rojenîn li Kurdistanê û Rojhilata Navîn dîkin, ev bi xwe jî dibe egerê ku gelên êrdimê bêtirî her demê xwe ji doliwgeriya konevanî-leşkerî ya derveyî biparêzin û raperînan bafirînin. Lewma PKK amadeye ku yekîtiya çîna şoreşger pêk bîne û meşa li ser rîya rizgariya mirovahiyê xurt bike.

Piştî şerê cihanê yê duwemîn, împeryalizmê polîtîkayê taybetî û dagîrkeriya xwe bi şeweyekî nûjen (modern) û nuh da birêvebir. Ew polîtîkaya, di dema îro de gihîştîye radeya xwe ya bilind, bi taybetî piştî jihevketina sosyalîzma reel, ku delîveyê fireh a demî jî împeryalizmê re vekir ku doliwgerî û polîtîkaya xwe ji berê xurttir li ser gelên cihanê bide meşandin.

Împeryalizm baş tîgihîştîye ku dem çi dixwaze û divê çi gav were avêtin. Her weha dizane jî ku guman heye di pêşerojê de yekîtiya dewletên Ewropî xurt bibe. Xurtkirina vî yekîtiyê jî rola Emerîka di cihanê de jar dike, bi vî awahî û jî ber ku yekîtiya dewletên sosyalîst û Warşova bî hîkarî mane, hingê mayîna NATO jî bî wate ye. Ev jî aliyekî ve, ji aliyê din ve eniya şoreşgerî li hember polîtîkaya Emerîka xurt û fireh dibe. Ji ber van egeran împeryalizma USA (DYA) amadekariyên xwe ne tenê ji bo niha, lê belê, ji bo demeke dûr û dirêj dike. Lewma jî dixwaze cihanê bi şeweyekî nuh, ku berî her tiştî ev şewê berjewen-

jî welatê herî dewlemend û stratejîk Kurdistan e. Lewma bi hêza xwe ya leşkerî û konevanî giraniya xwe dide ser Kurdistanê, da ku ji xwe re bike bargeha êrişên xwe yê li ser tevgerên şoreşgerî.

Tîkoşîna rizgariya netewa Kurdistan a di bin seroketîya PKK de, li hemberê pêkanîna planên împeryalizmê dîwarekî bilind e. Ji ber vî tîrê piştî dawîhatina bi şerê xelîcê û di rîya hinde senaryoyan re, hêzeke xwe ya leşkerî li bakurê Kurdistanê li Girgê Amo (Silopî) bi cih kir. Armanca bi cihkirina vî hêzê bi xwe jî ev bû: Parastina rêjîma Tirk ji êrişên ARGK, fetisandina şoreşa li bakurê Kurdistanê, bikaranîna hêzên xweşîroş ên li başûrê Kurdistanê mîna kontrgerilla, li dijî şoreşê... û hwd. Lê di demeke kin de diyar bû ku, împeryalizma USA nikare li pêşîya şoreşa Kurdistanê ya ji bo serxwebûn û azadiyê bibe bend. Belê, împeryalizm dikare hinek kes û partiyan Kurdî ji xwe re bike dîvik û bi wan bilîze, lê hema PKK, na! Ji ber ku bi milyonan Kurd PKK ji xwe re mizgîna serfiraziyê dibînin, tu caran jî divê rê jî împeryalizmê re venebe ku bi çarenivîsa 30 milyon kes bilîze.

Partiya Karkerên Kurdistan PKK, ji dema damezirandina xwe ve (1978) û heya niha vî tîkoşînê tenê ji bo çirandina kefenê ku dijîmin em di nav de fetisandine, tîkoşînê nade meşandin. Lê belê, armanca vî rêveçûnê rizgarkirina mirovahiyê ye,

ku di nava kefenê dagîrkeriyê de bî gîyan û bindest maye. Ji ber vî yekê parastin û xurtkirina tevgera rizgariya netewa Kurdistan, barê hemû kesên demokrat û şoreşger e. Ji her kesî tî xwestin ku bibe hîmek û vî karwanî pêşve bibe.

Hilpişkîna şerê me yê rizgariyê di vî salê de (1991), gaveke pîroz e ji bo avakirina welatêkî serbixwe û afirandina gelekî aza. Em dikarin bibêjin ev sal bû bîngeheke xurt ji sala 2000'î re, ku sala serkevtinê ye. Şerê me yê gelêrî roj bi roj xwe digihîne radeyên bilind. Li aliyekî livbaziyan gerilla û li aliyê din çalekî û serîhildanên gel. Êdî gel bûye gerilla, gerilla jî bûye gel, her du bî hevûdin nikarin bi jîn. Êrişên gerilla yê van mehen dawiyê dîsa da ber çavan ku çendî qada cengê fireh bûye û çendî hêza me ya leşkerî xurt bûye, çî jî aliyê çekdarî ve û çî jî aliyê teknîkî û taktîkî ve. Her weha otorîteya me ya siyasî ne tenê li Botanê, lê belê xwe gihandiye, metropolên dijîmin jî. Ji Serhedan heya Riha, ji Amedê heya Şarîzorê (Silêmaniyê), bi dengê bilind bang dîkin, "Bijî PKK!", "Bijî Serok APO" û bî tîrs û perwa cejna damezirandina Partiya xwe Partiya Karkerên Kurdistan bi giyanekî şoreşgerî pîroz dîkin. Êdî taktîkên şerê taybetî, kontrgerilla, tank, top û balafirên artêşa Tirk a dagîrker nikarin ji nalîna faşîzma Tirk re bibin derman. Bi pêşxistina hîlbijartinan û daxwaza avakirina hikûmeta nuh, ji ber vî egerê bûn. Dîsa jî bî serneket û dîwarê parlemento hilweşiya.

Di 13 salên derbasbûyî de, PKK ji gelê Kurd, mirovahiya pêşverû û dagîrkeran re îspat kir ku, tevgerê şoreşgerî dikare ji tunebûnê, xwe bigihîne avakirina dewleteke serbixwe. Dikare bibe hêviya milyonan kesan. Dikare bi bangekê serîhildanên herî mezin pêk bîne, serîhildana Amadê ya vî dawiyê nimûyeneke berçav e. Ji lew re em dibêjin PKK partiya gelê Kurd e, partiya hemû kesên pêşverû û şoreşger e.

Dijîmin dizane ku bêtirî biryarên dewletê, yê PKK di nava gel de tî meşandin. Tu kes nabêje "Bijî Atatürk". Her kes dibêje, "Bijî Serok APO", "Bican bi xwîn, em bi te re ne ey Serok!". Êdî ev slogan, bûne sloganên serîhildanan, ji 7 salî, heya 70 salî bi wan slogan re dijî. Bêlê, di kesbûna Serok APO de serxwebûna Kurdistanê dibînin, di xurtbûna PKK de azadiya xwe dibînin. Seroketîya durust jî, ya ku tu kes nikare pê bilîze, nikare bixapîne, nikare ji xwe re bike noker û dîvik... ev seroketîya ye. Seroketîya heya dawiyê fedekar, heya dawiyê girêdayî doz û armancên gel. Ev rastîya mîna rojê diyar e. Lewma dijîmin plana; "Em nêzîkî gel nabin, lê hema emê PKK biperçiqînin" dide pêş. Anku dixwaze gel û PKK ji hev qut bike. Lê ji ber ku êdî PKK bûye gel, dijîmin

bi atomê jî êriş bike nikare gel ji PKK qut bike. Her weha xwestin bi rîya çend nokeran derbasî nava partiyan bibin û li ser navê partiyan bî gel û seroketiyê bilîzin, ew plan jî tîkçû û bî serneketin.

Li hemberê van planên împeryalizmê, ku bi destê rêjîma Tirk û hinde hêzên Kurdî yê xweşîroş di karvaniyê de tî birêvebirin, û ji bo parastina Partiya Karkerên Kurdistan ji hemû êrişan; ev e serokê **Eniya Rizgariya Netewa Kurdistan (ERNK) Serok APO** biryarê dide gel ku ji bo avakirina kongreya netewî ya Kurdistanî û meclîsa netewî ya Kurdistanî xwe amade bikin. Yekîtiya herî rast û xurt yekîtiya bi gel re ye, ne yekîtiya bi çend xweşîroş û dûvelankan re ye. Ji bo pêkanîna vî biryarê jî, pêwîst e her kesê Kurd bibe endamêkî tîkoşer û bi çalakî bixebite. Yekîtiya netewî, divê ji bo her kesekî, her malbatekê, her bajarekî... û her gundekî bibe delameta bîngehîn. Da ku diyar bibin niwênerên kongreya netewî, girîng e em xwe bigihînin her malekê.

Dema em vedigerin 13 salên derbasbûyî û jiyana Partiyê di ber çavan re derbas dîkin, em dibînin ku ev serkevtinên ku pêk hatine, bi sedan salan nedihatînin pêkanîn. Ji lew re em dibêjin, jiyana gelê Kurd di van 13 salên derbasbûyî de ye, temenê wî 13 sal in. Em van 13 salan jiyana rastîyê dibînin, jiyana berê jiyanake mirî bû. Tu caran mirov nikare bibêje jiyana e. Kin were gotin, di van 13 salan de gelê me gor qelişandin û ji her kesî re diyar kir ku hîna nemiriye û namirê jî.

Partiya me derbasî 14 saliya xwe bû, ber bi avakirina hikûmeta şer ve diçe, hikûmeta ku wê bibe bîngeha serxwebûn û azadiya Kurdistanê. Botan-Behdînan di dema pêş de wê bibin pîrozîya mirovê Kurd û mirovahiyê. Her weha bar jî giran dibe. Ji gelê Kurd tî xwestin ku hêza xwe ya polîtîkî û leşkerî bikin yek û di karvaniyê de xurt bikarbin. Ji lew re artêşkirina gel girîngîyê mezin e, serîhildan, ne tenê li çend gund û bajaran, lê li her cihê ku Kurd lê dimîne, Kurdistan, Erebistan Ewropa, Awustraliya... û Emerîka, divê mirovê Kurd bibe bomba û her yek li gora hêza xwe biteqe.

Belê, di vî demê de ku împeryalizm xwe ji bo hilanîn û vebirandina me amade dike, girîng e em tevgerên şoreşgerî, Kurd, Ereb, Tirk û Faris yekîtiya xwe tunde bikin û di rûyê împeryalizmê de bibin dîwarekî ji pola.

Bi vî awahî PKK niwênerî û berpirsiyariya dîroka gelê Kurd a nuh dike. Ji lew re em dibêjin dîroka PKK ji dîroka gelê Kurd a kevin cudatir e. Dîroka ku PKK afirandî dîroka serkevtin û hilanîna çewsandîne ye. Ji ber vî yekê gelê Kurd bi hemû derfetan xwedî li Partiya xwe derdikeve.

Partiya Karkerên Kurdistan (PKK) mil dide milê mirovahiya pêşverû û derbasî 14 saliya xwe dibe. Pîroz be!

Çand * Pîşe * Wêje

Hozanvanê rapervan Cigerxwîn û kovara "Hawar"ê

Di mējûya 22.10.1984'an de hozanvanê Kurd ê nemir û nirxêdar Cigerxwîn koça xwe ji dinyayê bar kir û lêdana dilê wî sekinî. Lê çendî Cigerxwîn bi fizîkî ji nava gelê Kurd çûbe jî, dîsa bi helbest û hozanên xwe yê nîştimanperwerî û azadîxwazî bê mirin maye. Ji bo bîranîna 7 saliya mirina wî, em vê kurte gotarê pêşkêşî xwendevanên rojnameya xwe dikin.

Berxwedan

- I -

Destpêk dijwar e, mēweka be-letaye ger jînge dilovan be berhem dikemile, lê barov û gerdelûl bi ser da bēne barandin dişewite, hinda dibe, bē dewş dimîne. Destpêka hunerî jî her weha ye, ger rē li pêşiya hunermendan, hovanvanan nehatibe girtin û peyv neketibe bendixanan û pirtûk wek mixdêratan nehatibe qedexekirin, çê û xerap afrandin derdikevin, digihînî destên xwendevanan.

Pergala rewşenbîrên Kurdistanê tu caran nebûye cihê dexsînê, di bin mercên siyasî û civakî da piştî wan homrî ye, qiluç bûye. Lê tevî diwariyan piraniya bîrewerên me siparde nebûn û guh nedan û nadin kul û derdan, lêdanên bendixanan û penaberîya li welatên dūr. Ew berdewambûn bo parastina peyama hunerî; bo parastina bayexên mirovayetiye yê rastîn, ew berdewambûn bo dewlemendkirina kultura Kurdî û em karin serê xwe bi çalakiyên wan bilind bikin, ne tenê di literatûra Kurdî da lê di ya cihanî da jî. Lê pêwîst e hin bēhtir bēne nasîn û wergerandin; yek ji wan pêşewar hovanvanê Kurdistanê, yê nemir Cigerxwîn e.

Çawa bû destpêka hozanvaniya Cigerxwîn? Cigerxwîn çî da "Hawar"ê û "Hawar"ê çî lê vegerand?

Di vê bendê da em hewl didin bersivên van pirsan bidin. Bê guman karekî sext e, ji ber hêviya me ew bû ku em bi bilîmetra bipeyivîn û ji zû da pirsên li ba me peyda bûbûn me dixwest werama wan ji Cigerxwîn bi xwe bizanibin, lê çî bikin? Devê mirinê çalak e, tim vekiriye, çiqas mirov behradar be, hema ber kunê diranê wê jî tîjî nake, bē dilovanî kenkenî ji nav me dibe.

Di destpêka sedsaliya 20 da çavên Şêxmûs Hesen vedibin, jiyanêke nuh dibîne. Di wê demê da Împiratoriya Osmanî hin milletên ne Tirk dabû ber nûrê kolonyalîzm û sitemiyê, gelên bindest bi coş dixebitîn bo azadiyê û rizgariyê, yek ji wan gelan gelê Kurd bû. Piştî hilweşandina Împiratoriya Osmanî sala 1918, li pêşiya wan gelan asoyne nuh vedibin, rêkxiraw û komelên Kurdî dikoşîn tî Sûriyê li wir ciwar dibin, hinek û bi saya rewşenbîrê mezin Celadet Bedirxan kevîran davêjin nav gola çanda Kurdî ya meng û kovara Hawarê derdixînin, yekê ji baştirîn bîrmen çiyayî kulturî di dîroka rojnamevaniya Kurdî da, yek ji wan kevîr avêtîyan Cigerxwîn bû.

Cigerxwîn bernav e (leqeb), navê wî Şêxmûs e, sala 1903 li gundê Hesarê, nêzîkiya Mêrdînê li Kurdistanê Bakur tē dinê. Hesen bavê wî bû û dē bi Eysanê

dihate bi navkirin. "Ji 11 xûşik û birayan tenê sisê dimînin(1)". Rewşa dē û bavê Şêxmûs dijwar bû wek hemû hejarên Kurdistanê pariyê nênan amanca serekîn bû. Her ji ber wê tengasiyê berî destpêka Cenga Cihanî ya Yekem bar dikin tî bajarokê Amûdê demekê li wir dimînin, rojgar sendê lê dibîne di navbera salekê da bav û diya Şêxmûsî ji rûyê erzê radike: "Wexta ez 9-10 salî bûm dayîk û bavê min çûn heqiya xwe"(2). Rewşa Şêxmûsî diwartir dibe. Bi mirina dē û bavê neçar dibe li ba birayê xwe Xelîl bimîne, lê çavtengiya jinbîrê mayîna wî kurt dike, ew berê xwe dide deriyê xûşikê Asiya, li cem wê dibe rênçber wek piraniyên zarokên Kurdistanê. Ew bi şivantiyê û gavantiyê razî nabe. "Di salên 1918-1920 da rîya hêsin da dişuxule"(3). Meroqa xwendinê di dilê gēnc da lêdixê. Di 18 salî da qonaxêke nuh (nû) di jiyana Şêxmûs da vedibe, ew dibe feqeh û ji bo wê kamê (qesd) 10 salan li Kurdistanê digere. Li ba mela û Şêxên navdar(4). Sala 1928 vedigere gundê "Telşê'ir"ê li wir îcaza melatiyê distîne û dibe pêşnimêj (îmam).

Melatiya Şêxmûsî pir dirêj nake ew dabîna xwe bi wê pîşeyê nahîne, şaşê û cubê çedike, dest davêje misasê (garam) dibe cotyar, di nav wan da dixebite bi rûniştvanan ra 2 gundan dirust dike ku bibîne sembola wek-heviyê, bē sitem û zordarî tē da bişin. Dûr li çewşanda axan û began, navê wan lēdikin "çêlek" û "cehennem". Li wir gundî li hev nakin. Şêxmûs ji wir bar dike û tē li Amûdê ciwar dibe.

Di sala 1924 da çavên Şêxmûs Hesen li ser hin pirsên neteweyî vedibin: "Li ser destê Şewqî Begê Erxanî siyar bûme û bîra Kurd-perweriyê bîriye, bûme welatparêz û piştî şerê Şêx Seîd Efendî, sala 1925 min dest bi xebatê kir"(5). Sala 1925 saleke taybetiye di jiyana Cigerxwîn a siyasî da, ew wê salê dinasîne wek sala welatparêziya xwe.(6)

Berî raperîna mezin a Şêx Seîdê nemir, Şêxmûs Hesen di warê ramanî da her mirovekî olî bû, haya wî ji hawîrdor nebû, ew bi vî terzî rewşa xwe ji me ra aşkere dike: "Ji nanê zikê xwe û

xwendina mizgevtê pêva li tişt-teki di nedigeriyam, me nizanîbû çawa Kurd dixebitin û ji bo çî dixebitin"(7). Hovanvan dest davêje qelemê û bi Kurdî û Erebi helbestan dinivîsîne: "Sala 1924 min dest bi helbest û nivîsandinê kir"(8). Mixabin du hozanên sala 1925 ên çapkirî tenê di dest me da hene. Cigerxwîn hîn me xwendevanan agahdar dike ku diwaneka wî destnivîs heye, ew nedaye çapê, ji ber van egeran: "Gelek gotinên biyanî tēda hebûn û heta awira min jî hatiye guhartin, min nexwest wê diwanê çap bikim, lê destnivîs li nik min peyda dibe"(9). Ji wê diwaneka destnivîs şair tenê du hozanan jê vedibjêre û di diwana sêhem da diweşîne: "Cihê xwendina min" rûpelên 310-312 û "Sebebê çêkirina ristê min" rûpelên 313-314. Di helbesta "Cihê xwendina min" hozanvan belgeyene kronolojî aşkere dike, bayexa wê taybetî ye, ji ber ewa salên xwendina Şêxmûsî feqîh nişan dike û demeke kurt ji jiyana wî raberî xwendevanan dike. Piştî serdorên şewfî di destpêka hozanê da şair geştêyên xwe li pey hev rêz dike:

Ji gundê Hesarê ku çûme Sinan
Ji wê ez ku çûm der Elîparê mam
Ji wir ez ku rabûm û çûm Dêrîkê
Li wir mame heta giha salekê
Ji wir çûme Şaxê li ber guhê Cûd
Ji wir hatime Telşafira xwe zûd
Ji wir çûme Pêrêje, hinda Sefîl
Ji wir çûme Ajigê, me sorgul çûnîn
Ji wir çûme Îran û hatime Xelân
Kemer min li Amûdê îdî best ...

Her weha ramanên sofîzmê di hozana "Sebebê çêkirina ristê min" diyar e, her ji ber wê wek şair bi xwe li jor gotibû ku ew diwana çap nekiriye, lê mixabin ew berhem nekete destên xwendevanan û lêgerokan. Bi van her du berheman em qonaxa edebî yekemîn di jiyana Şêxmûs Hesen da kuta dikin: Ewna jî berî niha bi 60 salî hatine nivîsin, di vê qonaxê da şair wek mutesewîf û olperist tē naskirin.

Bûyerên mezin di dîroka gelan da her dem dimînin û ta ebed bi mirovan ra dijin, lê kargêriya wan li beşdaran, hozanvanan û hunermendan hîn bēje, di heretalawitî da Şêxmûsî şair dibe hevdemê du raperînan, yek bi hovîtî tē vemirandin, a din jî vedikeve û bi encama xwe wek a yekemîn bû. Di navbera her duyan da hizrên şair tēne guhartin, ew bi mēranî tevî xebata neteweyî dibe, xwe dide ber pirseke mezin, pirsî hişyarkirina gel bo tēkoşinê û barê mezin dide ser qelem û ta roja dawiyê (20. 10.1984) wî bi tiştî din naguhêze û wek hozanvanekî nemir xwe ji gelê Kurd ra û ji cihanê ra îspat dike.

Dûmahîk di hejmara bē de

Ber bi jiyanêke nuh ve

Xwendevanên hêja,

Ji vê hejmarê û pêve em bîrnameyên gerîllayekî Artêşa Rizgariya Gelê Kurdistan (ARGK) mîna rêzenivîsekê diweşînin. Hêvîdar in ku ev nivîs bigihêje mebesta xwe û sûd jê werin girtin.

Berxwedan

Şervanê Welat

Min ji Kurdistanê, ji we re silavên şoreşgerî û welatparêzî, ji nava dilê gundî, karker, hemû gel û gerillayên Botanê û Behdînanê anin. Îro li Kurdistanê, bi şerê gerilla û serihildanên gel, di bin rêberîya Partiya Karkerên Kurdistan de, jiyanêke nuh tē avakirin, ev jiyana nuh, ji bo gelê Kurd di dîrokê de rûpeleke nuh vedike.

Weke ku tē zanîn, demekê ji bo gelê me digotin: "Miri ye". Tu kesî rûmet (qîmet) nedidayê û ji wî re hîmet ne digirt. Bimira, bimaya, tu kesî lê ne dipirsi. Ji dewletên kolonyalist bigir, heya yê demokratîk, sosyalist û gelek ên din li ser serê Kurdistanê bûbûn yek û mejoqdariya xwe didomandin.

Qey ev ji Kurdan re qederek bû? Na! Îro îspat bûye ku di qedera Kurdan de mirîneke netewî nine. Baş e, ji ber çî gelê me hewqas sal bē xwedî ma? Ji ber çî her kesî li ser serê wî yekitiya xwe ava kir? Û ji ber çî her kes bi dijmînen Kurdistanê re bûn yek?

Ez, ji Kurdistanê tēm. Min gel dit, gerilla dit û min xaka Kurdistanê delal dit. Dema ku mirov vana dibîne, dîroka Kurdistanê pel bi pel tē ber çavên mirovî. Qoçgiri, Zilan, Agirî, Dêrsim û Helepçe! Cûdî, Gabar, Herekol, Kela Memê û Çiyayê Sipî! Garzan, Serhed, Botan û Behdînan! Tirsonek, newêrek û revoker! Fêris, egîd û qehraman!

Belê, van pirsan gelek tişt dide ber çavên mirov. Mijankên çavan hêdi bi hêdi digihên hev û Kurdistan di nava tacên rengin de tē xeyala mirov.

Rojek ber bi Havînî ve bû. Xaka Kurdistanê, cilên xwe yê gewr, nuh ji xwe danibû. Kani û rûbar bi lez, pêl bi pêl diherikin. di navsera çîyan de, cih bi cih komikên berfê di bin rewşa tava germin de diçirsin. Deşt û çîyan hemû xwe kesk xemilandibûn. Bayekî hênîk ji navsera çîyan xwe bi nazdari bera jêr dida û li deşta Cizîra Botan belav dibû.

Dema ber bi êvarê ve si kete newalê, em hêdi bi hêdi ji qonaxa xwe bi rêketin. Yekitiya me ya gerilla ne kêmî şest hevalî bû. Bes, em ên bi çek incax çel heval hebûn. Bist hevalên din hîn nuh tevli me bûbûn. Hinek ji wana sê roji, pîr pîr pênc-şêş roji bûn. Hingi lez dikirin, me ji wana re firsend nedî ku cilan binin.

Digotin: "Zû me bigihînin Botanê, em dixwazin şer bikin."

Me digot: "Heyran, sebir bikin, hûn hin xort in, li pêşiya we gelek roj û sal hene. Bêhna xwe fireh bikin, berî şer, zanebûn lazîm e."

Digotin: "Rast e, lê me şehîd dane, êdî rawestandin nabe."

Me digot: "Baş e, ji ber ku hûn pîr dixwazin emê du-sê rojan berî qewlê xwe herin. Lê hûn dibînin ne çek û ne ji cil hene ku em bidin we. Divê heta em bigihên hevalan dînya jî xerab bibe hûnê xwe ji hevalên bi çek dîr nexînin. Wê ew, we biparêzin."

Heta me newal xelas kir, dînya bû êvar. Newalên Kurdistanê dirêj û kûr in. Li hêla Botanê ji newalan re dibêjin "geli". Ku newalên biçûk bin, dibêjinê "dol" an "dolîk".

Dema me newal xelas kir û em derketin firehiyekê bayekî xurt û hênîk li dora me zivirî. Ji xwe lingên me, heta kabê(çok) di nava giyayên kesk û gewrek de bûn. Me kefiyên xwe li dora stûyê(histû) xwe baş gerand û zîncira parkên xwe kişand. Me çend gav avêt pê da xum-xuma lehiyekê mezin hate guhên me. Hevalên rêber li me vegeriyan û gotin: "Ji ava mezin re hindîk ma."

Ji xwe qonaxa me ya yekemîn nêzîkî wê derê bû. Me heval tev sekinandin û du heval rêkirin ku cihê em lê rûnin seh bikin.

Zû, ne dereng heval vegeriyan û di guhê me de gotin: "Heval, gundî hatine, li hêviya me ne."

Didome

Enîşka Rêzimanî

Amadekirin: S. Bîçûk

Xeleka -IV-

Sazkirina rayê deman
- II -

Du rayê deman ji kar saz dibin:

- 1- Rayê dema niha (RDN), ev raya di dema nihok, mand û fermanê de tê bikaranîn.
- 2- Rayê dema berê (RDB), ev di dema buhêrkê de tê bikaranîn. Rayê deman ji makderê saz dibin û li gor awayên jêr:
- Sazkirina rayê deman ji karên hîmî (hêsan):

Makder	Tipên dawiya makderê	R.D.B.	R.D.N
Kirin	rin	kir	k
Birin	rin	bir	b
Xistin	tin	xist	x
Bûn	ûn	bû	b
Çûn	ûn	çû	ç
An	an	da	d
Girtin	tin	girt	gir
Cûtin	tin	cût	cû
Kolan	an	kola	kol
Listin	tin	list	lîz
Xwestin	tin	xwest	xwez
Gestin	tin	gest	gez
Ristin	tin	rist	rês
Guhastin	tin	şuşt	şu
Ketin	tin	guhast	guhêz
Firotin	tin	ket	kev
Hinartin	tin	firo	firoş
Pivan	tin	hinart	hinêr
Kirrîn	an	pîva	pîv
Birrîn	în	kirrî	kirr
Anîn	în	birrî	birr
Kuştin	în	anî	ên
Kotin	tin	kuşt	kuj
Pêtin	tin	kot	koj
Rêtin	tin	pêt	pêj
Avêtin	tin	rêt	rêj
Gotin	tin	avêt	avêj
Dîtin	tin	got	bêj
Hîştin	tin	dît	bîn
Çandin	tin	hişt	hêl

- Sazkirina rayê deman ji karên afirandî yên saltgîr:

Makder	R.D.B	R.D.N
Lerizîn	lerizî	Leriz
Nalîn	Nalî	Nal
Kenîn	Kenî	Ken
Revîn	Revî	Rev
Rezîn	Bezî	Bez

- Sazkirina rayê deman ji karê afirandî yên derhîngêv:

Makder	R.D.B	R.D.N
Gerandin	Gerand	Gerîn
Firandin	Firand	Firîn
Revandin	Revand	Revîn
Jenandin	Jenand	Jenîn

- Sazkirina rayê deman ji karên cemkirî:

Di karê cemkirî de rayê deman ji karê alîkar tî derxistin:

Makder	Karê alîkar	R.D.B.
Wergerandin	Gerandin	Wergerand
Rakirin	Kirin	Rakir
Vebirrin	Birrîn	Vebirrî
Vemirandin	Mirandin	Vemirand
Razan	Zan	Raza
Sozdan	Dan	Sozda
Sorkirin	Kirin	Sorkir
Sorbûn	Bûn	Sorbû
Rêxistin	Xistin	Rêxist

Di xeleka bê de "Veguhastina karan"

Di 3 şevên pîrozkirina 13 saliya PKK de
28 hezar kes beşdar bûn

Di dîroka her gelekî de rojên pîroz, rojên ku dîfxweşî, dilşadî û rumetdarî di dilan de digihîjin payên bilind û berz hene. Wate û naveroka van rojan li gora her neteweyekê, her gelekî dikare were guhertin. Lê ji van rojan re cejn tete gotin û ev, rojên dîrokî ne. Ango bi bûyerên ku di van rojên girîng de pêkhatine domanek hatiye hewkirin û domanek nû dest pê kiriye.

Ji bo gel û neteweyên ku bindestî, dagîrkerî, xwesparî û îxanet dîtine rojên ku tu caran nayên ji bîrkirin û her tene pîrozkirin roj û pevajoyn çandina bizrê azadî, serxwebûn û jiyaneke nû in.

Di dîroka gelê Kurdistanê de rojên girîng û pîrozwer çendî kêmbin jî, hene. Bo nimûne Newroz çend hezar sal in nehatiye ji bîrkirin û hîn îroj jî tete pîrozkirin. Her weha rojên 15'ê Tebaxê û 27'ê Mijdarê jî di mêmîjûya gelê me ya nûjen de cihê xwe girtine û bûne sembolên jiyana nû; jiyaneke di meşa serxwebûn û azadiyê de.

bû, 13 salên xwe yê serkevtî li pey xwe hiştin û derbasî 14 saliya têkoşina xwe ya bi rêberiya sosyalîzma zanyarî bû. Tiştên ku di van 13 salên derbasbûyî de hatine kirin li holê ne. Qonaxa ku gelê me di bin serokatîya PKK û rêberiya Serok APO de xwe gihandiyê diyar e. Serhildana Amedê minak e. Sê şevên ku ji bo pîrozkirina salvegera 13'ê ya damezirandina PKK, li Elmanya çêbûn rewşa gelê me yê li Ewropa jî datînin holê û nîşan didin.

Di şevan de, ku li Köln(roja 30'ê Mijdarê, nêzîkî 10 hezar kes), Bremen(roja 7'ê Kanûnê, nêzîkî 8 hezar kes) û Mannheim(roja 14'ê Kanûnê, behtirî 10 hezar kes) hatin çekirin, nêzîkî 28 hezar kesên Kurdistanî û hevalbendên gelê me beşdar bûn. Şevan bi şîara "Di 14 saliya PKK de ber bi hikûmeta şer ve!" ku li ser perdeyek sor hatibû nivîsîn dest pêkirin û domkirin. Li ser perdeya sor, di nava alên PKK û ERNK de wêneyên endamên Komîta Navendî ya PKK ên şehîd li

Şeva pîrozkirina 13 saliya PKK li Kolnê

Foto: Berxwedan

Gelê Kurdistanê çend sedsalên dîroka xwe di tariyê de, di goran de derbas kirine. Ne ku daxwaz nekirî ye, belê îmkana derfet nedîtiye ku derkeve ser rûyê axê û bigihîje ronahiyê. Jiyanek bi qirêj û gemar, jiyan bindestî û koletiyê... Dagîrkeriyê di mêmîjûya mirovên me de şax û rih berda bûn. Li ser navê welatparêziyê tiştên ku dihatin kirin bi gel leyistin bû, firotina hemû rumetiyên netewî bû. Bi hezaran kesan bêtî ku li pey xwe binêrin dev ji welatê xwe ber didan û berê xwe didan xerîbiyê, jiyan penaberiyê.

Belê, beriyê niha bi 13 salan di wê tariya reş de fîdek pêket. Roja 27'ê Mijdara 1978'an komcivîna Pêşenga Eniya me, Partiya Karkerên Kurdistan-PKK civiya û barê serxwebûn û azadiya gelê Kurdistanê hilgirt ser milên xwe.

Tu tiştê ku bi rihetî nayê afirandin. Ev rastiyeke berçav e. Hela yekîtiya gelekî ku perçe perçe bûye, bê fedekarî, cangorîbûn û berxwedanên herî mezin ne gengaz e bi rihetî û hêsanî were avakirin.

Pêşenga Eniya me, avakara yekîtiya gelê me PKK, di nava gelek zor û zehmetiyan re derbas

dora wêneyê Serok APO, li qor hatibûn çekirin. Programên ku di her sê şevan de jî hatin pêşkeş kirin digel kêmasiyên xwe yê teknîkî jî hêla temaşevanan ve hatin ecibandin.

Di her sê şevan de jî mesaja Serokê ERNK Abdullah ÖCALAN ku li ser perdeyek mezin hat nîşandan bala hemû mewan û beşdaran kişand. Serok APO di axaftina xwe de digot: "Çawa parlamentoyên hemû milletan hene, divê ya gelê Kurdistanê jî hebe. Di sala pêşiya me de, em giraniya xebata xwe didin ser civandina kongreya netewî û avakirina parlamentoyek(mec-lîs) Kurdistanî! Xebata ku me heta îro meşandiye pêşerojê jî ji bo me ronik dike."

Di şevan de, ku programên wan jî hêla Hunerkomê ve hatibûn amadekirin cara yekemîn orkestrayek sîfonîkî derket. Di orkestrayê de 9 ozanên endamên Hunerkomê, 40 korovan û 20 muzîkvan beşdar bûn. Orkestrayê dibin birêveberiya Îqbal Hejabî de marşên şoreşgerî û helbestên Kurdî yê klasîkî û otantikî pêşkêş kirin. Şev bi axaftinên konevanî û mesajên dost û hevalbendên gelê Kurdistanê rengîn dibûn.

Di 13 saliya damezirandina pêşenga Eniya me PKK de, agirê azadiyê çarmedorên niştimanî vegirt

● 14 saliya damezirandina PKK bi livbaziye gerilla, serhildanan, xwepêşdanan, meş û mîtingên girseyî hat silavkirin

● Parêzkarên gundan bersiva banga PKK didin, çekên di destên xwe de diavêjin

● Hovî û kuştinên kontr-gerilla li çar aliyên Kurdistanê Bakur protesto bûn

● Pêşên agirê rizgariyê li metropolên Tirkîyê jî gur dibin

Nûçevanên Berxwedanê
radigihînin

ERDIMA BOTAN

Gerilla girt ser qereqolê

Berwarî: Roja 28'ê Mijdarê gerillayên ARGK girtin ser qereqola Heşeta Jor. Di vê livbaziye de 5 leşkerên dijminê hatin kuştin. Leşkerên dijmin ên din ku di qereqolê de bûn bêtî ku şer bikin rewîyan. Gerillayan di en-

cama livbaziye de gelek çekên leşkerên dijminê jî bi dest xistin.

Li gor ku em hatine agahdar kirin, di vê livbaziye de şervanên ARGK dikevin nava kêfxweşiyekê û kontrolê jî dest xwe berdidin. Di wê domanê de jî ber xwe bêtêdîr hiştin 2 şervanên ARGK jî şehîd dikevin.

Keleha berxwedanê dewleta Tirk dibizdine

Cizîra Botan: Şeniyê Cizîra Botan jî bo pîrozkirina 13 saliya damezirandina PKK, meşek çekir.

Berxwedan

Sal 9
Hejmar 139
15 Kanûn 1991
Bûha 2.50 DM
Rojnameya 15 rojî

HER TIŞT JI BO ENIYA RIZGARIYA NETEWA KURDISTAN

Roja 27'ê Mijdarê şeniyê bajêr bi beşdariya 2.000 kesî xwe gi-hand ser goristana şehîdan. Piştî keliyekê rawestandina rêzgirtina jî bo şehîdên şoreşê axaftineke konevanî hat kirin. Di axaftinê de pewistî û girîngiya rojê hat zimên. Girsên gel piştî axaftina konevanî bi bilindkirina sloganên (diruşme) "Bijî PKK!", "Bijî Serok APO!" heta naven-da bajêr meşîyan. Beşdarên meşê li ber cihê avahiya ku xwebirçihîştina jî bo piştigirtina zîndan-tê de berdewam dikir xwepêşdanêk (mîting) çekirin. Hej-mara beşdarên meşê û mîtingê zêdetir jî 5.000 kesî bû.

Li ber avahiya cihê xwebirçihîştinê jî keliyekê jî bo şehîdên têkoşinê bêtêdîr hat rawestandî.

Şeniyê bajêr meşa xwe piştî rezgirtinê dîsa berdewam kir. Gava kerwanê meşê di ber dibistanê re derbas dibû hemû xwendevanan jî bi slogana "Bijî Serok APO!" silav li xwepêşdan-

vanan dikirin. Di wê domanê de xwendevanên dibistanên Bekeloriya Îmam-Xetibî û Bekeloriya Karbendî jî dev ji dibistanên xwe berdan û tevî meşê bûn.

Roja 29'ê Mijdarê gerillayên ARGK jî sê aliyên ve ketin navenda Cizîra Botan. Yekeniyeke gerilla serrast girt ser termîna otobosan. Gelek leşkerên dijminê yên ku nuh hatibûn hatin kuştin. Yekeniyeke gerilla jî li peşiya panzerê dijminê kemîn veda. Panzer bi rokêt û çekên otomatîkî hat şewitandin. 6 leşkerên dijminê yên di panzerê de li xwe geriyan ku birewin, lê di nava agirê berikên gerilla de bêtêdîr man û hat kuştin. Di eynî domanê de yekeniyeke gerilla jî berê xwe da avahiya saziyên dewletê yên fermî û beruguleba-ran kirin. Gelek avahî bi gule û rokêtên gerilla hatin rûxandin.

Vê livbaziye tirs û bizdaneke mezin xist hinava dijminê dagirker. Livbaziye gerilla û serhild-

danên gel yek li pey yekê pêktên. Lewma hêzên dagirker nema dizanin çi bikin û çawa pêşiyê li pêşketinê bigrin. Gerillayên ARGK jî bêtêdîr vegeriyan bar-gehên xwe.

Şirnexê bi serhildan û xwepêşdanê silav li sala 14'a kir

Şirnex: Roja 27'ê Mijdarê şeniyê xwendevanên Şirnexê meşîyan goristana şehîdên têkoşinê. Beşdarên meşê li goristana jî bo bîranîna şehîdan keliyekê di rêzgirtinê de rawestiyan. Piştî rêzgirtinê meşek heta navenda bajêr hat çekirin. Beşdarên meşê bi sloganên "Bijî PKK!", "Şehîd bêtêdîr in!", "Bijî Serok APO!" dengê xwe bilind dikirin û tirs dixistin hinava dijminê. Hêzên dijminê tîkîlî serhildanvanan nebûn. Dûmahîk di rûpela 18'an de

Serokê ERNK Abdullah Ocalan dibêje:

Ji bo çi Sosyalîzm? - II -

Ji sosyalîzma reel direvin, ew ne reva ji sosyalîzmê ye, ew reva ji pratîka ku bi navê sosyalîzmê derketiye holê ye. Bi rastî jî pratîka li holê di naveroka xwe de tîkîlînek e ji bo sosyalîzma reel.

Guhertinên ku li Sovyetê çêdibin çi diyar dikin û rastiye çawa dertînin ber çavan?

Niha ji mirovê Sovyetî re mîna xeyalekê ye ku derbasî nava jiyana kapitalîzmê bibe. Egera vê jî heye. Çi ye? Bi navê sosyalîzmê mirovê li wir birçî dimîne, tazî dimîne, bê cî, bê war û parîyê debariyê lê dibe hesret. Ji ber van sebebên dizî, kuştin û teror jî bêtêdîr dibe. Ev nexweşiyên ku bi navê sosyalîzmê derdikevin, tu caran gel napejirîne. Gel sosyalîzmê bi rengekî din nas dike. Dizane ku sosyalîzm heya dawiyê jiyaneke xweş peyda dike. Sosyalîzm serfirazî, rûmetdarî û wekhevî ye. Bi taybetî jî gelên Sovyetê, ev rastî bi çavên xwe dîtî û xwîna xwe mîna lehî û lêmiştan ji bo parastina vê sosyalîzmê herikandin. Bi kurtî sedema ku millet ji vê sosyalîzma reel nefret dike û di çûyîna ber bi kapitalîzmê ve de rizgariyê dibîne, ev e. Lê divê were zanîn ku kapitalîzm jî ne rizgarî ye. Mêtîngerî, kolerda, newekhevî... û hwd tev di tîkîlîyên kapitalîzmê de tînin dîtî. Ji lew re em dibînin ku roj bi roj astengî û aloziya di nava civaka Sovyetê de û di nava rêjîmê de xurtir û kurtir dibe. Ne dîr e ku ev astengî û aloziyên peyda dibin cengekê dîderînin. Anku gumana me heye ku encama van nexweşiyên derxistina şerekî be.

Çendî nakokî û dubendî (çelişki, tenaqud) di nava civakekê de xurt bibin, li dawiyê şerekî hundirî ku encama wî kuştin û xwînrijandin e derdikeve. Rewşa li Sovyetê vê rastiye dertîne ber çavên me. Helbet, dema ku sosyalîzma li holê van nakokîyan kûr bike û nikaribe pîrsgirêkan çareser bike, wê gel rabe ser piyan, ne tenê li dijî hev, wê li dijî rêjîmê jî rabe. Tewanbarên pêşemîn jî ew in ên ku heya niha bi navê sosyalîzmê bi sosyalîzmê dileyîstin, her weha pê dileyîzin jî. Tu caran sosyalîzm ne leyîstok e, ku her kes were û pê dileyîze. Dema ku bi sosyalîzmê dileyîze, hingê bi xwîna milyonan kes dileyîze, ne tenê bi xwîna gel, lê belê bi şoreşekê dileyîze, bi çarenivîs û jiyaneke xweş dileyîze. Ji lew re divê mirov rê nede tu kesekî ku bi vî karî rabe û hêviya di dilê mirovan de bişikîne.

Ji bo ku gel xwe biparêze û êrîşên kapitalîzm û împeryalîzmê birawestîne, zor pêwîst e ku nehêle bi sosyalîzma zanistî were leyîstin. Ji ber ku çeka yekemîn li dijî kapitalîzm û mijokdariyê, sosyalîzm e.

Didome

Ne berf, ne baran, ne bombe û tank nikarin meşa azadiyê rabîwestînin

Wêne: Berxwedan

NAVEROK

Di 13 saliya damezirandina
pêşenga Eniya me PKK de,
agirê azadiyê çarmedorên
niştimanî vegirt

Mizgîna serxwebûn
û azadiya Kurdistanê PKK,
di 14 saliya
têkoşîna xwe de

Hozanvanê rapervan
Cigerxwîn û kovara
"Hawar"ê

Ber bi jiyaneke nuh ve

Di 3 şevên pîrozkirina
13 saliya PKK de
28 hezar kes beşdar bûn

Mizgîna serxwebûn û azadiya Kurdistanê PKK, di 14 saliya têkoşîna xwe de

Di vê demê de, ku cihan û Rojhilata Navîn tî de dijîn, di nava pêşveçûnên konevanî (siyasî) yên pêwîst de, ku roleke mezin di çarenivîsa mirovahiyê de dilîzin û bi giranî çerxa demê li gora wan tî gerandin... di nava pîrsgirêkan cihanî de, pêşenga têkoşîna rizgariya netewa Kurdistan, sembola parastina mirovahiyê, ku seroketiya tevgera sosyalîzma zanistî dike, partiya me Partiya Karkerên Kurdistan (PKK) derbasî 14 salên xwe yên serkevtî dibe. Ne tenê PKK, lê belê gelê Kurd jî digel PKK derbasî 14 saliya jiyana xwe dibe. Ji ber ku Partiya Karkeran niwêneriya diroka gelê Kurd a hemdemî dike.

Di rêveçûna xwe ya dirokî de, ew rêveçûna ku bi sedan salan dirêj kiriye, gelê Kurd li gora di-rokzan, lêkolînvan û rojhilatnasan, jî berê ve gelekî şervan, dilêr, gernas û qehraman bûye. Zanyarên Ewropî û yên din vê rastiye didin ber çavan û bi sedan bûyerên ku mirovê Kurd tî de destanên lehengiyê afirandîne, jî bo vê rastiye mîna nîmûneyan dihênin zimên. Li dijî doliwgeriya biyanî û êrîşên derveyî bi hemû derfetan mirovê Kurd xaka xwe, ku li gel wî rûmeta herî nîrxdar û bilind e, parastîye, nehiştîye ku di bin lîngên êrîşbazan talanker de were perçiqandin û bibe dagirgeh û mêtî. Dûmahîk di rûpela 23'an de